

Déliráb

24
FILLÉR

Cs. Aczel Ilona,
NEMZETI SZÍNHÁZ
Aldorfékv.

V. ÉVFOLYAM 42. SZÁM
BUDAPEST, 1937. OKTÓBER 17.
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

Valamikor régen...

IGY NÉZETT KI AZ ELEGÁNS-
NŐ! HOVÁ FEJLŐDÖTT
AZÓTA A DIVAT! AZONBAN
MÉG ENNÉL IS SOKKAL
NAGYOBB FEJLŐDÉST TUD
FELMUTATNI A RÁDIÓTECH-
NIKA MERT EREDMÉNYE A

PHILIPS LUXUSVEVŐ

V. évfolyam

Budapest, 1931 október 17

42. szám

Délibáb

24
fillér

SZINHÁZI HETILAP

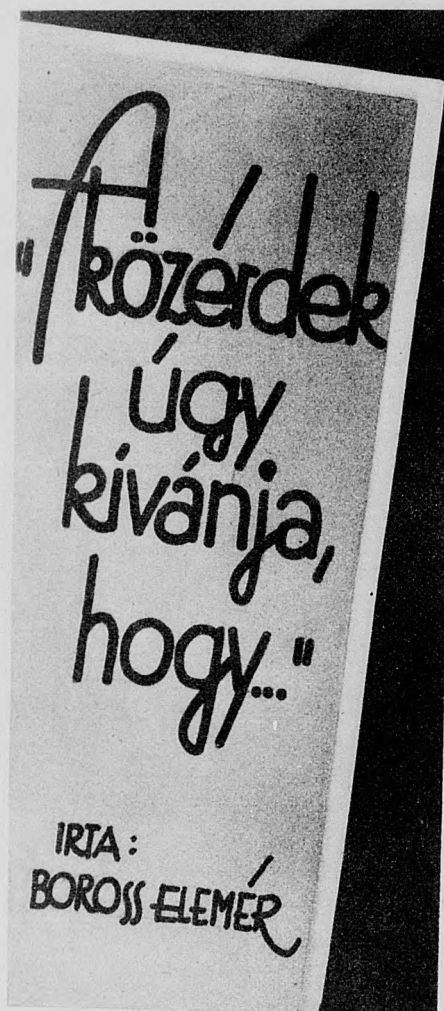
Megjelenik minden szombaton

Előfizelési ár: negyedévre 2 P 50 fill., félévre 5.- pengő. Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 24 fillér. Ausztriában 40 Groschen, Csehszlovákiában 2.- csehi korona, Jugoszláviában 4 dinár, Romániában 15 lei, Olaszországban 1 lira 20 centesimo. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII. Dohány uca 12. Telefon: J. 423-39. J. 423-50.

„Miss Takarékos“, aki minden pörköltmandulát a fogához ver

(Byssz Róbert felv.)

Az idézőjel közé foglalt mondatot néhány nappal ezelőtt durrantották el egy viharos színházi ügy bírósági tárgyalásán. Az egyik fél ügyvédje vágta ki a zolai érvet és az ellenfél ügyvédje lőtte vissza a fületrepesztő ellenérvet:

— A közérdeknek egyáltalán nem érdeke, hogy a színházat melyik bérlő kapja. A közérdeknek teljesen közömbös, hogy a színház igazgatói irodájában egy kopasz és sovány vagy egy kövér és dűshajú úr ül-e....

Pillanatokig úgy látszik, hogy mind a két fél képviselője — igazat mondott, illetve, hogy finoman fejezzük ki magunkat, mind

a két fél képviselőjének érvelése „fedte a valóságot”.

De csak pillanatokig látszott ez így... .. amíg az ember szeméről le nem vonta az a hályog, amit éppen a fenti mondatok elhangzásának idején vont rá az a rengeteg esemény és látnivaló, amivel a közeli napok kápráztatták el a sorsáért és jövőjéért aggódó halandót.

Amint beleszokott az ember az új csodákba — mert a csodák és ámuldozások hőskorában aztán igazán minden csoda három napig tart — és felnyitotta elbágyasztott, narkotizált szemét, csak azt a le-sújtóan szomorú valóságot láthatja, hogy Budapest egyik legrégebbi színházában se kopasz és sovány, se kövér és dűshajú, se szőke, se barna, se cvikkeres, se monoklis úr nem intézkedik írók, színészek, díszletmunkások, jegyszedők, ruhatárosok sorsa felől. És a — közönség sorsa felől!

Ne hivatkozzunk idegen példákra. Bizonyos, hogy Németországban éppúgy megbukott egy sereg színház, mint ahogyan a sokáig kánaáni bőségben dűskáló amerikai színházak közül is soknak a kapuján ott függ a „Zárva” tábla. Ne hivatkozzunk ezekre a példákra, mert írásban is behizonyítható, hogy ezek a színházak nesztelenül, csaknem lábujjhegyen csukták be kapukat és egész bizonyos, hogy ezekről a „becsukásokról” a magyar közönség sokkal nagyobb robajjal értesül, mint az a közönség, amelynek körében és közelében tették be a kapukat.

A pesti közönséget hozzászoktatták ahhoz, hogy a színháznak nemesak a műsora, művészi vezetése, előadásainak színvonala „közérdek” — de közérdek az igazgató úr frizurájának választékától a „kocsi előállott”-at bejelentő művészno hódolójának bajuszpomádéjáig minden, ami ezen *betűt* és ezen *kívül* is történik.

Ha az ember visszagondol a régi színházi levegőre, elszorul a szíve. Ne higgyük, hogy a régi világban jobbak voltak a színházi viszonyok, mint ma. A levegő volt jobb, amely a színházat körülvette, de jobb volt az a levegő is, amely minden technikai csoda nélkül a színházak belső atmoszféráját ventilálta.

Csak az újdonsült és esetleg a kaptafánál sült friss színházi embert ejti tévedésbe a régen épült színházak belső berendezése és befogadóképessége.

A színházakat böles előrelátásból építeték az építők olyan tömeg befogadására alkalmasnak, amilyen tömeg a valóságban a régi világban is igen ritkán tömte ki a színházat. Ha akadt egy-egy kivételes siker, amelynek az építők előrelátásának volt igaza, akkor

az igazgatók boldogok voltak és — félretették a többletből összegyűlt pénzt a következő darabokra, azokra, amelyeknél „jó félházak” mellett is igen jól és megelégedetten érezte magát a közönség.

De az is bizonyos, hogy a régi világban a jó félházak mellett se azt kutatta a közönség, hogy miért maradt üresen a szomszédja helye, azt se tudta az a közönség, hogy a félház mellett mennyit keres az igazgató, a primadonna, a hősszerelmes — de a fülét se hegyezte azért, hogy Aase halálhőrgése mögül kihallja az igazgató veszekeződését a kárpitossal vagy — magával a halni készülő Aaseval.

Nem a közönség a hibás ebben.

Az egész színházi konstrukciót úgy csinálták meg a modern szervezés lebunkózni való örültjei, hogy a színház külső képe mögött a kifordított beleket is láthassa a közönség. Ezekből a kifordított belekből a legtehetségtelenebb jós is megjövendölte, hogy baj lesz ebből, mert a közönség sokkal hamarabb veli magát rá azokra a fitkokra, amelyekből a „rosszat” tudja meg, mint azokra, amelyekből a „jóval” — útatták őt.

Az igazgató urak éppúgy nem becsúgyból, művészi teremteniakarásból tola-kodtak az igazgatói székért, mint ahogy ma már színészt is alig látni, akinek a szemében egy-egy művészi feladatot jelentő szereplángol. Az igazgató urak tülekedését a közönség ma már nagyobb, élvezetesebb, izgalmasabb színháznak tartja, mint azt, amit a tülekedés és verekedés utáni, kalapban megkevert cédulával kihúzott igazgató nyújt neki bent a színházban.

Hetek óta rémhírlik bizonyos bankok állítólagos helyzete, de a közönség, amely pedig húsával és vérével érdekelt a bankoknál, nem áll ki a placra, hogy ő tudja, melyik bankigazgató melyik oldalán hordja a választékot. Nem áll ki, mert nem is tudja a valóságot, itt, ahol pedig vérre megy a dolog, igen helyesen ahhoz szoktatták a közönséget, hogy a sorsát arra és azokra bízza, akik azt nálánál jobban értik.

Végre is, mi tagadás, Weisz Fülöp vagy Teleszky János cipőzsinórjának csomója érdekesebb lehet, mint egyik-másik mai igazgató egész programja, de Weisz Fülöp és Teleszky János nem a közönség miatt köt csomót a cipőzsinórjára, hanem azért, hogy le ne essen a — cipője.

Az igazgató uraknak se esne le a — koronájuk, ha a választékuk elrendezését a borbélyukra bíznák és nem a közönségre.

Amiből az következik, hogy a közelmúlt napokban szellőztetett botrányban mind a két félnek igaza volt:

1. „A közérdek úgy kívánja, hogy — az igazgató igazgasson, az író írjon, a színész játsszék — és az igazgató ne értesítse a közönséget arról, hogy átmeszeltette az irodája falát stb.”

2. „A közérdeknek teljesen közömbös, hogy a színházhoz ki adja a pénzt.”

A közérdeknek egy a fontos:

Aki adja a pénzt, olyannak adja, aki szemüveg nélkül is meg tud különböztetni egy színházat egy reszgemágoesi szatésüzlétől.

Mert az már igenis közérdek, hogy a boltban azt a portékát adják, ami ki van írva — a kirakatba.

Máriusz

A kis marseillei segédtanárból, amióta „Topáz” című darabja sikert aratott, világhírű író és tantémmilliomos lett. A modern francia szerzők közül a világ közönsége Marcel Pagnol darabjait karolta föl a leginkább. Ez a barnahajú, villogó fekete szemű délvidéki francia a legjobb úton van, hogy mint honfitársa, Alphonse Daudet, belekerüljön a francia írók pantheonjába.

Párizsban az a legenda kering róla, hogy nagyási hőbortban szenved, mint minden provánszál. Levelekre nem válaszol, írók társaságába nem jár, lenéz és kerül mindenkit. Egyetlen szenvedélye, hogy halomra gyűjti az aranyat, amely most bőven folyik hozzá a világ különböző színházi pénztáraiból.

Egy intervjúban aztán leleplezték, hogy szó sines nála görögül, tarasconi nagyási hőbortról, hanem alappjában véve egy ijedt segédtanár, aki meg van szepennev sikereitől. Nem tudja, hogyan viselkedjék a dícsőség áradatával szemben, amelyben fürdik. Egy nagy bérkaszárnya egyik szerény polgári lakásában húzódik meg, holott saját háza, villája, autója lehetne.

Aki ismeri darabjait, megérti ennek a fiatal írónak a zárkózottságát. Félti magát. Közönsége megszerette benne azt a pirosposztag, csupa jókedv és őszinteségzamatot, amelyet a nemzetközi sablonok színpadára dobott magából. Nem akar párizsi, nemzetközi, úgynevezett „boulevardier” szerzővé lezülleni. A franciák Göre Gábora. Gárdonyi Géza se szeretett Pesten lenni, vagy ha ilt volt, szótlán, csöndes falusi pipázásba merült a körüti kávéház zajában.

„Máriusz”-ban elég észrevehetőleg saját magát festi. A marseillei segédtanár éles szemmel figyelte meg a matrőzkocsmák életét és ezeket a megfigyeléseit gyümölcsözteti „Máriusz”-ban és ennek folytatásában, a „Fanny”-ban. De Máriusz idegenül él ezek közt az emberek közt, akiket jól lát és lelke másfelé vágyik: a tenger, az ismeretlenség vonzza. Pagnol Máriusz ezzel elárulja, hogy valami egészen szokatlan nagy hév ég benne. Olyan dícsőségről álmodik, amelyet kevés ember, vagy senki se ért el eddig a színpadon.

Ez a lendületes, délvidéki heveség (amiben van mindig egy kis nagyási hőbort) teszi hallatlanul érdekessé Pagnol minden

darabját. Ne felejtjük el, hogy pályája kezdetén álló íróról van szó és Napoleon is csak egy szemtelen, nagyzófó korzikai volt hadnagy korában. Annyi bizonyos, hogy ez az érdekes francia író úgy viselkedik, mint aki tarsolyában hordja a marsallbotot. Hogy övé lesz-e végleg, azt csak a jövő rojja megmutatni.

A magyar közönség eddig tőle csak a „Topáz”-t ismeri, amelyet a Vígszínház mutatott be és most ezt a „Máriusz”-t, amely a Belvárosi Színház legfrissebb ujdonsága.

„Máriusz”-nak mind a három felvonása a marseillei régi kikötő egy matrőzbárjában játszódik le. A kocsmáros Cézárnak hívják, fiát pedig Máriusznak. Történelmi nevet viselnek itt még a hataskofák is. Földközi-tengeri emberek, régi kultúrák emlékei csörgedeznek ereikben. Massilia görög gyar-

Máté Gerő
Belvárosi Színház — Máriusz

Szigeti Jenő és Kiss Margit
Belvárosi Színház — Máriausz

mat volt már a rómaiak előtt is. És régi, ósrégi szerelmük — a tenger.

Pagnol igazi marseillei életet fest aprólékos, finom, művészi eszközökkel, amelyek azonban a színpad nagyvonalú, plakátszerű stíljében is pompásan érvényesülnek. A rendezőnek hálás feladat jut, hogy ezt az érzékeltető írói színpadilag is aláfesse a világító torony fényjátékával és a különböző óceánjáró hajók kürtjeivel. A tenger nincs is a színen, de érezzük illatát, hangjait, szinte első szenzációját, azt a szenzációt, amit mindenki érez, amikor először lát tengert.

És ez így van rendjén ebben a darabban, amelynek igazi hőse voltaképp a tenger. Az egész egy színpadra írt ballada az óceánról és a hajósról, akit még szerelmese karjaiból is képesek elragadni a messzi tengerek csábító szirénjei.

Máriausz az apja kocsmájában segítkezik, de lelke mélyén utálja ezt a szárazföldi patkányéletet és borzalommal gondol arra, hogy amíg él, csak boros- és pálinkáspoharakat mosson, mint az apja.

Pedig ez lesz a sorsa. Hiszen Máriausz szerelmes és a szerelem a leglettéphetlenebb,

hajókötélnél százszor erősebb kapocs, ami a szárazföldhöz fűzi. Máriausz szerelmes Honorine, a halaskofa leányába, Fannyba.

Gyerekkora óta együtt nevelkedett Fannyval. De szerelme tudatára csak akkor ébred, amikor Fanny kezét megkéri egy dúsgazdag, öregedő özvegyember, Panisse. Ezt a házasságot Máriausz a szerelmes ember kétségbeesésével gáncsolja el. És mégse siet elvenni a Fannyt. Apja azt hiszi, hogy Máriausz fél a régi szeretője, Escartefiguéné bosszújától és ezért nem meri elvenni Fannyt. Maga a leány azonban, aki szerelmes Máriauszba, meggyőződik arról, hogy nem egy eleven asszony áll kettőjük útjában, hanem — a tenger.

A tengert a darabban egy eszelős koldus, Piquoiseau jelképezi, aki a tenger őrgönggő szerelmese. Ez csábítja Máriauszt a „Madagaszkár” hajóra, amely, mint neve is mutatja, Madagaszkár szigetére indul. Máriausz már meg is állapodott a hajó kapitányával, hogy ha egy matróz, akit várnak, nem jelenik meg időre, Máriausz elfoglalja a helyét. A szerelmes Fanny, hogy megakadályozza

Gözon Gyula és Dajbukát Hona
Belvárosi Színház — Máriausz

Máriusz elutazását, saját magát dobja oda Máriusz karjaiba.

A léány Máriusz kedvese lett. De ezzel még nincs megoldva Máriusz lelki válsága. A tenger még mindig ellenállhatatlanul vonzza és a boldogtalan Fanny azt tapasztalja, hogy az ő círcsi karja se tudja tovább marasztalni az új Odisszeust, akít a távoli szírnék éneke csábít.

És amikor a léány látja, hogy Máriuszt nem lehet visszatartani, még ő maga segíti elő a fiú szökését. Nem marad neki vigaszul más, mint hogy Panisse, a vén szerelmes bolond így is elveszi feleségül. Máriusz, aki az első látszatürügvet is megragadja, hogy Fannyval szakítson, most már rohan a „Madagaszkár” fedélzetére. Az eszelős Piquoiseau pedig álomszerű hangon mormolja az állomások neveit: „Portsaid—Suez—Aden—Colombo—Madagascar”. A darabnak vége.

Elég furesa darab, de tele a zseni orozslán-körmeivel. Két egészen és homlokegyenest ellenkező elemből áll: zolai naturalizmus, keverve maeterlincki és balladai titokzatos-sággal, homállyal, jelképséggel. Pagnol elég vakmerő ahhoz, hogy minden dramaturgiai szabály ellenére a két kiegyenlíthetetlen hangulati elemet keverje és hogy ez félig is sikerül neki, világosan elárulja drámaírói izomatát. Főmelte a nehéz súlyt és nem szakadt meg belé. A közönség tapsai igazolják merész bravúrját. Pagnol valóban az az fró, aki a színpad Napoleonjának ígérkezik. Ez a darabja még nem „telitalát”, mert az a kétségtelen hibája van, hogy olyan tétel bizonyítására vállalkozik, amit nehéz megvédeni: a tenger erősebb, mint a szerelem! Vagy más szóval: az ismeretlen jobban vonz, mint amit szeretünk, tehát ismerünk.

A Belvárosi Színház előadásáról a legelismertebb jelzők mellett is elmondhatjuk kritikánkat. Valami itt nincs kiegyensúlyozva. Máriusz finom, álmodozó, szinte filozofáló beszéde és a többi alak nyers, vaskos, népszínműi és kabarézú modora közt valószínűtlen űr tátong. De talán nem is az előadás hibája ez, hanem... a magyar nyelv. Nálunk a paraszti beszéd, szellem, másrészt az „úri” gondolkodás és gondolat kifejezés közt feneketlen űr tátong. Talán csak Katonának sikerült Tiboreban oly paraszti szót hallatni, amely tele van gondolatokkal, mélyebb értelemmel. A francia nyelv mondatfűzésében és gondolatközlésében nincs oly valószínűtlen űr a

halaskofa és Máriusz beszédmodora közt, mint nálunk.

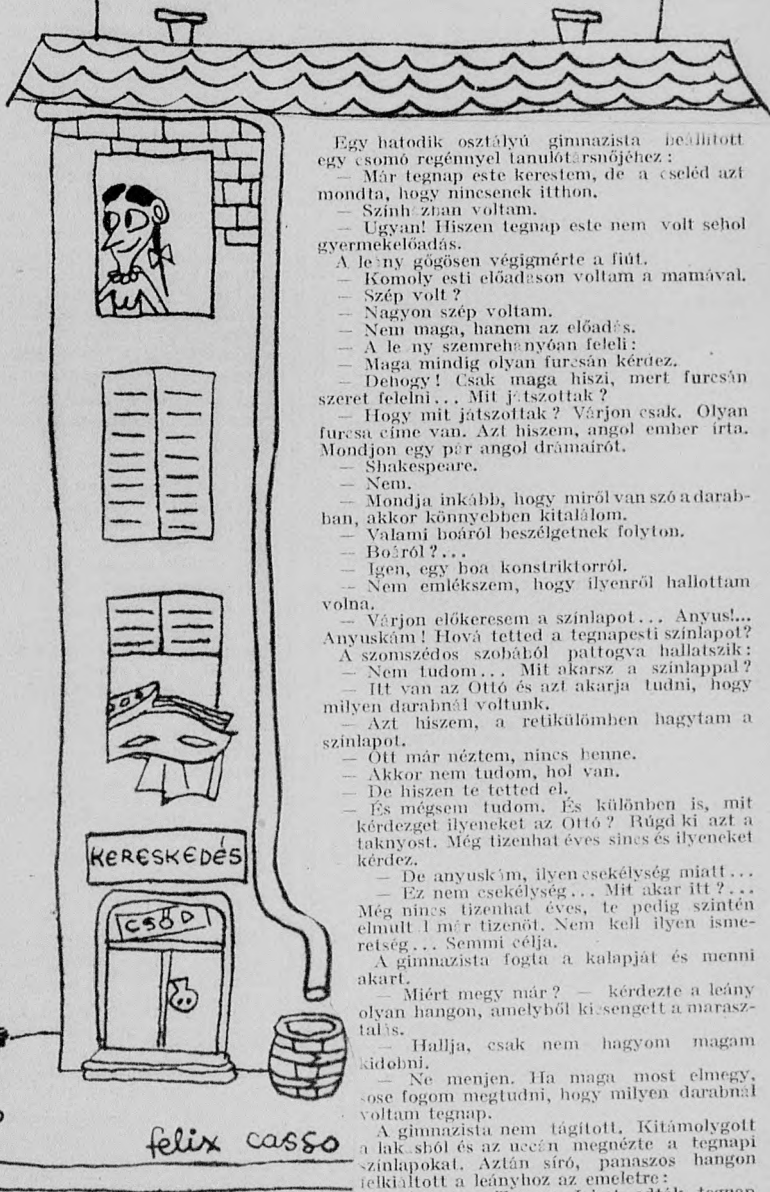
A címszerepet játszó Ráday Imrében is hibáztatjuk, hogy túlfinomult, túléltszellemlűlt volt. Elvégre egy csaposlegényről van szó, aki nem vágyik lehetetlenre, csak Madagaszkárba akar utazni. Kiss Margit, aki új jelenség a színpadon, játszotta a szerelmes leányt, meglepő készséggel és rutinnal. A humoros elemet, amelyet a közönség állandó kacagással honorált, *Dajbukát* Ilona, *Gözon*, *Mály* Gerő és *Z. Molnár* László szolgáltatták. Mind a négyen kipróbált erősségei minden színpadnak, úgyhogy a siker orozslánrésze feljük billent. Figyelemre méltó alakítás *Szigeti* Jenőé, aki a tenger eszelős szerelmest játszotta egészen szokatlan erővel és alig kifogásolható módon. A Nemzeti Színház igazgatója bizonyára figyelemmel fogja ezentúl kísérni ennek a színésznek egyéb alakításait is. Dícséret illeti még *László* Miklóst, *Sugárt*, *Hampas* Évát. A kitűnő fordítás *Kosztolányi* Dező műve és a rendezésért elismerés *Bródy* Pált illeti.

Színi Gyula.

Ráday Imre
Belvárosi Színház — Máriusz (Átdor felvételei)

A BOA

Egy hatodik osztályú gimnazista beállított egy csomó regénnyel tanulótersőnjéhez:

- Már tegnap este kerestem, de a cseléd azt mondta, hogy nincsenek itthon.
- Színházban voltam.
- Ugyan! Hiszen tegnap este nem volt sehol gyermekelőadás.

A leány gögösen végigmérte a fiút.

- Komoly esti előadáson voltam a mamával.
- Szép volt?
- Nagyon szép voltam.
- Nem maga, hanem az előadás.
- A leány szemrehányóan felelt:
- Maga mindig olyan fureszán kérdez.
- Dehogyan! Csak maga hiszi, mert fureszán szeret felelni... Mit játszottak?
- Hogy mit játszottak? Várjon csak. Olyan furesza címe van. Azt hiszem, angol ember írta. Mondjon egy pár angol drámaíró.
- Shakespeare.
- Nem.
- Mondja inkább, hogy miről van szó a darabban, akkor könnyebben kitalálom.
- Valami boáról beszélgetnek folyton.
- Boáról?...
- Igen, egy boa konstriktorról.
- Nem emlékszem, hogy ilyenről hallottam volna.

- Várjon előkeresem a színlapot... Anyuskám! Hová tetted a tegnapi színlapot? A szomszédos szobából paltogva hallatszik:

- Nem tudom... Mit akarsz a színlappal?
- Itt van az Ottó és azt akarja tudni, hogy milyen darabnál voltunk.
- Azt hiszem, a retikulómban hagytam a színlapot.
- Ott már néztem, nincs benne.
- Akkor nem tudom, hol van.
- De hiszen te tetted el.
- És mégsem tudom. És különben is, mit kérdeztél ilyeneket az Ottó? Rúgd ki azt a taknyost. Még tizenhat éves síncs és ilyeneket kérdez.

- De anyuskám, ilyen csekélység miatt...
- Ez nem csekélység... Mit akar itt?...
Még nincs tizenhat éves, te pedig szintén elmúlt már tizenöt. Nem kell ilyen ismeretség... Semmi célja.

A gimnazista fogta a kalapját és menni akart.

- Miért megy már? - kérdezte a leány olyan hangon, amelyből ki-szengett a marasztalás.

- Hallja, csak nem hagyom magam kidobni.

- Ne menjen. Ha maga most elmegy, sose fogom megtudni, hogy milyen darabnál voltam tegnap.

A gimnazista nem távozott. Kitérőlt a lakosztályból és az utcán megnézte a tegnapi színlapot. Aztán síró, panaszos hangon felkiáltott a leányhoz az emeletre:

- Annus, a Tanner Joht adták tegnap este. Wallisz Jenő.

Különös közjáték

Bármilyen elcsépelet közhelynek is hangzik, ha a színész magánéletéről valamit megtudunk és azután ott látjuk komédiázni a színpadon, önkéntelenül is eszünkbe jut: **Ride pagliacci!** Kacagj Bajazzo! Hiába van gyász a szívedben, örömről kell beszélned, hiába szoritanád kezeid öködbe, a hasadat kell fognod nevettedben, hiába könnyes a szemed, még le sem törölheted, mert szétmázolnád a festéket orcádon és megtudná a közönség, hogy igazán sírsz. Isten mentsen téged ettől! Az emberek mulatni akarnak és te azért vagy, hogy mulatassd őket. Te dolgozol, de ez le tudja senki, mert akkor kifütyülnek. Mosolyogjál és tégy úgy, mintha ez a játék neked is csak **játék** lenne. Ki tudna mulatni, ha tudomásul kellene venni, hogy a te keserves munkádat figyelve szórakoznak? A közönség nem akar a kulisszák mögötti élet árnyoldalairól tudomást szerezni. Nem érdekli, hogy hány gyereke sír otthon a naívnak, hogy a komikusnak nincs házbérre pénze, hogy az anyaszínész nő szerelmes a bonvivánba, aki a darabban az unokáját játssza és hogy az a lompos, kicsit hizásnak induló csunya asszony a hősszerelmes felesége, akivel a legboldogabb házasságot él. Minderről tudni sem akar és ha mégis megtud valamit, akkor az legyen a giccs színes és zizegő papírjába csomagolva.

A komédia maradjon komédia.

Aki színházba megy, az tudja előre, hogy olyat fog látni, ami nem történt meg, de esetleg megtörténhetne. Ha kellemes, akkor mindenki szívesen képzeletét magát a hős helyébe és a történet középpontjába és ha kellemetlen, akkor meg örömmel ismerünk rá a színpadi figurák egyikén a legjobb barátunkra vagy barátnőnkre. A színház az

egyetlen, „akinek” nem bocsátják meg, ha nem hazudik.

Megtörténik azután, hogy az élet egy pillanatra éles reflektorfényvel bevilágít egy ilyen színpadra és ilyenkor a nézőnek ajkára fagy a mosoly, a színésznek leszápad arcáról a máz, a karmester leintí a zenészeket és a nagy néma esendben a vakító fény sugar kivetkőztet a jöleső hazugság cifra dominójából. Egy pillanat az egész és folytatódik a komédia. Egy különös és nem várt közjáték.

A Vigszínház legutóbbi darabjának 16. próbáján is volt egy ilyen különös közjáték. G. Kertész Ella egyszerre csak akadozva mondta szerepét és hirtelen elájult. A közönség, aki a darabot természetesen nem ismerhette, egy pillanatig azt gondolta, hogy ez is a darabhoz tartozik, de Góth Sándornak egy szava mindent elárult. Ellám, Ellám — kiáltotta Góth és ebben a szóban annyi szeretet és aggodalom volt, hogy bármilyen kitűnő színész is Góth Sándor, ilyen keresetlenül sohasem tudta volna a szerep szerint mondani. Ekkor már mindenki tudta, hogy ez a közjáték nem tartozik a darabhoz. G. Kertész Ella pár perc múlva jobban lett és folytathatták az előadást.

A különös közjátéknak vége volt és szerencsére minden nagyobb baj nélkül ért véget.

De a multban érdekesnél-érdekesebb eseteket találunk, amikor a „különös közjáték”-nak tragikus a vége.

Molière, minden idők legnagyobb vígjátékírója színész is volt. „A képzelt beteg” című vígjátékának utolsó felvonása után kifestve, színpadi ruhába öltözve a színpadon hirtelen rosszul lett és meghalt.

Edmund Kean, a mult század leghíresebb drámai színésze éveken keresztül haragban volt fiával, Charlessal, aki ugyancsak színész volt. Végre kibékültek és Shakespeare „Othello”-jában együtt léptek fel. De Keant ez a kibékülés annyira felizgatta, hogy a színpadon elájult és 6 heti szenvedés után meghalt.

Viszont Egressy Gábor, a kiváló színész már régebben betegeskedett, amikor 1866 július 30-án a színpadon rosszul lett és még azon éjjelen meghalt.

Voltaire, a nagy francia író „Mahomet” című darabjának a bemutató előadását egy páholyból nézte végig. Az agg költőt az ünneplés és az előadással járó izgalmak annyira kimerítették, hogy a páholyban rosszul lett és röviddel azután meg is halt.

Mintha megírgyelné az élet, hogy időről időre feledni akarjuk gondjainkat és ebben a tudatos komédiázásban helyet kér, befurakodik majd, mint aki jól végezte dolgát, újra átenged bennünket a játéknak.

A különös közjátéknak vége.
Tessék tovább komédiázni.

Tolnai Sándor

k meg, ha

élet egy
világít egy
nek ajkára
ad arcáról
zeket és a
fény sugar
dominója
tatódik a
várt köz

ának fő-
nös köz-
esak aka-
n elájult,
esen nem
gondolta,
de Góth
t. Ellám,
a szóban
ogy bár-
or, ilyen
a szerep
mindenki
rtozik a
c mulva
dást.

és sze-
kül ért

ebb ese-
s köz-

igjáték-
g" című
ifestve,
hirtelen

íresebb
ragban
színész
espeare
Keant
ogy a
s után

színész
1866
és még

omet?
át egy
lőt az
almak
olyban
s halt.

döröl-
ben a
efura-
olgát.

ándor

Gabriella Nikolska berlini táncosnő

A GYÓGYSZERESZ ÚR

Rajnay Gábor
és Gölb Sándor
Vígshízház — A gyógyszerész úr
(Áldor felv.)

Ez a gyógyszerész úr: egy a sok közül. Ugy is, mint gyógyszerész, úgy is, mint férj. Ugy is, mint színdarab.

Mint gyógyszerész, hatásos pilulákat és pasztillákat készít, amelyek a tyúkszemtől a porcizületi eszűlőbig minden betegséget gyógyítanak, főként mivel a gyógyszerész úr, a derék Bourrachon, a reklámhoz is ért. Mint férj, nem ő csal, hanem őt csalják. A felesége, Adrienne. Mondom — a gyógyszerész úr: egy a sok közül.

A többiétől legfeljebb abban különbözik, hogy a csalást éppen attól tudja meg, aki megcsalta: legjobb barátjától, pasztillái és pilulái feltalálójától, Vidal doktortól. A gyógyszerész úr ilyenformán egyszerre veszíti el a feleségét, legjobb barátját és patikájának felvirágoztatóját. Az utóbbi körülmény különösképpen lesújtó hatással van a gyógyszerész úrra, aki — mondok — egy a sok közül. Itt van azonban a derék Céleste, Bourrachon úr nővére, aki minden lében kanál, úgy látszik még az orvosságban is, mert hiszen patikában vagyunk. A jó Céleste, aki egy fiatal barátnőjének, a kis Geneviève-nek „unokafivérét” (persze, csak amolyan idézőjeles unokafivérét) jó állásba protezsálta a gyógyszerész úr üzemeiben, rögtön összeboronálja valóni készülő fivérét a békés, csendes otthonra és gazdag férjre vágyódó Genevièvevel. Bourrachon pedig nem azért egy a sok közül, hogy lépne ne menjen.

Igen ám, de mint azt a második felvonásban megtudjuk, a kedves kis Geneviève hiába szerette meg őt hónapi házassága alatt az urát és hiába éli őt hónap óta egy tisztességes asszony fenkölt életét, a mult — mint mondani szokás — visszajár. És pedig meglehetősen kellemetlen formában. Zeus, mikor földi asszonyoknál tett látogatást, bika, felhő, vagy aranyeső képében jelent meg. Geneviève multja viszont a golya képét ölti fel, hogy megjelenjék a boldog és gyanútlan Bourrachon házában. Talán

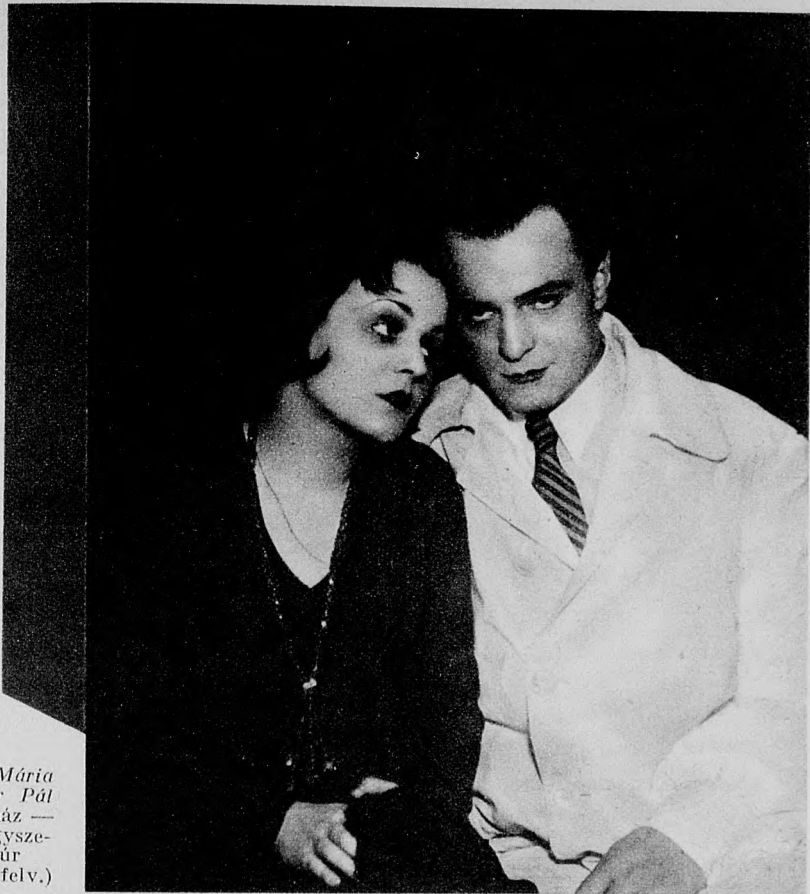
Sulyo
és Ja
Vígsh
A g
ré
(Áldo

mond
az el
Csak
mult
mond
öthón
itt áll
nálun
eléged

De

áron.

— a
kedvé
amive
nyára
a gól
tekint
jam.
aki m
séggel
italát
ellen
törvén

Sulyok Mária
és Jávor Pál
Vigszínház —
A gyógyszerész
rész úr
(Áldor felv.)

mondanunk sem kell, hogy a „mult” azonos az előbb említett idézőjeles unokafivérrel. Csak az a baj, hogy ez a gólyainkognitójú mult kissé korán jár vissza, mert hiszen — mondottam — Bourrachon és neje mindössze öthónapos házások. A gyógyszerész úr tehát itt áll, másodszor is megesalva és — mint nálunk Pesten mondják — mégsem megelégedve: egy a sok közül.

De mennyire nem! Válni akar, mindenáron. Vagy talán nem is akarna válni, mert — a botrány elkerülése és a jó üzletmenet kedvéért — már-már belenyugodnék abba, amivel barátai meggyanusítják, hogy bizonyára ő maga volt Geneviève multja, tehát a gólya megérkezése csak házasságjogilag tekinthető korainak, de... hogy is mondjam... emberileg nem. Igen, de a jó Céleste, aki minden lében kanál, különös gyönyörűséggel kavarja bátyjának ezt a keserű italát is és kényszeríti, hogy Geneviève ellen a válópert, a gyermek ellen pedig a törvénytelenítési eljárást indítsa meg, Bour-

rachon fel is keresi az ügyvédet, aki azonban, szerencsére, nincs otthon. Szerencsére, mert közben kiderül, hogy Bourrachon, a várható botránytól féltve, el akarja adni üzletét, elbujdosni Párizsból és egész vagyonát életjáradékba fektetni. Ez pedig azt jelentené, hogy Céleste és gyermekei semmit sem örökölnének a gazdag nagybácsi után, aki még az első felvonásban megígérte, hogy négy unokahugáról bőségesen fog gondoskodni. Tehát: most már maga Céleste kénytelen rábírní bátyját, hogy tartsa meg feleségét és a gyereket is: gondolja, hogy özvegyasszonyt vett feleségül, gyermekestől. A derék Bourrachon ezt annyival is szívesebben megteszi, mert titokban fájna neki Geneviévetől, főként pedig üzletétől megválni. A végén még ő ringatja álomba a más gyereket, aki az övé. Hát nem igaz, hogy: egy a sok közül?

Mint gyógyszerész és mint férj. De mint szindarab is. Mert ez a francia vigjáték semmi más, mint csak egy amaz ezer és

ezer közül, amelyet Párizs boulevard-színházai évtizedek alatt elfogyasztanak. Mint a darabbeli gyerekeknek, ennek sem a törvényes apa az igazi papája. *Laurent Doillet* a szerző (szegény, épp a párizsi premió napján halt meg, amivel tartós sikert biztosított darabjának, pedig igazán nem reklámtrükknek szánta szegény!) — mondom, Doillet a szerző, de csak a színlapon, mert igazi szerzője Moliéretől Crommelynekig minden francia színdarabíró, aki valaha megcsalt férjet vitt színpadra. Ha a Vigszínház ezelőtt harminc évvel mu-

mai magyar szerzőket, akik ezt a kipróbált régi francia receptet már jobban tudják a franciáknál. A franciák — az igaziak, az 1931-esek! — már rég elfelejtették; nekik ma már problémáik vannak, mint megcsalt férjek, kikapós menyecskék és időelótti gölyamadár...

A közönség azonban remekül mulat — az előadáson. *Góth Sándor* most is harchaveti minden egyéni kedvességét, derűjét

Góth Sándor és Góthné Kertész Ella Vigszínház — A gyógyszerész úr (Fotó E. Jób)

tatja be a „Gyógyszerész úr”-at, akkor egészen bizonyosan Flers és Caillavet írták volna, csak épp szellemesebben; mivel azonban ma mutatja be, mint friss párizsi újdonságot, nagyot nézünk és nyelünk; hát igazán, pont Doillet az, akit ma Párizsból importálni kell? Más nincs? Akkor okosabb lett volna Flers és Caillavetnél maradni, vagy ha mindenáron francia vigjáték kell, a régi iskolából játsszanak egynémely

Góthnéval együtt, aki méltó partnere. *Törzs Jenő* itt is nagyszerű kabinetfigurát ad, *Rajnai Gábor* kedves és életteljes, *Sulyok Mária*, a színház új tagja, idővel talán megtalálja azt a hangot, amely a Vigszínház színpadához méltó, beszéde most még diszonzánus ebben a nagyszerű együttesben. *Jávor Pál* kellemesen igénytelen, mint a szerepe. *Harsányi Zsolt* finom dialógusokban fordította a darabot magyarra — szegény Doillet, ha élne, megköszönhetné neki.

Fóthy János.

Utóirat a Vigszínház címére. Uraim, 1931-et írunk! Nem pedig 1896-ot!

A
áll. A
pado
egyic
az o
jelen
nem
azelő
még
Pá
újító
azok
hogy
ken,
újítá
a szí
szerű
leját
még
zelm
és I
mind
Er
nak
előhá
esopo
guk
szokt
a ne
pazar
vagy
telt t
gárd
eszkő

próbált
adják a
ak, az
kik ma
egsált
golya-

lat —
arcba-
erűjét

Róna Magda (Európa)

A modern színház a tánc forradalma előtt áll. Amennyire fölkapta a közönség a színpadon kívül a táncot, annyira kiszorult egyidőre a színpadról a táncjáték. Hiszen az operettben és néhány operában megjelenő táncok mindig csak díszítő elemek, nem pedig lényegek a színpadon, mint azelőtt voltak. És az is kétségtelen, hogy még a balett is messze a háttérbe szorult.

Párizstól Londonon keresztül a német újító színpadokig azonban egyre sűrűbbek azok a jelenségek, amelyek azt mutatják, hogy a tánc visszatérőben van. Kísérleteken, finom vagy forradalmian brutális újításokon keresztül vissza akarja hódítani a színpadot, amelyet a szó növekvő népszerűsége, az elmondott és verista módon lejátszott mesék elvettek tőle. Hosszú lesz még ez a harc és az sem biztos, hogy győzelmes-e, de a küzdők okvetlen jóhiszeműek és bizony mártíri kokárdát viselnek mindenfelé: Nálunk különösen.

Ennek a forradalman újító tánc hullámnak a színpadon érdekes és figyelemreméltó előharcosai nálunk a Madzsar-művész-csoport. A készültségük teljes és a bátorságuk is. Hiszen a magyar közönség megszokta, hogy a táncnak csak a díszítő és a nemi jellegével számoljon. Így csak a pazarló kikészítésű, túlterhelt és a régi, vagy az orosz cári balett finomkodásaival telt táncokat tudta élvezni eddig. A Madzsargárda azonban elveti a túlterhelést, kevés eszközzel akar hatni és a tánc verizmusával

a legmodernebb irányzatokkal ismerteti meg a magyar közönséget.

A *Babiloni vásár* és az *Európa* nagyon szerencsés kézzel megválasztott darabok erre a célra. *Madzsar Alice* és *Róna Magda* nemcsak jelentős, de mutatós koreográfiát terveztek a darabok gerinceképpen, néhány ötletük abszolút érték, legfeljebb a felsőtestmozdulatok változatosságában javulhatnak még. Mint a legtöbb modern vagy modernné dolgozott táncdarabban, ezekben is a táncok vezetik az eszmét, a zenét, az egész előadást és a két tervező teljes biztossággal maradt mindig ura a színpadnak.

A *Babiloni vásár* pantomim. Esméje: a tánc az arany körül, amely ebben az esetben nem aranyborjú, hanem aranygólem. Ezt a változtatást is a tánc követelte meg, mert hiszen az aranyszobornak a mozdulatai is ritmikusak a körötte és alatta folyó táncal. Vörösfezes vásári árusok kínálják a holmijaikat. A tömeg vásárol, tolong, de akinek aranya nincs, az hiába epekedik. Aztán hirtelen változással felmagasodik az Aranygólem alakja a babiloni vásár fölé. Az alatta merev pózban ülő árusok most mozdulatlan kórossá válnak, amely litániaszerű monotonossággal ismétli egyre az eléje táncoló tudósnak, hegedűművésznek, munkásnak, széplánynak, mindenkinek. — Aranyat észért! — Aranyat véért! — Aranyat verejtékért! — Kacajért, könnyért! És mindenki megszédül, odaveti az aranyakért a legkedvesebbet, a hegedűt, a kalapácsot, a könyvet, a szépséget a rettentő szobor lábaihoz! Aztán az aranygólem egyetlen, görnyedő csoportba tereli össze valamennyi hívét és megkezdődik az ostromlás, a kalapács szabályos időközökben sujt közéjük, kancsuka csattog, jajszó és a szenvedés mozdulatai, míg a szörnyeteg szobor kacag felettük...

Az *Európa* Georg Kaisernek egy igen ügyesen táncszínpadra alkalmazott komédiája. Az ismert mitológiai görög mese a modern, majdnem freudi lélektanálalátámasztva. Zeusz és Hermes, a két görög isten leszáll az unalmas Olymposzról és mint két halászlegény, elrejtőzik egy fűzfa telején. Látják, hogy nagyon furesa országba jutottak, mert itt a férfiak szinte leányos mozdulatokkal mindent táncban lejtenek el, a szerelmüket, aggodalmaikat, a kifejezéseik keresetlen finomak. Eurithmosz, egy szép ifjú a tengerbe táncol és meghal ezekkel a szavakkal: — Európa, oh, Európa! — Társai, akik szintén rajonganak Európáért, a halottat is táncolva viszik el, a gyászukat is eltáncolják.

Zeusz elhatározza, hogy a magáévá teszi ezt a esodálatosan szeretett és meghódíthatatlannak hirdetett leányt, Európát. Agenor király, Európa apja volt az, aki országot ennnyire elfinomította és teljesen feminin férfiakkal töltötte meg. Mindene a tánc és a finomkodás, a leányát is annak akarja adni, aki a legjobb táncos, a legkönyvedebb, szinte elrepül! Nagy táncversenyt rendez

az unatkozó leánysereg előtt azzal, hogy a legjobb táncosokat férjükül kell majd elfogadniok! Zeusz is táncol a szép Európa előtt, de három táncával hiába nyeri meg a versenyt. Hiába ismerik el Agenor orszá-gának a legjobb táncosai is, hogy az ide-gehez képest ők nem táncosok és nem tudnak táncolni, Európa kineveti Zeuszt! Az isten mérgeződve tűnik el és bosszút tervez.

Mikor aztán Európa és udvari hölgyei a tengerpartra vonulva gúnyosan eltáncolják Zeusz pompás mozdulatait és mindentre hajlandók, csak ilyen táncoló, légies és leányos férfiakba beleszeretni nem, Zeusz bika képében megjelenik és a csúfolódók közé rohan. A legbrutálisabb görög állat képével akarja megriasztani azokat, akik túlzottaknak találták a férfiakban a finom-kodást! De Európa nem ijed meg, sőt nagyon megtetszik neki ez a fékezetlen állati vadság. Enyelegni kezd a bikával, majd szinte megrészegülve az állat hátára fekszik és az elragadja őt. Európa csak gyöngén védekezik.

Másnap reggel Zeusz eltűnik, de Európa megtalálta, mire vágyakozik. Éppen vad harcosok érkeznek Agenor udvarába, asszo-nyokat követelnek. A király kineveti őket, hogy képzelik, hogy az ő finom leány- és asszonynepe hozzájuk aljasodhatnék, mikor itt a legígiesebb és a legfinomkodóbb férfiak közt válogathat? De Európa, a király-leány beront. Vele a többi lány. És kitérő örömmel dobják oda magukat a marcona, csupa szőr és rútság harcosoknak, akik úgy táncolnak, topognak, mint a medvék!

Georg Kaiser eszméjét igen szépen meg-tartva fanyar komédiahangulatában, a mozdulatszínpad számára remekül mentették át Madzsar Alice és Róna Magda. Pala-sovszky Ödön rendezése nagyon modern volt és ötletes, Gergely Tibor színpadtervei pedig takarékosak és teljes hangulatot adók. Az Európa zenéjét a tehetséges Kozma József szerzette és vezényelte, a Babilóni vásár-ét pedig Szélnyi István. Mind a ket-

ten igazi művészei ennek a nehéz kom-po-zíciófajnak, eredetiségük pedig örvendétes meglepetés. Tiszay Andor és Goltshlig Iza mint játékkövetők és táncitanítók nagy munkát végeztek, Szunyoghné kosztüm-tervei stílusosak voltak.

Csányi László remek táncai és szép teste nagy hatást keltettek mind a két darabban. Saját maga tervezte meg a táncait is, be-bizonyítva, mennyire tisztában van képes-ségeinek a határaival. Róna Magda szép és finom volt, de talán túlságosan diszkrét. Palasovszky Hermesze művészi munka, míg Baló Elemér Agenor királya igen mulat-tató. Csak Európa nevét ne ejtjen mindig Ejrópának, hiszen mégse annyira komédia ez a darab, mintha Glünger írta volna. Tiszay Aranygöleme és Harcos vezére jól stilizált, tiszta alkotás, a táncolók ügyesek.

Mindent összevéve a Madzsar-csoport művészi estéje, ha még nem is tökéletes, de szép és sokat ígérő akciót jelent Budapest színpadi életében. Megérdemli, hogy föl-figyeljenek rá, akik a haladásnak és a modernségnek a hívei.

Leleszy Béla.

Vajda Kató és
Baló Elemér

Baló Elemér, Palasovszky
Ödön, Juhász László,
Aczél Viktor és a férfiak
esporija

(Áldor felvételei)

kompo-
vendétes
otlschlig
ok nagy
osztüm-

ép teste
rabban.
is, be-
képes-
szép és
iszkrét.
ca, míg
mulat-
mindig
omédia
volna.
ére jól
gyesek.
csoport
kéletes,
dapest
gy föl-
és a

y Béln.

s

pszky
ászló,
érfiak

bi)

Oda az új női kalapokhoz

IRTA LOVÁSZY KÁROLY

Sokat neveltem életemben,
De olyan jót még sosem neveltem,
Midőn az egyik kávéházban
Az új divatú kalapot észrevettem.

Egy hölgy ült a tükör alatt,
Fején egy pörge kalap
S amint ő ült a tükörnek alatta,
Észrevettem, hogy fütéből nem vatta,
Hanem egy fehér struccfolt, mely kinő
S oly édes volt e szőszke kicsi nő,
Amint búsan telőgött a tolla,
Mint a szomorú ember orra.
S amint így szemléltem a hölgyeket sorra,
Itt is, ott is feltűnt egy vicces új kalap.
A neveléstől a könnyű a szemembe szaladt,
Egy elegáns lány (bankár az apja),
Fejéből a Chaplin kalapja
S telőgő dísznek lüze rája
Egy angora cica bolyhos farkincája.

Egy másik hölgy épp az ujságot bújta,
Egy hortobágyi csikós fejről a szél
A kalapot nélán lefújta?
De hogy került önagysága fejére?
S hogy lett lekicsinyítve e kalap a felére?
És a sallang, mely a kalapon volt,
Valamikor a nagyanyám divánán volt
Rojt,
Vagy 48-as honvéd dédapám kardján a
Bojt.

Az öreg Podmaniczky báró keménykalapja
Egy mókusfark az oldalára csapva
S rögtön jelfedeztem egy másikon,
Hytel viselt a fiákereskocsisom,
Mikor kocsikáztunk a Víztoronyig s vissza
A hölgynek, ki hordta, meztelen a válla
S e kalapról lógott le rája
A hét törpe egyikének hófehér szakállá.

Egy hölgy ült velem szembe,
A Fővárosi Orfeum jutott eszembe,
Néhai Gyárfás, fején kis kalapka,
Ugyane fejdísz most a hölgy fején
Egy kissé kacéran félreccapva
S egy rózsaszínre festett árvalányhaj,
Oly nevelhetnékem van, jaj,
Az oldalam, jaj!

Az új kalap oly üdítő,
Szívet, lelket felderítő,
Viseld csak bátran, drága pesti nő!
Hálha visszatér, hálha visszajő
A régi jókedv, a régi szép idő

AMIRŐL E HÉTEN A KULISSZÁK MÖGÖTT BESZÉLNEK

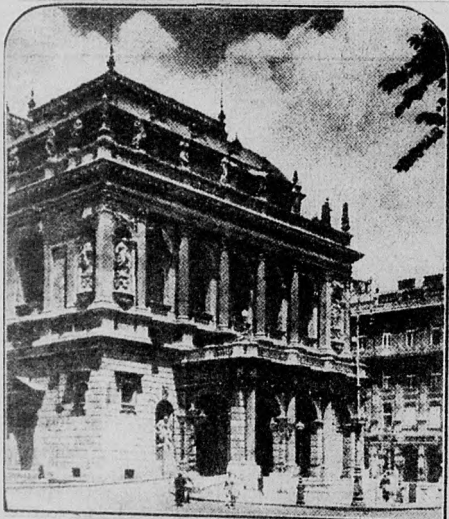
1.

Emlékeznek még Claudia Vietrixre? Az Operaházban énekeit ez a francia énekesnő, aki a *Matin* kiadótulajdonosának, Sapéne-nak a felesége.

Budapestre jött és szép sikere volt. Az előkelő megjelenésű, érdekes asszony kíséretében eljött a férje és Párizs rendőrfőnöke is.

Legutóbb tűz volt a budapesti Operaházban. Természetesen átvették a hírt az összes európai lapok, mert ha te is szállítják a fizetéseket, híres színházunk az Andrassy úti műintézet.

LE FEU A L'OPÉRA DE BUDAPEST

Mindenütt azonban csak annyi jelent meg erről a tűzről, hogy „jelentéktelen” kárt okozott. A *Matin*ben nem. A szédülletes példányszámú napilap ezzel a címmel írt cikket: *Le Feu à l'Opera de Budapest*.

És közel negyed oldalnyi nagyságban leközli a színház fényképét. Soha még opera ilyen reklámot nem kapott.

Hát ezért is jó volt, hogy Claudia Vietrix fellépett Budapesten!

2.

Az Országház környékén, a „legsötétebb” Lipótvárosban estélyt rendezett egy előkelő úriasszony. Meghívta Székely Mihályt, az Operaház kitűnő énekesét is.

Székely megjelent az estélyen.

— Nem énekelne valamit? — kérdezte a háziasszony.

Kitűnő volt a pezsgő, még kitűnőbb a hangulat és Székely Mihály mély hangján nekikezdett egy szép, bús, magyar nótának. Egyik barátja, színházi ember, ült le a zongorához, hogy kísérje.

— Mandulafa, mandulafa...

Ezzel kezdte. Aztán:

— Add nekem a te szeméidet...

Kurucz Jancsától.

Mindig nőtt a jókedv. A végén, már úgy hajnaltájban, tetőfokra emelkedett a hangulat. Fel is hívtak néhány barátot telefonon, hogy beénekeljenek egy kis hajnali szerenádot.

A hajnal, úgy látszik, nem szereti a szerenádokat, mert az éneklést hirteien dörömbö-rés zavarta meg.

— Ki kopog, mi kopog — csöndesedett le Székely, aki most már csöngtetést is hallott.

A társaság azt hitte, hogy valami késői vendég, mire kiderült, hogy csak a telefon csöngtetett és a fal dörömbölt.

— Ki beszél? — kérdezték a telefonálótól.

— Nem fontos! Hagyják abba a kurjongatást, mert rendőrt hívoék. Micsoda hallatlan dolog, hogy az embert mindenféle műkedvelők nem hagyják aludni. Megértették?

Elég szemtelen volt ez a telefonáló, de nem zavart senkit. Tovább szólt a zene. Pár perc múlva ismét dörömböltek.

Kinyitják az ajtót.

Egy rendőr és a házfelügyelő.

— Ki lakik itt ?

— Feljelentették kérem a hölgyet, hogy hajnalban énekelnek a lakásában.

— Ki volt a feljelentő.

— Ugyan kérem. Egész nap veszekszik, még hajnalban is!

— Tessék csak csöndben maradni.

Kénytelenek voltak lecsendesedni.

Másnap Székely pokoli tervet eszelt ki. Hajnalban felhívta a feljelentőt és beleéne-

kelt a telefonba. Csak azért is megzavarta az álmát! Azóta hajnalban nincs nyugta az illetőnek. Most kikapcsolja a telefont, csak így tud védekezni Székely ellen.

3.

Lehár Ferenc jubilál.

Nem huszonötödik művészi jubileumát ünnepli, hanem darabírási jubileumát.

Most következik a *harmcadik darabja*.

A zeneszerző azt tervezi, hogy az új operett címszerepét *Jeritzának* komponálja.

4.

Ha már Lehárról van szó, említsük meg, hogy Lehár Ferenc sürgönyt küldött Szegedre, amelyben bejelenti, hogy februárban leutazik és részt vesz az ottani Lehár-ünnepségen. A Lehár-ciklus előadásait ő dirigálja.

5.

A legfrissebb színpadi szerző egy képviselő: dr. Mokesay Zoltán, volt országgyűlési képviselő, aki Hódmezővásárhely főispánja. Drámát írt és nemsokára be fogják mutatni.

Vajjon miről szól ?

6.

Nem érdektelen az a hír, amely Amerikából érkezett Molnár Ferenchez.

Arról van szó, hogy Gilbert Miller, az ismert amerikai producer kedveskedni kíván Molnárnak „A jó tündér” newyorki előadásával kapcsolatban és ő maga is fellép az előadáson, egy kisebb szerepben.

Miller azelőtt színész volt és csak Molnár iránti tiszteletből vállalt szerepet. No meg egy kis reklámból is.

7.

Romanowsky játssza Bécsben „Spórum Miksát”. A jó tündér azonban érdekes változásokon ment át.

Nincs szakálla!

Spórumnak nincs szakálla!

Romanowsky kijelentette, hogy vagy a szakáll játszik vagy ő.

És ő játszott.

8.

A napokban műsorváltozás volt az Operában. Nem azért, mert megbetegedett valaki. Azért, mert gázsíddiferenciája volt a direktorral az egyik énekesnek.

Szöke Szakáll

a PROMINENS

Szöke Szakáll legújabb filmszerepében

Volt egyszer egy fiatalember, akit Gerő Jenőnek hívtak és akinek nem volt semmi más egyebe, mint egy dűsan kifejtett vörös-szöke szakálla. A fiatalember egy nap gondolt merészet s nagyot és felcsapott színésznek. Akkoriban még divatban volt, hogy a színész nem a saját nevén játszott, hanem valami színpadi nevet vett fel.

— Mi legyen a nevem? — töprengött az ifjú színész és közben a szakállát simogatta. — Hopp, megvan! Szöke Szakáll!

Igy lett Gerő Jenőből Szöke Szakáll, a

magyar és csakhamar a külföldi színpadok egyik legkedveltebb komikusa. Szöke Szakáll néhány évvel ezelőtt, amikor mint színész és író egyaránt in floribus volt Pesten, beült a vonatba a feleségével és elutazott Berlinbe, ahol ugyanolyan gyorsan lett népszerű, mint hazájában. Szakálla ugyan már nem volt, de a siker Berlinben is megmaradt.

Most néhány napra hazajött pihenni és az egyik előkelő pesti szállóban bérel apartamentet. Itt beszélgettünk el vele a multról, a jelenről és a jövőről. Minden szava tele van derűvel, életvidámsággal, fiatalos ambícióval és miközben beszél, arra gondolunk, hogy milyen nagy szüksége volna a mai Pestnek néhány ilyen Szöke Szakállra, akiket olyan könnyen engedünk át a külföld számára.

Ugy látszik egyébként, hogy Berlinnek is nagy szüksége van rá, mert a legelőkelőbb német napilapok, a B. Z. Am Mittaggal és a Berliner Tageblattal az élen valósággal dícsírmuszokat zengenek róla. A humor királyának és a szív csodálatos hegedűsének nevezik őt. Mi ezekhez a jelzőkhöz még egyet fűzünk hozzá: a legkitünőbb mesélő, amelynek bizonyítékául átadjuk a szót Szöke Szakállnak.

— Amikor Berlinbe kerültem, először a Nelson Theaterben léptem fel. Itt ismerkedtem meg Németország egyik leggazdagabb mecénásával, báró Lustiggal, Fedák Sári egyik tisztelőjével. A báró estélyt adott a palotájában és meginvitálta az egész tár-

saságot a Nelson Theaterbe, amelynek ez alkalomra — nehogy idegenek is legyenek a színházban — valamennyi jegyét megvásárolta. A szünetekben a nézőtéren az inasai szendvicseket és pezsgőt hordoztak körül, előadás után pedig a színház együttesét szintén meghívta palotájába. Palotája tornyából hatalmas reflektorok világították meg az utat az autók számára, az udvaron

pedig két rendőrtiszt vezetésével közel húsz rendőr vigyázott a rendre. A színészek közül ott voltak többek között az azóta elhunyt Josma *Selim* és férje, *Ralph Benatzky*, *Curt Bois*, *Richard Tauber*, *Paul Morgan*, valamint *Oskar Strauss* és *Thomas Mann*, a világhírű regényíró. Vacsora után *Tauber* egy *Lehár*-dal refrénjét énekelte el, majd a többi színészek is előadtak egyet

Szőke Szakáll egyik filmjében

s mást. Én más híján egy viccet meséltem el. Egyszer csak félrehívott Paul Morgan, akit jó barátság fűzött a báróhoz és a kezében lévő csekk-könyvre mutatva megkérdezte, hogy mennyiről állítsa azt ki. Megmagyarázta ugyanis, hogy ezekért a párperces előadásokért Lustig báró minden esetben fizetni szokott. Mingyárt meg is mutatta, hogy Tauber és Josma Selim fejénként ötezer márkás csekket kapnak. Én eleinte szabadkoztam, hogy tulajdonképpen nem csináltam semmit, nem is vagyok még ismert színész Berlinben, de miután Paul Morgan erősködött, ötszáz márkát kértem. Morgan erre szó nélkül háromezret írt rá a csekkre, amelyet később, amikor hazamentem, megmutattam a feleségemnek, aki alaposan összeszidott.

— Nem szégyelled magad, öreg pesti link létedre, hogy bedülsz ennek a Morgannak — mondotta. — Hát nem látod, hogy így akarja visszaadni azt a sok ugratást, amelyet vele elkövéttél. Csak gondolkozz egy kicsit, hiszen ez egy egész vagyon — semmiért.

Hát bizony szégyeltem is magam és nem próbáltam beváltani a csekket egy hétig. Ennek ellenére sem dobtam el, hanem egy délelőtt inkább csak kíváncsiságból bevittem a bankba. Mit meséljem tovább. Beváltották. Hát ilyenek a mecénások Berlinben.

Lustig bárón kívül még egy közismert mecénás él Berlinben; *Mosse*, a gallérkirály. Vele akkor ismerkedtem meg, amikor *Reinhardt*-színész voltam. Egy este bejött az öltözőmbe és elmondotta, hogy anyja ma ünnepli nyolcvanhetedik születésnapját és miután nem tud előrehaladott kora miatt színházba járni, de szereti a színészeket, menjünk el néhányan hozzá vacsorára. Előadás után *Harry Liedtke*-vel, *Paul Morgannal*, *Curt Boisval* és még néhány kollégámmal együtt valóban meg is jelentünk a *Mosse*-palotában, ahol a gallérkirály anyja virágból épített trónon fogadott bennünket. Az asztalon a névkártyákat neveinkkel el látott arany cigarettatárcák helyettesítették, amely alatt hatalmas csomag feküdt. Ezekben a csomagokban csodálatos selyem- ingek és gallérok voltak körülbelül ezer- ötszáz márká értékben. A szívélyes fogad- tatás ellenére egy jó óra mulva már unni kezdtük magunkat, de a matróna még fél háromkor sem akart asztalt bontani. Természetesen, maradnunk kellett, de közben alig bírtuk elfojtani ásitásunkat. *Paul Morgan*, látva helyzetünket, bátorítón oda- sügta:

— Csak nyugalom, fiúk! Három órákor jönnek a friss ingek.

„A kedélyes paraszt” című *Fall*-ope- rett felvételei folytak, amikor be- lépett a műterembe az egyik igazgató kalauzolás mellett *Heltai Jenő*, aki nem

ismert engem személyesen. A rendező sorra mutatta be Heltainak a szereplőket és amikor hozzám ért, így szólt: „Hier ist unser Sakál”. *Heltai* ijedten kapta fel a fejét, rám nézett és németül bemutatkozott.

— Kedves elnök úr — szóltam hozzá magyarul, — csak itt a filmgyárban vagyok *Sakál*, Pesten *Szöke Szakállnak* hívnak.

— Így ismerkedtem meg *Heltai Jenő*vel anyai idő után — Berlinben.

Lassanként kezdtek megismerni és meg- szeretni a berlini filmesek. Így történhetett meg, hogy az „Ófelsége a szerelem” című film felvételei előtt néhány filmes csak úgy volt hajlandó anyagi érdekeltséget vállalni, hogyha nekem juttatják az egyik főszerepet. *Joe May*, a film rendezője ezerkétszázötven márkát ajánlott fel napi gáziul, amelyetől valósággal megszédültem. Hiszen ez több mint a duplája volt annak, amit eddig, mint filmszínész kerestem. A Bristolban találkoztam *Joe May*-jal, aki csakhamar elbúcsúzott tőlem és helyébe *Hans Albers* ült le mellém. Majd valamivel később *Eichberg*. *Eichberg* előttem szerződtette le *Alberst* egy filmre hatvanötezer márkával. Csak most eszméltem rá, hogy az ezer- kétszázötven márká napidíj még mennyire messze van a sztárgázsitól. Másnap levelet írtam *Joe May*-nak és bejelentettem, hogy harmincötezer márkán alul nem vagyok hajlandó a filmszerepet eljátszani. *Joe May* erre megharagudott rám és a szerepemet összevonta. Szerencsére azonban bent voltam az első jelenetekben, amelyet a további felvételek előtt már lepergettek néhány németországi, londoni, párizsi és amster- dami filmszínház tulajdonosa előtt. Az első jelenetekben nekem volt a legnagyobb sike- rem és az összes filmesek kijelentették, hogy elsősorban énniattam kötik le a filmet. Másnap nem volt felvétel, mert *Joe May* huszonnégy órán keresztül azon dolgozott, hogy szerepemet kibővítsé még az eredeti- nél is nagyobbra.

— Így lett belőlem sztár, vagy ahogy a berliniek mondják: prominens.

Ha nincs dolgom, odahaza szeretek vala- mivel pepecselni. Van három fényképező- gépem, előhívókamrá, különféle reflek- toraim, amelyekkel kísérletek végzek. Ilyenkor a feleségem ki szokta adni az uta- sítást a cselédeknek, hogy ne zavarjanak, mert játszom. Különösen *Mici*, a magyar szakácsnőm respektálta mindig ezt az intelmet. A tavasszal megnézte legújabb filmemet és utána áradozva jött haza, hogy mennyire tetszett nekem. Majd egy kis csomagot adott át a feleségemnek, hogy ezt ő vette nekem ajándékba. A feleségem leg- nagyobb meglepetésére a csomagban egy kis játékreoliver volt.

— Hát minek hozta ezt a nagyságos úrnak? — kérdezte a feleségem.

— Hadd játsszon szégyenke egyszer már más-sal is, ne mindig ugyan-azokkal. Igazán megér-demli.

*

Egyébként eddig évente tizenhét filmben szerepeltem különböző filmgyáraknál. Ezentúl egy évben csak három filmben fogok szerepelni, a Szőke Szakáll G. M. B. H.-nál. Filmgyárat alapítottam, amely remélhetően nem fog háttérbe szorulni a többi filmgyárak mellett. Minden filmemet német és francia verzióban készítem német és francia színészekkel. Csak én játszom a francia verzióban is, mert franciául ugyanolyan jól tudok, mint németül. Első filmem, a „Die schwebende Jungfrau” után valószínűen Mikszáth Kálmán „Vén gazember”-ét fogjuk felvenni. A könyvet már le is fordítottam, de a végső szót nem én mondom ki ebben, mint ahogyan sohasem a filmgyár vezetősége határozza meg, hogy mit vegyenek fel filmre. Ezt mindig a világ nagy mozgófényképszínházainak tulajdonosai döntik el. Tudni kell ugyanis, hogy Frankfurtban nem lehet olyan filmet adni, amelyben valaki ki akar szabadulni a katonakötelezettség alól. Münchenben pedig olyant, ahol a férfi férfiallan dolgokat cselekszik. Hollandiában viszont nem nézik szívesen, ha egy gyerek haragban áll a szüleiével, míg Poroszországban éppen ezek kel- lenek és ha ez hiány- zik, akkor azt mondják a filmre, hogy limonádé. Éppen ezért kell a nagy filmszínháztulajdono- sok véleményét mindig kikérni a film felvételei előtt.

*

Befejezésül még el- árulom, hogy ma álla- podtam meg Békeffy Istvánnal, akivel közö-

Jelenet Szőke Szakáll egyik filmjéből

sen egy operettet írunk. Az operett címe „A régi orfeum”. Felelevenednek benne a régi Somossy-orfeum valamennyi ked- ves figurái. Az operett természetesen a Fővárosi Operettszínházban fog színre- kerülni, amelyet ez alkalommal vissza- rendezünk a régi Somossy-orfeummá, amely- ből tulajdonképpen a mai Operettszínház lett. Az operett zenéjét Lajtai Lajos csi- nálja. Így tehát, ha a közel jövőben nem is szerepelhetek Budapesten mint színész, legalább néhány percre megjelenhetek a világ legkedvesebb közönsége előtt a szin- padon — mint szerző.

Sz. Ö.

nem tudok hová lenni a csodálkozástól, hogy maga is itt vacsorázik az étteremben. Mi ennek az oka?

— A látszat-adó.

— Hogy-hogy?

— Rám is kivétel-

tek néhány pengőnyi adót, habár a legsze-

rényebben élek. Ezek után azt gondoltam, ha már van látszat-adó, legyen látszatja is.

— Szóval ezért eszik itt most egy nagy menüt?

— Pardon, csak egy kis menüt rendeltem.

— Kérem, kérem, csak ne pereljen be ezért hitelrontásért. Ugy látszik, tanult attól az ismert pesti színházi embertől, akiről egy lap megírta, hogy halvanéves édesanyja boesátja rendelkezésére a szükséges anyagiakat. Barátunk másnap felkereste a lap szerkesztőjét és komoron így szólt:

„Szerkesztő úr, én be fogom perelni önt hitelrontásért!”.

„Miért?” — kérdezte a lap szerkesztője. —

„Talán nem igaz az,

hogy az édesanyjától kapja a pénzeket?” „Ez igaz — szült a felelet, — de az anyám nem halvanéves, hanem nyolcvanhét.”

— Ez vice?

— Nem. Ez valóban megtörtént, akárcsak az az eset, amelyet most mesélek el magának Szenes Andorról, a „Pillangó” egyik szerzőjéről. Tudnia kell, hogy Szenes naponta tucatjával keresik fel az emberek, akiknek csodálatsképpen mindig ott jut eszükbe, hogy sürgős telefonálnivalójuk van. Általában megfigyel-

hette, hogy ez a legújabb pesti szokás. A házigazda természetesen nem fogadja el a húsz filléretet, elsején azonban ugyancsak vakarhalja a fejét a borsos számla láttára. Így volt ez Szeneséknél is hosszú hónapokon keresztül. Végre is elhatározta, hogy ezen sürgősen segíteni fog.

Csináltatott egy Wertheim-zárat a készülek társaságára.

amelynek a kulcsát állandóan magánól hordta. Szenes azonban rövidesen utólrta a vendégeit. Egy este ugyanis sürgős telefonálnivalója volt, de legnagyobb bosszúságára sehol sem találta a telefonzár kulcsát. Kénytelen volt este tíz óra után lemenni az uccára és telefonálni, amely így a kapupénzekkel együtt halvanéves fillérébe került neki. Másnap egy újabb kulcsot csináltatott, de csakhamar ezt is elvesztette. Azóta megint bárki telefonálhat Szenesék lakásáról.

— Jó hogy tudom, ezért én is hozzájuk fogok járni telefonvendégeskedésbe.

— Jól leszi. Azonban nem mindig jó, ha az ember vendég, mint ahogy azt Kertész Gábor története bizonyítja. A fiatal bonviván néhány hétre kiutazott Berlinbe, ahol a legjobb hotelben lakott és a legkifünőbb helyekre járt. Természetesen, ez az életmód rövidesen felemésztette minden magával hozott pénzt, úgyhogy az utolsó öt napra mindössze három márkája maradt. Most már szolidan áll és vigyázott minden márkára. Egy este Verebes Ernővel, Szenes Ernővel és Zsoldos Andorral kimentek a Luna Parkba. Van ott többek között egy Hippodrom nevű hely.

A BUDAPESTI HIRLAP

vasárnapi képes melléklete
a magyar újságírás szenzációja

NOVOPIN szénasavas fenyő- fürdőt használók

Ér és

mert megszünteti a fáradtságot, idegességet, üdít és fiatalít. Főlerakal: Székely István, Budapest, X, Állomás u. 15

ahol lovasmulatóványokkal szórakoztatják az italokat és ételeket fogyasztó közönséget.

Amikor a kikiállító észrevette a kis magyar társaságot, a német szót hirtelen magyarra fordította át és mindenkit nevének üdvözölt.

Kiderült, hogy a kikiállító valamikor pincér volt Budapesten. Barátságosan beinvitálta honfitársait azzal, hogy nekik nem kell többet fogyasztaniuk, mint legfeljebb sejenként egy-egy pohár sört. Alig hogy leültek, a kikiállító megkérdezte Kertészről, hogy nem volna-e kedve egy kicsit lovagolni. Kertész örömmel intett igent, mire a kikiállító bejelentette a közönségnek, hogy most egy neves magyar bonviván fog lovagolni. A közönség tapsolt, a zenekar tuszt húzott és Kertész jó egynehány-szor ellovagolt az asztalok előtt. Rövid idő múlva a kikiállító egy másik lóra invitálta őt, de előzően a sültbe sügta, hogy a zenekornak a lussért kellene egy kis italt küldeni. Kertész egy kissé zavarba jött, harminc márkájára gondolva, de azért küldött tizenöt pohár sört. A második lovaglás után fizetésre került a sor és a

fiatal bonviván valósággyal belesápadt a számla állára, amely harmincöt márkát tett ki. A barátságos hazánkfia ugyanis felszámította a két lovaglást is. Nagyobb baj azonban nem történt, mert ott volt Zsoldos Andor, aki kiségitte a bajba jutott lovas.

— Kedves.

— Van még egy ehhez hasonló aranyos történelem a maga számára. Ennek a hőse Vig Miklós, aki a múlt héten kiutazott Berlinbe gramofonfelvételekre. Mint jábárához illik, előzően felhívta Brodszky Miklós édes-

anyját és megkérdezte, nem akar-e valamit küldeni fiának.

Brodszkyne arra kérte Viget, hogy vigyen a fiának egy kis hazait, amely egy hatalmas sült libából, libamájpástétomból és diósbeigliből állott.

Vig Miklós valóban el is vitte a csomagot Berlinbe és másnap estére felhívta magához Brodszkyt, valamint még néhány bertini magyart egy kis hazai vacsorára. Kikötölte azonban, hogy az italt Brodszkynek kell magával hozni. Így is történt és az egybegyűltek jóízűen lakmároztak. A vacsora végén Brodszky tréfás beszédben köszönte meg a

berlini magyarok nevében Vig Miklósna a hazai vacsorát. Ő azonban szerényen hátrította el magától a dícséretet a következő szavakkal: „Kedves barátaim, ne nekem köszönjétek ezt meg, hanem Brodszkyneknak, aki a fia számára sütötte az itt elfogyasztottakat”. Ezek után, azt hiszem, felesleges elmondani, hogy Brodszky milyen arcot vágott.

— El tudom képzelni.

— Egyébként épp ma levelet kaptam Berlinből, amelyet Bársony Rózsai írt. A művésznőt, úgy látszik, nem szédítették el a külföldi nagy sikerek és levelében ugyanolyan aranyosan ír, mint amikor még csak görll volt a Király Színházban. Arról értesít, hogy a „Hawaii” sorozatos előadásai miatt halálosan fáradt és éppen ezért eddig még nem volt alkalma elfogadni a filmggyarak ajánlatát.

Bársony Rózsai ugyanis két gyár kínálta meg egy-egy filmfőszerep eljátszásával.

Természelesen, előzően próbafelvételt vesznek fel róla és ha ez sikerül, akkor Bársony Rózsiból hangosfilm-

Sebészeti és Plasztikai Szanatórium

(Dr. Ertl) Thököly út 86. Tel. 962—63. Mindennemű plasztikai és kozmetikai műtétek. Prospektussal és felvilágosítással az igazgatóság szolgál

színész nő lesz. Különben szerelettel üdvözli magát is.

— Ugyanolyan szerelettel üdvözölöm én is őt.

— Majd megírom, vagy esetleg átadom neki személyesen. Egyelőre még egy üdvözlőket kell átadnom magának Mohácsi Jenőtől. A kiváló író és fordító ugyanis e héten elutazott Münchenbe, ahol a közel jövőben mutatják be Madách „Ember tragédiáját” az ő fordításában. Amint talán emlékszik rá, Mohácsi átitetésében az „Ember tragédiáját” már játszották a prágai és a bécsi rádió-studióban.

A bécsi rádióelőadás rendezője, Hans Nüchtern most egyenesen állását kötötte ahhoz, hogy Madách műve a müncheni studióban is színpadra kerüljön.

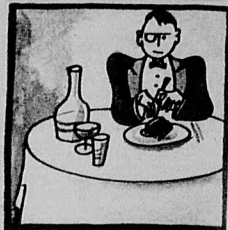
A müncheni „Ember tragédiáját” természetesen Mohácsi Jenő közreműködésével Hans Nüchtern rendezte.

— Bravó.

— No de, édes öregem, itt az ideje, hogy fizessünk és menjünk.

— Miért?

— Mert nem akarom, hogy az étterem tulajdonosa ugyanazt mondja rólunk, mint az egyik lörzsvendégeről. A múltkor ugyanis belépett egy vendég az étterembe, mire a tulajdonos így szólt Radó Sándorhoz:

— Látod, itt van a favoritom.

— Miért? — kérdezte Radó. — Ez a legtöbbet fogyasztó vendéged?

— Dehogyan.

— Hát akkor mégis mért favorit?

— Mert tutira bejön és sohasem fizet.

Herczeg Ferenc „Kéz Kézet mos” című vígjátékát üjtölte fel elmúlt héten a Kamaraszínház. A vígjáték ma is ugyanolyan sikert aratott, mint annak idején, amely nagyrészt a szereplőknek köszönhető, még pedig elsősorban Vaszary Piroskának, Cs. Aczél Ilonának és Gál Gyulának (Áldor felv.)

— Mint táncosnő, állandóan kell használnom az önök Dr. Morisson szőrtelenítő depilatorát, annak kellemes illatával, igazán gyors hatásával nagyon meg vagyok elégedve...
Budapest, 1931 március 14.

Kozmochemia R. T., Budapest, VII, Hermina út 8/a.

G. Torus.

Tóth Erzsébet Polgár Tibor langóját énekli és táncolja (Halmi felv.)

Az Andrassy úti Színház idei első műsorában egy fiatal énekesnő „tűnt fel”, aki játékaival és énekével a közönség és sajtó egyhangú döntése szerint *nagy meglepetést* keltett. Voltak, akik az új *Medgyaszay* Vilmát látták meg benne, mások a magyar Yvette *Guilbert*-nek nevezték el.

Ez a fiatal énekesnő pedig nem más, mint Tóth Erzsébet, akit a közönség az *Operaház* színpadáról és a rádió *Stúdiójából* már jól ismer.

Meglátogattuk a művésznőt és megkértük, beszéljen el egyet-mást önmagáról és mondja el, hogyan került az Andrassy úti Színházhoz.

— Az, hogy idekerültem — mondja, — tulajdonképpen az *én számomra volt a legnagyobb meglepetés*. A nyáron felkeresett egy színházi ügynök és megkérdezte, volna-e kedvem az Andrassy úti Színházban vendégszerepelni — *szenírozott szonokk*kal. Nagyon néztem erre. El lehet képzelni, milyen nehéz volt ezt megértenem, aki eddig csak *Lakmé*t, a *Traviatá*-ban *Violetta*t, a *Rigoletto*-ban *Gilda*t, a *Hoffmann mesé*-ben a *Babá*t és ehhez hasonló nagy szerepeket énekeltem az — *Operaházban*...

Igyekeztem azonban meggyőzni arról, hogy a *szonéneklés* nem is olyan könnyű feladat, mint amilyennek látszik és így lassan megbarátkoztam ezzel a gondolattal. Mint minden új és művészi teljesítmény: ez is érdekelni kezdett; néhány régi kitűnő *szonót* átvettem, eredmény: szerződést kötöttem az Andrassy úti Színházzal az első műsorra...

Most pedig már úgy érzem, hogy a közönség, amelyik a

Tóth Erzsébet az „Ábrándkép” című szenírozott zenei képben (Halmi felv.)

másik Andrassy úti színházból, az *Operából* ismert és szeretett — itt sem csalódott bennem, amit élénken bizonyít az a páratlanul meleg fogadtatás, amelyben estéről-estére több mint egy hónap óta részesít.

Persze, érdekes és különös volt eleinte számomra a közönség *szokatlan közelsége*, amelyet eddigi színpadi működésem alatt sohasem tapasztaltam, azonban a kedves, mosolygó, a szereplővel együtt vigadó, búsuló arcok látása oly jól esik, hogy ma már *ezt a közelséget érzem természetesnek*. Jól esik látnom, amint egyik-másik sikerült számom alatt *csillogó szemmel figyelik minden mozdulatomat*; ilyenkor úgy érzem magamat, mintha egy kedves, műértő, intím társaságban lennék, mintha egy nagy család figyelne rám.

A számom: *Emőd Tamás*—*Losonczy* Dezső gyönyörű műve: Az ábrándkép, amelyben különböző korok női ideáljait személyesítem meg. Az a különös érdekessége ennek a jelenetnek, hogy *négyyszer öltözködöm* át benne *Fregoliszerű* gyorsasággal, kezdve a parókától egészen a cipőig.

További új terveimről csak annyit, hogy direktorommal tárgyalásban vagyok az új műsorra vonatkozóan s ha megegyezésre jutunk, a legközelebbi műsorban is fellepek, azonban a mostanitól eltérően néhány *modern szononnal*.

— Látja, látja — szól búcsúzaskor a művésznő mosolyogva, — hogy beleszoktam ebbe a műfajba is, aminek, úgy veszem észre, hogy nemcsak magam örülök, de a közönség is gyönyörűséget talál benne. Ezt pedig *Bársony Istvánnak*, az Andrassy úti Színház különös főrendezőjének köszönhetem, aki tanítómesterem volt ebben a *nehéz*, de annál *gyönyörűködtetőbb* új vállalkozásomban.

A régi kulisszák világából

Szigorú kritika a Nemzeti Színházról

„... A chórusból a tenor soha sem volt olyan gyenge állapotban, mint jelenleg van, egy ép hang alig van a tenorban és ezen chórusból azután a nemzet méltóságához illetőleg van összeállítva! „Hunyadi László” amaz a nemzeti zenészetünknek egy új aeráját alkotott roppant mű előadásához díszítményekben, ruhákban áldozott-e az igazgató csak egy fillért is? míg egy „Kalandor”-hoz csak azért, hogy egy zsvány az inasához azt mondhatta, hogy a gőzhajóról egy koffert fog elhozni — két díszítményt készíttetett. — Mennyivel más, nagyobbserű hatást idézett volna elő ezen classica mű, ha az igazgató — ama nemzeti történetünkben nagy szerepet játszott Nándorfejérvárnak felállításához — a kellő készüléket megteszi s egy szóval az egész művet nem olyan árván és mostohán, hanem annak benső, maradandó értékéhez képest azon régi kort minden oldalról visszatükrözőleg, fényben — egy nemzeti nagyszerű műhöz illőleg, hozza színpadra!...”

Szigeti József feltalálja magát!

Szigeti Józseffel, a Nemzeti Színház nagy művészeivel történt meg az alábbi eset: Gyulai Pál meguntta azt, hogy a Nemzeti mindig „modern” darabokat játszott és azt követelte, hogy adják már egyszer Shakespeare-t is! Előadták tehát a híres kritikus kívánságára a „Téli regé”-t. Abban Szigetinek nagy sikere volt. Gyulai is lelkesedett s nagy sebbel-lobbal jött a Nemzeti Színház udvarába a színészek közé és azt mondta: „Micsoda lángész az a Shakespeare! Ez aztán az ötlet”. És elkezd citálni lelkes hangon egy versorost... Szigeti sem hagyta a dolgot,

így szól nagy nyugalommal Gyulaihoz: „Hagyd csak Pali ezt a verset, én írtam bele!”... (Ellenzék, Kolozsvár, 1902 febr. 27.)

A „Vigadó” elnevezésére ezt az epigrammát közli egy pesti újság 1865 jan. 24. száma.
„Bálház vagy Bájlak, Gondilla,
Gyönyörde, Idénylő,
Óra-lak és Vigadó, Vigoda s Táncpalota.
Aztán a Várdák, mint Kéj s Lejtvárd,
s Vigarda
Vagy Vigoda vagy Üdv-lelde s Üldüde
nekünk,
Bálpalotánk vagy Kedvleldénk vagy
mért ne Tivornyánk,
Mért nem szól bele már ily komoly ügybe — Deák?”

A hatóság mint hitelező

„Bignio Lajos, a bécsi udvari opera éneke, a napokban megintést kapott a budapesti adóhivataltól, hogy 1858-ból maradt hátralékos 2 forint 83 1/2 krajcárnyi közmunkaváltsági adóját fizesse meg. Bignio a megintésnek eleget is tett, köszönetet mondván egyszersmind az adóhivatalnak a huszonkétévi hitelért.”

(Pesti Hirlap, 1880 júl. 15.)

A Nemzeti Színház első beléptijegyén a színház fényképe volt látható és utána a következő vers állt:
„Itt kicsiben láthadd a' mi Pesten nagyban is áll már;
A' heven óhajtott nemzeti színházpalotát.
Vedd szívesen képét 's a' mit én neked,
azt neki óhajtsd:
Hosszú pályádat ne nehezítse vihar.”
(Rajzolatok, 1857. 5. szám.)

Elmés felelet

Sarcey Francisque, ismert párizsi színikritikusnak fejére két oldalt az emberi fülek képzelhető legterjedelmesebb párja került ki az alkotó nagy természet különös szeszélyéből. Egy igen korlátolt elméjű úriember egy ízben erre némi célzásokat tett.

— Igaza van, uram! — viszonzá Sarcey — nekem csakugyan akkora füleim vannak, mik egy ember számára igen nagyok; de ön is ismerje el, hogy az ön fülei pedig egy szárnak igen kicsinyek! . . .

*

Színészek rendőri felügyelet alatt

„A zürichi színház látogatói aligha sejtették e napokban a „Dóra” előadása alkalmával, hogy a szereplő színészek közül kettő szigorú rendőri felügyelet alatt működött közre. E színészek ugyanis azelőtt való éjjel Seefeldben körülbelül 30 gázlámpát összetörték s több ház ablakait bezúzták. A rendőrség nyomban elfogta őket s csak az igazgató nagy kérésére és bizonyos kaució letétele mellett engedtetett meg nekik, hogy a színelőadásban este közreműködjenek. Az előadás után a két művészt a rendőrség újra visszavezette a hűvösre.”

(Pesti Hirlap, 1879 febr. 18.)

*

Színészetemés

Az 1911-ik év furcsa jubileum eszten-deje volt. Ugyanis 1911-ben kétszáz éve mult annak, hogy Berlinben az első színész becsületes temetésben részesült egy keresztény temetőben. Azelőtt a „színészek és kötéláncosok” s a többi . . . a „tisztességtelen” emberek csoportjába tartoztak, akik ellen számos törvény-szakasz és rendelet intézkedett. De 1711-ben keresztül tudták vinni Berlinben, hogy Scheller Jakob színész a község a rendes temetőbe temesse. A papság tiltakozott ugyan, de Berlin város tanácsa közbenjárt a halott érdekében s szentelt földet juttatott számára.

Ü d e s é g

elsőbbség?

Az ifjúság üde bája, az arc egészséges, hamvas bársonya az élet apró harcaiban, az előbbrejutásért és az érvényesülésért folyó versenyben föltétlenül elsőbbséget ad a nőnek vetélytársaival szemben. Sok, célját elért asszony tapasztalásából leszűrt igazság tehát az érvényesülést és a sikert biztosítja a Khasana Superb, mert az ifjúság üde szépségét lehelni az arcrára és az ajakra.

A Khasana Superb ajakpirosító minden szintónusú bőrhöz pompásan alkalmazkodik. Tartósan, izléseken és feltűnés nélkül topja az ajakra az ifjúság hódító üdeségét. Aki látja, nem is sejtli, hogy festett az ajka. Ehhez már csak a Khasana Superb Creme-l kell eldörzsölnie az orcáján, hogy az egészség friss pírjától legyen számszor szebbé, mint volt. A Khasana Superb hatásán nem fog sem szél, sem eső, sőt a csók sem. Nem fest: az arcról és az ajakról csak szappannal és vízzel mosható le.

KHASANA SUPERB

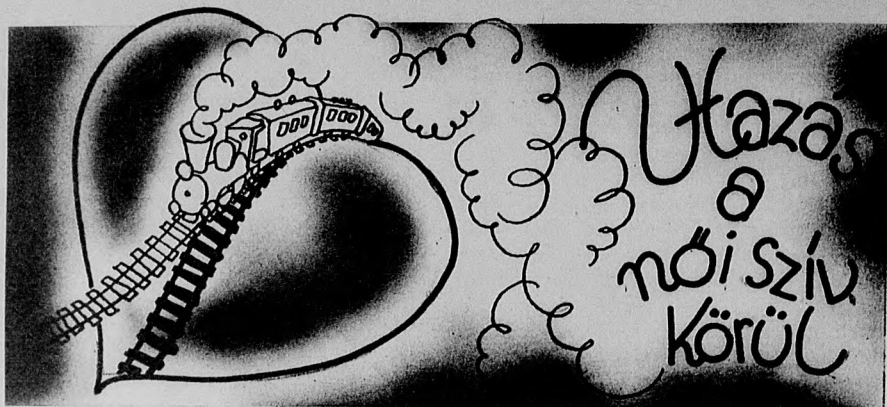
Mindenütt kapható!

Még ma legyen próbát egy kis csomag Khasana Superb ajakkal, ára: P 1.20 és arcpirosítóval ára: P 1.50

Magyarországi központ: **Mihály Ottó**, 82 K 6/1. **gyógy-áránagykereskedés** Budapest, VI, Podmaniczky u. 43

Dr. M. Albersheim, Frankfurt a. M., Párizs, London

(Hogyan vallanak szerelmet Európa nagyvárosaiban?)

Lesage-nak van egy híres regénye: „A sánta ördög.” Ebben a regényben az ördög elvisz egy férfit magával a városba, sorra leemeli minden ház fedelét, úgyhogy a regény hőse végignézheti a város lakóinak valódi életét, a maga meztelenségében. Apró bajok, nagy szerelmek, kis nyomorúságok. Hiába van lakásod ablaka sűrű függönnyel elfüggönyözve, a sánta ördög előtt semmi nem marad rejtve.

Nos, induljunk el most mi is a „sánta ördöggel” európai turnéra, tegyük egy utazást az említett szakértő vezetésével a női szív körül. Derék barátunk és szerelmes kollégánk: az ördög megmutatja majd, hogyan szeretnek az emberek hétköznapon és ünnepnapon, fagyban és hőségben, étkezés előtt és étkezés után, milyen a szerelem, a nagyvárosi szerelem Berlinben, Párizsban, Londonban és... Budapesten.

Valamilyen misztikus úton egy ismeretlen nagyváros egyik háza fölé kerülünk. Az egyik szoba mennyezetét az ördög könnyed kézzel leemeli. A szobában egy vadidegen úr és hölgy tartózkodnak. Az úr éppen szerelmet vall a hölgynek. Tegyük fel, hogy egy nemzetközi nyelven, mondjuk, eszperantóul.

— Nos — kérdi az ördög a függöny mögül, — milyen városban vagyunk?

— Sejtelmünk sincs — válaszoljuk.

— Számár vagy, fiam — mondja az ördög. — hiszen látsz egy szerelmespárt magad előtt, hát tudhatnád, hol vagyunk?

— Miből?

— Nézd, fiam, mutasd meg, hogyan vallanak szerelmet az emberek, hogyan fogadja a szerelmi vallomást a nő és én csalhatatlan bizonyossággal megmondom, a világnak melyik táján vagyunk. Ide figyelj:

1. A férfi az időjárásról beszél és csak úgy egy váratlan mellékmondatban kijelenti:

— Én pedig szeretem önt. — A nő erre azt válaszolja: — Igen, tényleg nagyon szép az idő, mintha az Uristen tudná, hogy krickettezni akarunk délután és tulajdonképpen nagyon örülök, hogy ön szerelmes belém... Akkor... nos, akkor... egészen bizonyos, hogy Londonban vagyunk.

2. A férfi nem szól egy szót sem. Kezébe veszi a nő fejét és megcsókolja. A nő ráfonódik. Csak a csókok csuppanását hallani, közben bejön valaki a szobába, de a szerelmespár egyáltalán nem is törődik vele. Nagyokat kuncognak és vígan szerelmeskednek tovább.

— Halt! Egy szót sem! Még a vak is észreveszi, hogy Párizsban vagyunk. Semmi ceremónia, semmi ünnepélyesség. Könnyen és elegánsan kell szeretni, ez a földolag.

3. A nő szívére szorítja kezét és úgy liheg, mint egy harmadrendű vidéki színésznő. A férfi előtte tér-

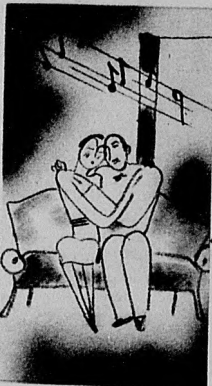

del a földön, jobb-keze esküre emelve, balja a szíve fölött. Szenvedélyes hangon szaval, mint egy megvadult ripacs. A szomszéd öregúr átdörömböl a rabitz-falon, mert dühös, hogy az ordítás felzavarta a délutáni álmából. Odakünn harangoznak, a nő keresztet vet, a férfi leemeli kalapját. — Rómában vagyunk.

Ordítva vallanak szerelmet, élénk taglejtésekkel, kitérő indulattal, színpadiasan a szerelmi vallomás nyúlik, mint a makaróni.

4. A férfi és a nő egymás mellett ülnek egy kereveten. Vörös fény, a szomszéd szobából Chopin-muzsika. Halkan, érzel-

mesen. A nő és férfi dúdolják a melódiát. A nő sóhajt, a férfi sóhajt. A férfi keze lassan, finoman megérinti a nő kezét. Aztán felbátorodva a haján is végigsimít. A nő bólint. A férfi kezét csókol. Igen — mondja, — nagyon szeretem. — Az uccán egy rikkancs ujságot árul. A „Tageblatt-ot”, mert

Wienben vagyunk, a finom szerelmek és érzelmes emberek városában. Bécsben halkan vallanak szerelmet az emberek, ősszel a Burg kertjében vagy a Stadt-Parkban sétálnak sárguló levelek közt, ahol még a Kaiser árnyéka kísért.

5 A férfi szertartásosan meghajlik és udvariasan megkérdi: — Megengedi, hogy lábai elé térdelve pillanatnyi alkalmatlanságot okozzak önnek szívem kiöntésével. — Parancsoljon kiönteni a szívét — mondja a nő. — A férfi halkan kezdi a vallomást, hangja egyre erősbödik, végül már ordít. Aztán felugrik, derekon kapja a nőt és magához szorítja. Szenvedély, forróság, görögtűz, etikett. — De senor — mondja a nő és kibontakozik a férfi karjaiból. — Az uccákon lövöldöznek.

Az arénában egy költőfékéről kiszabadult ember hosszú karddal dühödten kergeti a jámbor bikát. Madrid. Különös város. Szertartás és szenvedély soha és sehol nem keveredtek olyan paradoxonszerűen, mint a szerelmes spanyol lelkében. A szerelmes spanyol előbb tiszteletudó hangon engedélyt kér a csókra szíve

hölgyétől, aztán viszont majd megfojtja ölelésével.

6. — Mert mi a helyzet — magyarázza a férfi. — A benzolgyűrűből fel kell szabadítani egy rész hidrogént. A levegőből nitrogént már tudunk csinálni. Most az a kérdés, politikailag megálljuk-e helyünket? Én a magam részéről nem helyeztem a „mi Adolfunk” taktikáját. Nem szabad ellanyhulni. Kivétem egy két-szobás lakást, már be is rendeztem. Én politikailag a horogkeresztesekhez tartozom. Akarsz-e a feleségem lenni, Miccerl?

— Hitler — mondja a nő komolyan és sóhajt — a mi Adolfunk... szóval ön is így látja a dolgot, akkor nincs más hátra, minthogy összeházasodjunk. Ha fiú lesz, pártvezérnek neveljük, még a rohamcsapat vezetője is lehet, ha lány lesz, kémia-tanul.

— Igen — feleli a férfi, — kémia-tanul. Ez a mai Berlin. Német szerelem. Tudományos alaposan elintézni a világnézeti kérdéseket. Minthogy azonos véleményünk van a szerves kémia felől, én nyolc éve, te hat éve vagy ugyanannak a pártnak tagja, semmi akadályja annak, hogy összeházasodjunk. Eldöntöttük már előre az utódok kérdését is.

A berlini szerelem józan és alapos. A romantika kellemetlen és felesleges betegség, akárcsak a nátha. Szerelmet Bauhaus-stílusban kell vallani. Tárgyilagosan, hü-

vösen, praktikusan, kényelmesen. Akár-mennyire is eszi a fene az ember vérkeringésének irányító szervét. A szív kussoljon.

7. A férfi és nő cigarettázik. A gramofón Padilla legújabb slágerét játssza. A két ember táncolni kezd. A nő váratlanul megcsókolja a férfit, aztán sikoltani kezd és a halálsápadt fiút erősen magához szorítja. A szomszéd szobából emberek rohannak be. — Megcsókolta! — sikoltja a nő — erőszakkal megcsókolta, gazember. — A férfi a fotelbe rogy. — Elvesztem — mormogja maga elé. — Egy szigorú kinézésű úr lép most elébe. — Mikor akartok esküdni, fiam? — kérdi bízótóan — nem lesz késő, ma délután? — Hiába minden ellenkezés. Szegény fiatalembernek nősülnie kell, mert különben házasságszédelgésért és erkölcsi kártérítés fejében olyan súlyos bírságot akaszt nyakába a bíróság, hogy egész életén át fizetheti. Egyetlen reménye, hogy 2—3 hónapon belül úgyszólván elválnak. Az amerikai törvények — szabadon megjegyeznünk —

legtöbb esetben érdemén felül oltalmazzák a nőt s ez a helyzet bizony igen gyakran alkalmat ad József és Putifárné ősrégi történelének eljátszására. A szerelemnél New-Yorkban mindinkább a nő veszi át a kezdeményezés szerepét, mert a férfi a sok tiltó rendelet, erkölcsi és anyagi kártérítés várható nagyságától való félelmében egy kétértelmű mozdulatot sem mer tenni. A bíróságok gyakorlata pedig minden esetben a nőnek ad igazat.

8. A férfi zsebében telekkönyvi kivonat. A lány egy színházi lapot nézeget. A szomszéd szobában a kuleslyukon a lány apja hallgatózik. Zsebében információk a fiatalemberről.

— Mancsi — mondja a fiatalember ellentmondást nem tűrően, —

én most beszélek a faterrel és megkérem tőle a te jobb mellső csülkődöt.

— Egy frászt — mondja a Mancsi, — ki fog téged úgyszólván dobni...

Na, ugye, visszaérkezünk Budapestre. A szerelem jelen van. Cinizmus is jelen van, azonban ez nincs minden érzelmesség híján — telekkönyvi kivonattal egybekötve.

Igy vallanak szerelmet az emberek 1931 modern metropolisáiban. Bizonyos, hogy mindig akadnak kivételek. A típus, az átlag azonban örök törvények szerint él, cselekszik és vall szerelmet. A sánta ördög talán kissé karikatúrává torzította a dolgot. A karikatúrán azonban mindig könnyebben felfedezhetjük a jellemző vonásokat. A karikatúra tehát a gyengébbek kedvéért készült.

Természetesen te kivétel vagy, Nyájás olvasó!

Hogyan is merne e sorok békés írója Neked vagy pláne Rólad karikatúrát rajzolni?

Cette caricature de Pérelly est plus ressemblante que la plupart de nos portraits!

Leoni Barbusser.

Pérelly Imre rajza Barbusseról, a nagy francia íróról. Pérelly, aki a Dél-libás hasábjain is sokszor szerepelt külön rajzaival, most Párizsban él és ott is nagy sikereket arat

Karnevál Velencében

Gitáros játék olasz dalokkal.

Írta: **INNOCENT ERNŐ**

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizárólag dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV, Bécsi uca 1, szerzhető meg. Copyright 1930. by dr. Alexander Marton, Budapest

Személyek: (Mária Cavalcanti, principessa
Rita, gitáros leány
Cesare Borgia
Giovanni, csatlós

(Mielőtt a függöny fölmeleg, kívülről Tosti Serenátója énekkel és gitárkísérettel. Füg-göny. Velencei laguna. A kőfalon egy helyen krétával felírva áll: Borgia. De a „b” betű át van húzva)

Borgia (sötét árnyék megjelenik, nyomá-ban Giovanni, a csatlós. Borgia a távo-lódó zaj után mered, majd a falra néz. Fogai között egy szó): Venezia... Gio-vanni, láttad, mi van a falra írva?

Csatlós: Láttam, uram, Borgia.

Borgia: Nézd meg jobban. Az első betűt kihúzták. Mi marad ott? Orgia. Orgia-Borgia. Csak egy betű a különbség. És emiatt az egy betű miatt fog újra lángba borulni Venezia. Idefigyelj. Az előbb meglapultam itt a fal mellett és kihall-gattam a velencei sőpredék suttogá-sát... A főkolomposuk írta a falra ezt. Tudod, mit jelent?

Csatlós: Nem tudom, uram.

Borgia: Hát majd én megmondom. Vene-ziában még egy helyen áll ma kiírva a nevem. A doge-palota kapuja felett. Virágokból a szó: Borgia. Hiszen en-gem ünnepelnek ma egész Veneziában, engem, a békekövetet. Karnevált ren-deztek és virágokból írták ki a nevem. Virágok. Hát majd én megmutatom, hogy halálvirágok ezek. Hímporuk a Borgiai fehér pora: mérge. Ez a csomó csavargó összeesküdött, hogy meggya-lázzák a nevemet. A virágfüzerek kö-zül letépi a „b” betűt. Ez fog ott maradni: Orgia. Beszennyezik a neve-met.

Csatlós: Uram...

Borgia: Úgy-e, elszörnyedsz magad is. Békét hozok nekik, én a Borgia, és a velencei nép ezzel válaszol. Jól hallot-tam a suttogásukat. Csak egy betű, csak egy füzér virág. Könnyű letépni. Ügylátszik Veneziában csak az uraknak kell a Borgia békejobbjá. Hát a töb-biek majd megérik az öklét. Figyelj.

Csatlós: Parancsoljon, uram.

Borgia: A csöcselék a doge-palota elé vo-nult. Menj oda magad is és jól figyelj meg ki lesz az, aki letépi a nevémből a betűt. Rögtön elfogadod. Akárki le-gyen is.

Csatlós: Igenis.

Borgia: Aztán jössz jelenteni. Megvárlek itt. Siess.

Csatlós: Parancsára, uram. (El.)

Borgia (egyedül marad, egyetlen szó, un-dorral): Venezia...

Mária (megjelenik): Cesare.

Borgia (pillanatnyi meglepődés után gran-dezzával): Mária Cavalcanti principessa. Szolgálatára, Cesare Borgia.

Mária: Szörnyeteg.

Borgia: Ó, szép asszonyok számára soha-sem.

Mária: Hogy kerül ide? Mit cselekedett? Hogyan tűnhetett el az ünneplők kö-zül? És miért? Hallottam mindent. Mit jelent?

Borgia: Ily sok kérdés között elvész a fe-lelet. (Egyszerre más hangon.) Mária. Kémkedsz utánam?

Mária (forrón): Szeretlek, Cesare. Félte-lek.

Borgia: Magadat félted, ha — szeretsz.

Mária: Amióta eltűntél az ünnep közép-pontjából, folyton a nyomokban va-gyok. Tudtam, hogy asszonyhoz mégy. S hallottam a nevedet. A híd akól, tom-pán, fojtottan, pimaszul, ahogy a ne-vedet emlegetik egész Veneziában. Borgia. Ó? Velence sötét sikátorai mennyi gyűlöletes nevet emlegetnek. Ha ismernéd Veneziát...

Borgia: Ismerem. Ünöm. Elég volt.

Mária: Miért vállaltad akkor a követséget? Miért jöttél mégis? Csakhogy újra lás-salak, hogy újra tiporj hetyke szavaid-al? Hogy itt játszd néhány napig ledér komédiádat?

Borgia: Komédiáim. A tét nagy: Venezia. Ha mint sértett fél mehetek el, jogom

van sereggel jönni vissza. Elfogatom azt, aki letépi a betűt.

Mária: Elfogadot?

Borgia: El. Nem értesz.

Mária: Sohasem értettelek.

Borgia: Nézd, Mária. Habzsoltam az életet. Minden mákonyos öröm mögöttem van már. Csók és halál. Mások csókja és a magamé. Mások halála és az enyém — nincs sehol. Játsszom asszonnal, halállal és mindig én vagyok a győztes. Ünöm. Kietlenül ünöm. Mindent ünök.

Mária: Olyan fiatal vagy még.

Borgia: De olyan sokat éltem már. Mit akarsz. Voltam diák. Voltam pap. Pamploniai püspök, bíbornok. A francia udvarnak én vittem apám bulláját. Megkaptam a valentinoisi hercegségei és elvettem navarrai János király leányát, D'Alger Sarolta. Még annyi se, mint a többi asszony. Hódításaim az asszonyszobákban, s hódításaim a francia csapatok élén, Romagna, Imola, Faenzi, Forli, Rimini. Győztem és újra győztem. És Bologna, Fiorenza. Éreztem, mi az, vezetni. Küzdeni körömszakadtig, kínlódni fogcsikorgatva és veszteni, akkor is, végül is. Mária Orsini, tudod mi volt? Megpróbáltam

VILLANY- BERENDEZÉS

mely áll két Diesel-motor rendszerű gépből, mindegyik 60 lóerős és egy teljesen komplett villanyberendezés, Európa egyik legelső cége által szállítva, alig másfél évig használva. A berendezés 100.000 pengőbe került és mi 28.000 pengőért adjuk el ab helység. A berendezés működésben bármikor megtekinthető. Bővebbet Tolnai Világlapja kiadóhivatalában Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám.

mindent és megúntam mindent. Mit nekem Venezia.

Mária: Veneziát ne bántsd.

Borgia: Fáradt vagyok, Mária, csak emlékeim vannak.

Mária: Venezia az emlékek városa. A múlt, De az emlékek ma is élnek. A jelen. És élni fognak örökké. A jövő. S ez mind Venezia. Nézd.

Borgia: Venezia mindig ugyanaz. Karnevál. Virágfüzérek. Gondolák.

Mária: Nézd, mi úszik a vízen. A laguna üdvözlöte neked, Cesare Borgia. Egy virágfűzér.

Borgia: Talán éppen az a „b“ betű, amit leszaggattak a nevéből. A laguna üdvözlöte.

Mária: Nem fognak meg ezek a ziháló alkonyi színek? Bíbor. Narancs. Zöld. Lila.

Borgia: Mint egy festéktörő legény kötényén.

Mária: Ha végignézel ezeken a vén köveken, lehetetlen, hogy szívedbe ne szökjék az a sok titok, ami meghúzódik itt a hasadékokban. Boszorkányos, li-dércecs rovásírás ez. Arról beszél, hogy szeretni kell.

Borgia: A világ valamennyi írása ezt beszéli. Ünöm.

Mária: Nézd, galambok. Vénusz pajzán galambjai. Cesare, ezek a galambok velencei nők vállára szállnak. Patyolat-vállakra, amelyek maguk is olyanok, mint fehér galambok. Üzeneteket visznek és szerelmes csókokat.

Borgia: Galambpósta Veneziában. De ha a férj nézi, a legfehérebb galambban is fekete ölyvet lát. És ezen Venezia sem segíthet.

(Gondola halad el a lagunán. A gondolás a Santa Luciát énekl. Muzsika.)

Mária: Gondola. Szerelmes fészek. A mélyén biztos szerelmespár ül. Virág-szirmot tépdésnek és a vízbe szórják. Halkan súgja a férfi: csókold meg ezt a szirmot, Lucia. Ő megcsókol egy másikat s a laguna zöld habján a kandi kis csókcsónakok incselkedően összetapadnak és csókolnak tovább. Ez Venezia. Két virág-szirom, két összefrigyesedett száj. Ó, Santa Lucia.

Borgia: Ó Santa Lucia. Ha élne még és olyan idős lenne, mint a dal, nincs férfi, aki gondolába szállana vele. (Kacag. Mária csüggedten ereszté le a karját.) Látod, Mária, a vállaid most olyanok, mint szárnyaszegett galambok.

Nagyobb gyönyörűség ez nekem, mint Venezia sóhajos gondolákkal és virágfüzérés vén kövekkel, nagyobb, mint a zöld víz és az esti árkádok mélyén csattanó csókok. Egyetlen szóval ölni. Egy pillanatban minden alélt gyönyört, ami csak van a világon. Egyszerű örömeők nem érnek már utól.

Mária: Egyszerű örömeők.

Borgia: Nem. Százféle ízt éreztem már és nem hiszem, hogy megtalálom a százegyediket, ha nincs meg benne mind az ehnult száz.

Mária: Cesare, miért gyötörsz?

Borgia: Azt hiszed, gyűjt még engem az alkony, ha a nap vörös palástja rongyokra szakad a zöld vizek tajtékozásán?

Mária: Ez több. Ez szebb. Színes lámpák égnek az éjszakában. Diadalmas boglárók. Venezia üstökös kőoroszlánjai torkukat tájtják a dogepalota előtt.

Borgia: Virágfüzérre éhesek.

Mária: Csupa eszelős mámor és balszamos csók a világ.

Borgia: Nem félsz, Mária. Akiket Cesare Borgia megcsókolt, mind meghaltak.

Mária: Nem bánom. Semmit se bánok.

Borgia: Grazie...

Mária: Nézd, itt vagyok Venezia asszonya, fehérén és forrón, mint az izzó vas. Halkan zsong a karnevál, béklyó nélkül árad, gerjed a boszorkányos dáridó. Nézd, a víz pikkelye hogy paskolja a bordás bárkákat. Nézd, a horkanó griffeket, a terpedt márványtömbök hogy állnak meredten s a márványerekben pezsege kering a vér. Révült dallamok muzsikálják, hogy élni kell most, csókolni és szeretni, hogy a szentek is elpiruljanak az oszlopos templomok boltívej alatt és arcukra borítsák az éjjel barna köpenyét. Vörös mezőben áll a Borgiák aranybikája a címereden s a város, az éj és a karnevál mind azt várja, hogy magával ragadjon egy fehértestű nőt és mint egy ós kentaur rohanjon vele mámorok sikátorain át, míg sikolt a kék és szikrantáncot jár a csókok tüzijátéka! Cesare! (A karjaiba veti magát.)

Borgia: De nekem más az örömöm. Összejonja a karjait. Gúnyos mosoly a száján.) Így. Ez.

Mária: Cesare.

Borgia: Én.

Mária: Te.

Borgia: Így.

Mária: Most értelek. Ez a te örömöd. Állni hidegen, ólomszürkén, összefon

karokkal és nézni, nézni, gúnyos szemmel, hűvösen, közönyösen. Uralkodni mindenek felett, mikor a hullám már az ajkadig ér, te...

Borgia: Cesar.

Mária: De én, én nem engedem. Azt hiszed, most is megtörik rajtad a hab, most is kihülnek rajtad a csókok. Én vagyok itt, Cesare.

Borgia (grandezzával): Mária Cavalcanti principessa.

Mária: Cavalcanti, vagy más principessa, vagy nem mindegy; de én az asszony. Itt vagyok és akarom, hogy láss, hogy érezz. Cesare, én vagyok.

Borgia: Te.

Mária: Lehetetlen, hogy minden szavad, minden tüzed...

Borgia: Északi fény. Gyűjt. De maga hideg.

Mária: Cesare! (Hangot cserél.) Cesare, én szeretlek. Ne bánj így velem. Úgy állsz itt, mint egy éghetetlen szobor a vulkán torkában. Cesare, szenvedek.

Borgia: Ez az én örömöm. Cavalcanti Mária.

Mária: Te.

Borgia: Én.

Mária: Most. Most értelek, te, te Borgia! (És királyi méltósággal elmegy.)

A hódítás titka

Valóságos varázslatot végez a kozmetika mai tudomány. Keresse fel

Paizs Kató kozmetikai intézetét,

ahol szépségápolás, estélyi kikészítés, arctisztítátságok speciális kezelése és quarcénykezelés van

Krémek és arcvizek szétküldése vidékre is

Tanítványok szakszerű kiképzése!

Díjtalan tanácsadás

Budapest, IV, Ferenciek tere 3, félem. 18.

Borgia (egyedül marad, utána néz): Nem érted ezt te Cavalcanti Mária. Elég volt. Elég az örömökből, Venezia. Bella donna, santa madonna... *(Dudol.)* Csak egyszer valamit, amit el ne érnek. Veneziaival, asszonyszóval, engem!... Ah. Á rividerci bella donna principessa...

(Kintről üldöző hangok, zajos szóváltás, kiabálás. Sikoly. Menekülés.)

Rita (kis táncos, gitárosleány, ugyanaz, aki Mária-t játszotta, kifulladásra menekül, Cesare lábaihoz hull): Jaj, már alig bírtam. Engedd, uram, hogy meghúzódjam itt, amíg elmennek.

Borgia (a leány fölé borítja a köpenyét).

(Kintről hangok.)

Egyik hang: Van itt valaki?

Másik hang: Senki. Szerelmespár. Ne zavarodj!

Másik hang (röhögve): Karnevál. *(Elmennek.)*

Rita (kibújik a köpeny alól. Hajában virágok. Szaporabeszédű, kedves kis velencei gitárosleány. Folyton nevet.): Jaj, de jó, hogy megszabadítottál. Grazie. Szerelmespárnak néztek. De most szaladok tovább.

Borgia: Megállj. Ezek poroszlok voltak.

Rita: Hát persze. Azért szaladtam előlük.

Borgia: Idegyere. Félsz?

Rita: Nem, azért se félek. Itt vagyok. El akarsz árulni. Miért mentettél meg, ha el akarsz árulni?

Borgia: Hallgass. Hogy hívnak?

Rita: Rita. De most már engedd. Jó? Elmehtek?

Borgia: Csinos leány vagy. Miért üldözték a katonák?

Rita: Miért üldözték a katonák egy gitárosleányt karnevál éjszakáján.

Borgia: Igaz.

Rita: Nem mondom. Volt rá okuk is. Ott táncoltam, ahol nem szabad. Holnap reggel úgyis rám találnak a katonák. Csak azért szaladtam, mert ma éjjel még szabad akarok lenni. Úgy szeretek mulatni. És ma karnevál van Venéziában. Az előbb is azért néztek szerelmespárnak. Pedig csak most találkoztunk, te furcsaszemű. Nem is ismerlek.

Borgia: És nem is akarsz?

Rita: Nem hát. Mert akkor holnap, ha vullatnak, meg kell mondanom a nevedet. És én meg is mondom. Így hát

jobb, ha nem tudom. Nem igaz? Engedd már elmenni.

Borgia: Megállj. Idegyere.

Rita: Nem jövök.

Borgia: Akarom.

Rita: De én nem akarom. Te persze biztos megszoktad, hogy mindig az történjék, amit te akarsz. Már a köpenyed alatt is éreztem, hogy finomszagú a ruhád. Nem is lehetsz rossz ember. Hát van szíved elrontani a mai éjszakámat?

Borgia: És neked az enyémet?

Rita: A tied a tied. Tehetsz vele, amit akarsz.

Borgia: De a tied is az enyém. Jussom van hozzá. Én szereztem vissza ezt az éjszakát neked. Nekünk. Nos? Nem felelsz?

Rita: Mit feleljek? Neked van igazad. Most már úgyse bánok semmit. Tehetsz velem, amit akarsz.

Borgia (megesókolja, a leány mozdulatlanul türi): Nem esókolysz vissza?

Rita: Látod, hagyom magam. De semmi többet.

Borgia: Te. Most már tetszel is nekem. *(Csomó aranyat dob a földre.)* Mi az? Nem szeded fel?

Rita: Nem hát. Holnap úgyis elfognak. Elvonnék tőlem. Ma éjszaka pedig itt kell maradnom, hát minek?

Borgia: Kell? Ki mondta? Mehetsz. Hallod? Sőt. Most már eredj, takarodj, pusztulj, nem érted?

Rita (dudol és penget a gitáron).

Borgia: Hallod? Értetted?

Rita: Nem megyek. Azért se. Te mondtad, hogy tartozom ezzel az éjszakával, mert megmentettél. Adósod vagyok. És a velencei leányok nem szoktak adósok maradni. Hallod? Értetted? Hát itt vagyok. És itt is maradok. Nem kergethetsz el. Tied ez a hely? Ez Velence. Az én Velencém, ahol ma karnevál van és mulatnak, mulatnak... Igaz, hogy én nem mulatok. De azért sem baj, mert te se mulatsz. Megjártad, úgy-e? Úgy kell neked, te furcsaszemű! Mit nézel? *(Dudol.)*

Borgia: Hallgass.

Rita: Nem.

Borgia: Te, elhallgass, mert...

Rita: Ha nem akarsz együtt lenni velem, menj el. De ha visszajössz, itt fogsz találni. Én itt maradok és dalolok reggelig.

Borgia (artikulátlan hanggal, itthagytja).

Rita (dudolás közben): Elmeent, elment a furcsaszemű... (Egyedül marad. Gítárt penget, majd énekelni kezd és táncol önmagának.)

(Szünet, majd Borgia visszajön.)

Borgia: Te még itt vagy?

Rita: Mondtam. És tudtam, hogy vissza fogsz jönni. (Pengeti a gítárt, kiad dal.)

Borgia: Mit énekelsz?

Rita: Ez? Ezt te nem ismered? Nem is vagy velencei.

Borgia: Nem.

Rita: Azért nem ismered a kék dalt.

Borgia: Mit?

Rita: A kék dalt. A velencei kék dalt. Égszínkék a tenger... Jé, neked is kék szemed van. Biztos fog tetszeni a kék dal... Minden kékszemű legénynek tetszik a kék dal... Idehallgass. (Gítárral énekl.)

Égszínkék a tenger, tengerkék az ég,

s mint a tenger és az ég a szemed párja kék.

Nem szeretsz te engem, de sírok érted én, s meghalok a szerelemtől, kékszemű legény.

(Átmegy.)

Befogad majd engem a mély tengerár, s odafent a mennyben boldog béke vár. Szürke lesz a nagy víz gyásza, szürke lesz az ég, de a te szemed, akkor is csak kék lesz. kék...

(Visszamegy.)

Mert égszínkék a tenger, tengerkék az ég, s mint a tenger és az ég a szemed párja kék.

Nem szeretsz te engem, de sírok érted én, s meghalok a szerelemtől kékszemű legény...

Borgia (a dal után): Te kis ördög. Kibékítenél még Veneziával is.

Rita: Te kékszemű legény... (Odabújik.)

Borgia: Hallom a szíved dobogását.

Rita: Mert csak ketten vagyunk. Én tudom, hogyha ketten vannak együtt, mindig hallatszik a szívdobogás. És ma ott, messze a karneválban mindenütt ketten vannak csak. Leány, meg legény. És mindenütt hallatszik a szívdobogás. (Hirtelen.) Én meg csak állok, állok, corpo di Bacco! (Átmegy.)

Borgia: Te veneziai leány! Hogy is maradhatnál gémberedetten, mikor körü-

lötted robog a karnevál. Nézd, mennyi nyúlt virág a lagunában. A karnevál üdvözlése. Neked, te kis gitáresokor.

Rita: Virágok.

Borgia: Karnevál a szerelem éjszakája. Bűnös a csóktalan száj ilyenkor. Erre nem tanított meg Venezia? Biztos, nincsenek még emlékeid. Holott Venezia az emlékek városa. A múlt. De az emlékek ma is élnek. A jelen. És élni fognak örökké. A jövő. Ez mind Venezia. Itt búvik a kövek mohos lékeiben. Ezt nem érzed, te veneziai leány? Tudsz olvasni?

Rita: Nem.

Borgia: Nézd, a kövek repedését, megtanulsz. Boszorkányos, lidérces rovásírás. Szeretni tanít minden terebélyes vén kő Veneziában.

Rita (közelebb húzódik hozzá): Beszélj még. Oly szép.

Borgia: Minden gondola ölen egy pár. A csókok ütemére száll a dal, Ó santa Lucia.

Rita: Ó santa Lucia. Mennyi szírom úszik a vízen.

Borgia: Összetapadt szírmok. Csókolózó szájak. S mennyi szín az égen. Földön. Vízen. Narancs. Bíbor. Zöld. Lila.

Rita (elragadtatással): Mint egy festéktörő legény kötényén. De szép.

Borgia: Mit mondtál?

Rita: Azt, hogy szép.

Borgia (ránéz): Színes lámpák fénye csillog a nedves szádon.

Rita: Hogy ég a szemed. Csókolj meg.

Borgia (csókolja): Te. Fehér galambok a vállaid. Virágok a hajadban. (Csók.)

Rita (nevetve átmegy): Egy szírom a szádon maradt. Te. Megmondom az igazat, miért szöktem a poroszlok elől. A Borgia neve virágokból volt kirakva a dogepalota kapuja felett. A többiek biztattak és én vállalkoztam rá. Letéptem az első füzért. Csak ennyi maradt ott: orgia. (Nevet.) Alig tudtam menekülni. A füzért is elvesztettem, csak ez a szál maradt, amit a hajamba fűztem. A füzérből való.

Borgia (most ébred öntudatra): Te. Te voltál. És én... Cesare Borgia vagyok.

Rita (sikoltva hátrál).

Borgia (utána): Cesare Borgia.

Rita (megáll, nagyon halkan és megadóan): Most már úgymint megy.

Borgia (alig tud uralkodni magán): Karnevál. Venezia. Gondolák. Virágok. Kőhasadékok. Gondliera. Kitől hallottam ezt? Cavalcanti Mária. Cavalcanti Mária. (Hosszan, keserűen fölnevet.)

Rita: Megölsz? Tudom. Úgyis meg kell halnom. A Borgiák mind megölték, akiket megesókoltak. Azért vagy te olyan furesaszemű. Most már mindegy, miért kell meghalnom. Azért. Vagy ezért a virágért.

Borgia (kitépi a kezéből): Add ide. Ezt a virágot elteszem. A címeremre. Arany bika. vörös mezőben egy szál virágot fog a szájában tartani. *(Nevet.)* Te. Te még itt vagy. Szaladj, menekülj, fuss innen, mentsd magad. Elvesztél, ha itt maradsz. A csókért. A virágért. Vagy csak a csókért a szavakért, amelyek kicsaltatok belőlem, te meg Venetia... *(Nevet.)* Ha ezt tudnád bella principessa. Egyszerű örömök nem érnek már utól... Kell-e egyszerűbb öröm. Egy gitárosleány csókja a laguna partján éjszaka. Rita és Cesare Borgia. Hát igen. Ez karnevál. Ez Venetia varázsa.

Csatlós (egész testében remegve befut): Uram. A füzért egy leány... Az ott.

Borgia: Giovanni.

Csatlós: Parancsol, uram?

Borgia: Nyergeltesd a lovakat. Indulunk azonnal.

Csatlós (meghajol és folyton a leányra meredve, hátrál):

Borgia (már erőt vett magán. Hosszan nézi a leányt, aki komoly szerelmesen áll. Néhány pillanatig halálos csend van. Aztán Borgia megváltozott szordínós hangon kezd): Én most elmegyek, kis Rita. De valamit előbb szépen megköszönök neked. Úgy se érted, de azért megmondom. Ma megtaláltam a százegyedik ízt az életemben. Az egyszerű örömet. Grazia signorina bella Rita mia. Látod Rita, most az egyszerű nincs igaza annak a letépett füzérnek. Cesare Borgia nem vett részt a palotabeli orgián. De magtanulta, mi a karnevál Venetianban. Maradj itt szépen. Ott ahol állsz. És dalolj. Dudold halkan azt a kis dalt a kékszemű legényről. Hadd vigyem magammal. Addió kis Rita, addió... *(Kimegy.)*

Rita (megbabonázva, fascinálva ott marad egy helyben és szinte halhatatlanul sirja a dalt):

Égcsínkék a tenger, tengerkék az ég...

(Egyszerre felsír.) Szeretlek... (És összeomlik zokogva.)

(Függöny.)

Honnan veszel

annyi pénzt a mai nehéz időkben, hogy ilyen elegánsan tudsz öltözködni, kérdezte egy szép asszonytól a barátja. A válasz egyszerű volt. A Párizsi Divat, a legelterjedtebb és legkitünőbb magyar divatlap, olyan precíz és olyan modern modelleket közöl, hogy a legkisebb házivarrónó is könnyen elkészítheti a legkomplicáltabb ruhákat a pontos szabásminta után.

A Párizsi Divat, ez a nagyszerű divatlap a külföld legelőkelőbb modellrajzolóival tart fenn összeköttetést és többszáz csodaszép párizsi modellt és szebbnél szebb kézimunkarajzot közöl minden számában s szabásmintái igen olcsó áron megszerezhetők.

Féláron küldjük Önnek a Párizsi Divatot 10 nappal a friss szám megjelenése után (tisztá, visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, még pedig $\frac{1}{4}$ évre 3 pengő 50 fillér helyett 1 pengő 80 fillérért.

Kérjen egy mutatványszámot, melyet 48 fillér bélyeg beküldése ellenében bérmentve küldünk. Kiadóhivatal: Budapest, VII. ker., Dohány ucca 12.

Ezen pest.

Bogra

sz

Gulya

öl

Bogra

ün

Gulya

v

E

é

Bogra

ne

Gulya

m

Bogra

83

az

m

Gulya

Bogra

ko

Pincé

Bogra

sz

Pincé

Gulya

né

Pincé

Gulya

m

Bogra

mi

Gulya

Bogra

Gulya

Bogra

eg

rés

ör

ral

ve

Gulya

tip

Bogra

fa

A NYOMRAVEZETŐ

Tréfa. Irta: **Kellér Dezső**

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizárólag dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest. IV, Bécsi uca 1, szerezhető meg. Copyright 1930. by dr. Alexander Márton, Budapest

Személyek: (**Bogrács**
Gulyás
Pincér
Detektív

(Történik egy kávéházban. Asztal két székkal)

Bogrács (jól szituált külső. Szalagos szívat szív és újságot olvas).

Gulyás (balról jön. Komikusan szegényen öltözve): Alászolgája **Bogrács** úr...

Bogrács (főlényesen): Maga az **Gulyás** úr... Rég nem láttam...

Gulyás: Igen kérem, én leépittem a kávéházat. Az is egy pengő naponta... Egy hónapban harminc pengő... Egy évben...

Bogrács: Igaza van... Aki nem teheti, az ne járjon kávéházba...

Gulyás: **Bogrács** urat gyakran látom itt, mikor elmegyek az ablak előtt...

Bogrács: Na igen... Minden nap itt vagyok... Tudja, nekem ebéd után kell az a kis fekete... És hálistennek én megengedhetem magamnak...

Gulyás: **Bogrács** úrnak bizonyára jól megy.

Bogrács: Hát ami azt illeti, nem panasz-kodhatom... **Pincér**.

Pincér: Tessék parancsolni...

Bogrács: Hozzon nekem egy oranzsádót szalmával...

Pincér: És **Gulyás** úrnak?

Gulyás: Nekem egy pohár vizet, szalma nélkül...

Pincér (végignézi **Gulyás**t és el).

Gulyás: És ha nem vagyok indiszkrét, most mivel foglalkozik **Bogrács** úr?

Bogrács: Nagyszerű állásom van. Tudja mi vagyok én?

Gulyás: Fogalmam sincs.

Bogrács: Nyomra vezető.

Gulyás: Hát az micsoda?

Bogrács: Az ma a legjobb üzlet. Ha van egy nagy gyilkosság, rablás vagy betörés, akkor én nyomra vezetem a rendőrséget és ha elfogják a gyilkost, a rablót, vagy a betörőt, akkor én felveszem a kitűzött jutalmat...

Gulyás: Zseniális. És hogy jött rá erre a tippre?

Bogrács: Tudja, kicsiben kezdtem. Eleinte farkaskutyában dolgoztam...

Gulyás: Farkaskutyában?

Bogrács: Abban, Ha az újságban láttam egy hirdetést, hogy mondjuk, egy Muki névre hallgató, felfelé fésült szőrű farkaskutya eltűnt és a nyomra vezető illő jutalomban részesül, hát én rögtön leültem és írtam egy levelet a kétségebesett gazdának...

Gulyás: Oriási. És mit írt a levélben?

Bogrács: Megírtam, hogy láttam a kutyát a Dunaparton...

Gulyás: És tényleg látta?

Bogrács: Egy frászt! De tíz kutya közül egy csak megfordul a Dunaparton... Na és vagy megtalálják azt a kutyát vagy nem. Ha megtalálják, akkor én jelentkezem az illő jutalomért.

Gulyás: Hiába, mindenhez szerencse kell...

Bogrács: Később aztán áttértem a nagyobb ügyekre. Eddig hét gyilkosságot és tizennyolc kisebb-nagyobb bűnesetet derítettem ki...

A Párisi Divat

az egyetlen magyar divatlap nagy őszi pályázatának pályadíjával egy

nutriette-prémbundát

ajánlott fel

Dunyes Illés

a jólélsű hölgyközönségünk neves szűfice. Tudvalevőleg a közismerten elegáns szőr-meszalón az Andrássy út 53, az Oktogon-nál van. Bizonyos, hogy a világhírnő magyar prémből készült bunda egyrészt méltón fogja igazolni a Pannónia, Glüek-stahl és Well, Tsukék, Soós Andrásék által nagygyá tett kikészítőipart, másrészt a „képesített magyar szűficiparos“ ízlés-t és szaktudását, rangját

Gulyás: Képzelem, milyen nehéz volt!
Bogrács: Ez még könnyebb, mint a farkaskutyá. Itt tutira megy az ember...
Ha az ujságban olvasom, hogy egy gyilkosság történt, akkor jelentkezem a kapitányságon, hogy láttam a gyilkost a Teleki téren...

Gulyás: És tíz gyilkos közül egy...
Bogrács: Tíz közül minimum kilenc járt a Teleki téren...

Gulyás: Pokoli ötlet... Nem tanítana meg engem, hogy kell ezt csinálni...?

Bogrács: Nagyon szívesen. Figyeljen ide. (Elővesz egy ujságot.) Itt van például ez a betörés... Fényes nappal betörték egy budai trafikba... A kár cirka kétezer pengő... Most maga szépen bemegy a kapitányságra és megmondja, hogy látta a betörőt a Teleki téren...

Gulyás: De én nem láttam...
Bogrács: Azért csak mondja nyugodtan. Na és most megvárja, míg elfogják a tettest, akkor megint elmegy a kapitányságra és jelenkezik a jutalomért... Vagy kidobják, vagy megjutalmazták.
Gulyás: Remek. Szóval, én most elmegyek

a kapitányságra és... (Ebben a pillanatban megjelenik az ajtóban két detektív.)

1. detektív (odamegy Bográcshoz és a vállára teszi a kezét): A törvény nevében...

Bogrács (űjdedten): Kérem én ártatlan vagyok...

1. detektív: Kár minden szóért; ön Bogrács Tivadár, aki fényes nappal betört egy budai trafikba...

Bogrács: Ja kérem, ha maguk mindent tudnak...

Detektív: Akkor gyerünk...

Bogrács: Csak egy pillanat kérem... Kedves detektív úr, árulja el nekem, hogy jöttek rá...

Detektív: Feljelentés érkezett, hogy látták magát ebben a kávéházban...

Bogrács: És ki volt a feljelentő?

Detektív: Valami Gulyás nevezetű...

Bogrács (Gulyásra néz, aki szívart szív és ujságot olvas):

Gulyás: Ez igaz?

Gulyás (nem felel): Pincér. Hozzon nekem egy oranzsádót, szalmával.

(FÜGGŐNY)

Olvassa!

Nincs érdekesebb regény a könyvpiacn!

A gavallér zsvány:

Sobri Jóska regénye

a ⁸ÓRAI ÚJSÁG minden számában.

A legizgalmasabb olvasmány!

Vegye meg, olvassa el!

Az eddig megjelent közleményeket ingyen megkaphatja a 8 órás ujság kiadóhivatalától

Négy színinövendék, három fiú és egy lány felkeresi a „Kék hordó” vendéglő tulajdonosát, aki a jövőben kabaréműsorral akarja szórakoztatni vendégeit. A négy jó pajtlás, vagy ahogy a színiiskolában hívják őket, a „négy löhere”, izgalommal várja a döntést. A vendéglős valóban le is szerződte őket és megalakul a kávéház vendéglőben a „Kis Kabaré.” Néhány nap múlva nagy siker mellett zajlott le a kabaré megnyitása. A négy jó pajtlás öröme azonban üröm végül. Jónás Gábor sofőr, a fiúk barátja ugyanis elmondja, hogy látta partnernőjüket, Jucit, elegánsan autóban. Tibor erre areul ült Jónást, mert nem hiszi el szerelmeséről a pletykát. Tibor elmondja Jucinak, mit hallott Jónástól, de az természetesen tagadja a dolgot. A három fiú bevallja egymásnak, hogy szeretik Jucit és egyik sem tud lemondani róla. Ebben a pillanatban lép be hozzájuk gróf Bolyai Kázmér, aki megbizta őket egy finom modern kabaré létesítésére. A fiúk örömmel egyeznek bele az ajánlatba, csak Tibor döbben meg, amikor meghallja, hogy a gróf a Pasaréti úton lakik, ugyanott, ahova Juci a sofőr elbűvölése szerint a múltkor egy taxin elvitette magát.

Aztán elnyelte őt az Alagút. Ha az ember kétségbe van esve, akkor filozófus... Sötétben botorkálunk egész életünkön keresztül... Alagútban megyünk! Nem tudjuk, ki jön szembe velünk és nem látjuk, hogy ki jár mögöttünk.

A Budai Színikörnél volt az az autótaxi-állomás, ahol Jónás Gábor teljesített szolgálatot. Megtalálta egykori barátját, aki éppen cigarettát sodort. A sofőr boldogan kiáltott feléje:

— Tibor!
— Gábor...

És összeleltek. Akik igazán szeretik egymást, azok mindig meg tudnak egymásnak bocsátani.

— Ne haragudj rám Gábor... Igaz-

tan voltam hozzád... Azóta sok minden történt velem! Igazad volt!

— Lehet, hogy tévedtem — mondta a sofőr.

— Nem tévedtél, Most már én is tudom biztosan, Kovács Jucit vitted a Pasaréti útra... A grófhhoz! Éjjel!

Kossoviés Tibor zokogott. És a sofőr szeme is megtelt könnyekkel...

— Mi van veled — kérdezte. — Hiszen kalap nélkül vagy, Rettenetesen nézel ki! Nem szabad ennyire a lelkedre vened a dolgot...

A sofőr most tegezte Tibort, holott sosem tette ezt. Nagyon közel érezte magához ez az egyszerű ember most a fiatal színészt.

— Van pénz? — kérdezte Tibor.
— Van.
— Tudsz nekem adni tíz pengőt?
— Boldogan.
— Adjál tíz pengőt.
— Tessék.

Ezzel a sofőr átnyújtotta a tíz pengőt Tibornak, aki szó nélkül beült a taxiba, hátravetette magát a párnákra. És rászólt a sofőrre:

— A Keleti pályaudvarra...

— Igenis, nagyságos úr — mondta a sofőr mosolyogva.

A taxi végigrobogott a városon és a Keleti pályaudvar indulási oldalán állt meg. Itt Tibor kiszállt a taxiból. Kezet fogott a sofőrrel.

— Elutazom — mondta. — Mondd meg a fiúknak, hogy üdvözlöm őket. Sok szerencsét kívánok új vállalkozásukhoz... És ha Kovács Jucival találkozol, annak... annak... ne mondj semmit.

— Kalap nélkül utazol? — kérdezte a sofőr

— Igen, kalap nélkül.
— Hová?

— Még nem tudom.

Megölelték egymást. A sofőr könnyes szemmel nézett utána.

Tibor egyenesen a pénztárhoz ment. A pénztároskisasszony nagyon csodálkozott, amikor így kért tőle jegyet:

— Kérek egy jegyet tíz pengőért.

— Hová?

— Akárhová.

— De melyik városba?

— Nekem teljesen mindegy, kedves kisasszony. Nekem csak az a fontos, hogy elutazzak innen. Miután több pénz nincs nálam, tíz pengőért kérek jegyet.

A pénztároskisasszony belenyugodott abba, hogy örült emberek is vannak a világon! Valaki megjelenik az ablakban, kalap nélkül, lángoló tekintettel és tíz pengőért jegyet kér. A kisasszony vállat vont, azután kiadott egy jegyet. Kilenc pengő nyolcvan fillérbe került a jegy. Húsz fillért még vissza is adott. Tibor átvette a jegyet és a pénzt, ezért a húsz fillérért három memphis cigarettát vásárolt a dohánytözsdében. Két fillért kapott vissza. Csak azután nézte meg a jegyét „Budapest—Dörgicse, III. osztály” — ez állt a jegyen.

Tibor kalap nélkül, két fillérrel a zsebében, irtózatossággal a szívében, elindult Dörgicse felé.

NEGYEDIK FEJEZET,

amelyben megalakítják a „Kis Kabaré”-t és kialakul Kossolics Tibor művészetének jövője

A fiúk hiába várták haza Tibort. Az ezer pengőt még nem váltották fel. Majd akkor, ha Tibor hazajön. Nyomtalanul eltűnt... Még kikísérte a gróft a lépcsőházba és azóta nem látták. Vártak délig, vártak estig, de csak nem jelentkezett. Már arra gondoltak, hogy a rendőrségre mennek, amikor megjelent Jónás Gábor sofőr és elmondta, hogy Tibor tíz pengőt kért tőle kölesön, azután elutazott. Hogy hová, azt nem tudta a sofőr megmondani. Jani és Péter a reggeli beszélgetésre gondoltak, eszükbe jutott, hogy Tibor felajánlotta, hogy lemond Juciról... És most elutazott! Komolyan vette azt, amit mondott.

Juci is értesült Tibor elutazásáról.

Jani tudatta vele, nagyon kíméletesen.

Juci elfehéredett, az ajkába harapott. Aztán zokogni kezdett. Amikor nagynehezen magához tért, könnyesen kérdezte:

— Nem üzent nekem semmit?

— Semmit.

— De hová mehetett?

— Fogalmunk sincs róla.

Juci érezte, hogy valami titok lappang a levegőben. Hiszen ő szerette Tibort! Most érezte először, hogy Tibort szerette. Őt szerette a legjobban a három fiú közül. Talán több is volt ez egyszerű szeretetnél! Talán szerelem volt, ki tudja? Aztán hirtelen eszébe jutott, amit Tibor legutóbb mondott neki, hogy egy sofőr barátja van, aki esélyiruhás nőről. Tud valamit Tibor? Ismeri talán az ő két-lakj életét? Nem, nem tudhat semmit... Mindig exaltált fiú volt. Elutazott és vissza fog jönni. Biztosan visszajön...

De Tibor nem jött.

Mintha egészen nyomaveszett volna. Nem írt, egyáltalában nem adott életjelet magáról. Múltak a hetek és senki sem tudta, hogy mi van vele.

Ezalatt szépen fölépült a Vilmos császár úti bérkaszánya, tető alá jutott a színház-helyiség is...

A gróftól kapott ezrest már régen felváltották, becsületesen megosztották egymás között. Jani és Péter ruhát csináltak maguknak és Juci is új ruhát vett. Hárman mentek el egy Kossuth Lajos uccai üzletbe, amíg Juci benn a boltban ruhát vásárolt, a fiúk az uccán várakoztak. És mind a két fiú nagyon meg volt elégedve Juci új ruhájával.

Megalakult a Vajda János-Társaság előadó-studiója. A Vajda János-Társaság, amely Kárpáti Aurél elnöksége alatt az ifjú magyar irodalom és művészet elitjeit egyesíti magában, megalakította művészstudióját. Vezetését Pünkösti Andor vállalta el. A studió nagyszabású előadássorozatokat keretében mutatja be a régi magyar költészetet ma is modern értékeit és a legújabb külföldi poézis valóságait. Angol, német, amerikai költők mellett afrikai, kínai, japán stb. alkotók is szerepelnek műsorában. Terve szerint a Belvárosi Színházban matinékat, az Új Színházban pedig egész estét betöltő darabokat mutat be a külföldi és a fiatal magyar drámairodalom terméséből válogatva. Tagjai egyelőre a következők: Ágai Andersen Felicia Irizs, Ákos Magda, Amberg Péter, Ascher Oszkár, Barlay Kató, Bokor Endre, Bondy István, Föhn Imre, Frank Valéria, Hollán Lili, Kádár Anna, Karácsonyi Lajos, Kósa György, B. Radó Lili, Róna Alice, Szász Etta, Tarján György, Tarján Rezső, Torday Judit, Vadász III és Varsányi Judit. Rendezői Hont Ferenc és Vajda Pál lesznek. Minden felvilágosítást szívesen ad a társaság főtitkára: Tábori Pál dr. (Budapest, VIII, József uca 16), vagy a Studió összejövetelén az előadók vezetője (minden csütörtökön 8-kor Andrassy út 23, I.).

Mostanában sokat voltak együtt Jucival a fiúk és a Kis Kabaréről beszéltek. Minő a hármuknak voltak művészi tervei.

Jászi Sándor, az író, akit a gróf a kabaré dramaturgiai munkálataira szerződte, már kész programmal állt elő. Tág tér jutott ebben a programban a humornak, de az író a komoly darabok és jelenetek előadására is súlyt fektetett. A kabarét meg is keresztelték: „Kis Kabaré”-nak nevezték el.

A sajtó is foglalkozott a „Kis Kabaré”-val, amelynek az lett volna a hivatása, hogy valami frissességet hozzon be Budapest színházi életébe. Megírták a lapok, hogy a Kis Kabaré tagjai kezdő emberek, a színiiskolából kikerült fiatal emberek, akik minden bizonnyal frissel és újat fognak hozni. Egészen ismeretlen a primadonna neve is, senki sem tudott róla eddig, csak néhány tanár a színiiskolában, akik nagyon tehetségesnek tartották.

Most lázas napok következtek. A lapok már hirdették a Kis Kabaré megnyitását, amelyet szombatra terveztek.

Két hónap múlt el Tibor eltűnése óta. A fiúk gyakran gondoltak rá és sokszor beszélgettek róla. Írtak az édesanyjának, aki azonban nem tudott semmit sem a fiáról.

Aki régebben ismerte a fiúkat, az most nem ismert volna rájuk, egészen megváltoztak, elegánsak lettek. Már nem vacsoráztak papírosról felvágóit; otthagyták Waverkáné lakását is és kényelmes, szépen berendezett lakást vettek ki a Belvárosban. Pénzüik volt bőven, mert a gróf bőkezűnek mutatkozott és tekintélyes fizetést biztosított számukra. És amikor Juci találkozott velük, boldog mosoly ült az arcán. Csak ő tudta, hogy miért mosolyog... Boldoggá tett két embert, igen, ő tette a fiúkat boldoggá... És az édesanyját egy előkelő szanatóriumba vitték. A leghíresebb orvostanárok vették ápolás alá az öregasszonyt, akinek állapota szemlátomást javult. A fiúknak ez nem tűnt fel, hiszen Juci nagyon szép fizetést kapott a Kis Kabarétól. Nem is gondolkoztak a fiúk azon, hogyan jutott eszébe a grófnak éppen velük egy kabarét nyitni. Meg voltak győződve róla, hogy a grófnak megtetszett az ő tudásuk és művészetük a Kálvária téren és ezért hozott ilyen áldozatokat. Hiszen még nem veszték ki a mecenások! Az utókor majd hálás lesz Bolyai grófnak három színpadi zseni föltedezéséért...

— Számos női bajnál a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata végtelen nagy megkönnyebülést szerez. A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású Ferenc József vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

A tervező művész átadta a grófnak a Kis Kabarét, amely a főváros legszebb és legizlésebb kis színháza volt.

A fiúk úgy jártak-keltek benne, minő egy szentélyben. Megcsodálták a színpad modern berendezését, örültek mindennek és biztosak voltak abban, hogy ez a Kis Kabaré csak ugródeszkát jelent számukra a népszerűség és nagyság felé.

Míg ők a színpadon nézelődtek, Juci a nézőtér egy zugában ült a gróffal, aki nagyon udvariasan kérdezte:

— Nos, Jucika, meg van elégedve minddel?

— Igen, gróf úr, minddel meg vagyok elégedve. Nekem nem volt más célom, csak az, hogy ezek a szegény fiúk, akik jóban rosszban kitarítottak mellettem, boldogok legyenek. Igaz, hogy én három fiúnak tartogattam ezt a boldogságot. De a harmadik, a legkülönb közöttük, nyomtalanul eltűnt. Én tudom, gróf úr, hogy miattam tűnt el...

— Maga miatt?

— Igen. Megsejtette az én kettős életemet...

— Amelynek igazán nincsen semmi értelme. Én azt akarom, Juci, hogy maga nyíltan mutakozzon velem... Miért titkolózzunk? Elvégre nem olyan megszégyenítő dolog, ha egy színésznőnek barátja van... És az én barátságom egyáltalában nem megszégyenítő...

Nagyon szomorúan válaszolt Juci:

— Nem, gróf úr, ez lehetetlen. Nincsen semmi értelme. Hiszen én így is jó vagyok magához... Akkor jövök, amikor hív.

A gróf sóhajtott.

— Attól félek Juci, hogy magát nem a szerelem hozza hozzám... Az édesanyja betegsége... És ezek a fiúk!...

Juci válaszolni akart valamit, de a gróf fölkel és ő is fölment a színpadra. A fiúk és az újonnan szerződött színészek körülvették őt. Mindent megmagyaráztak a grófnak. Megmutatták a sülyeszlőket, a függönyök és lengő díszletek nehezítő-készülékeit, a villanyberendezést. Mindent

Külföldi slágerek — Magyar dalok
SEBŐ MIKLÓS énekével
 csak
ODEON ÉS PARLOPHON
 lemezeken. Mindenütt kapható!
 Vezérképviselő: **LIEBNER ZSIGMOND**
 V. ker., Szent István tér 4 szám

olyan büszkén mutattak, mintha ők talál-
 ták volna ki.

Juci ezalatt csendesen sírdogált valahol
 hátul, valamelyik támlásszéken. Amikor
 megtalálták, még könnyes volt a szeme.

Jani meg is kérdezte tőle:

— Miért sírsz, Juci?

— Nagyon boldog vagyok, fiúk — mon-
 dotta a leány.

Jani megcsókolta Juci kezét. Aztán Har-
 sányi csókolta meg ugyanazt a kezét. És a
 két fiú egymásra nézett. Mindkettőjüknek
 Kossovics Tibor jutott az eszébe. Igen,
 annak a fiúnak most itt kellene lenni és
 neki is Juci keze fölé kellene hajolnia,
 boldogan és szerelmesen...

Mister Morrison, a National United
 Filmgyár elnökgazgatója, a legendás gaz-
 dagságú kis köpcös mister Morrison, a telj
 hatalmú filmkirály, ebéd után így szól
 titkárához:

— Legyen szíves, intézkedjen, hogy a
 yachtom útrakészen álljon. Táviratozzon
 Triestbe, hogy egy különvagón álljon ott,
 hármikor rendelkezésemre. Utaljon át
 számomra Budapestre ötvenezer dollárt.
 Csomagoltassa be a holmimat. Annyit,
 amennyi két hónapra elegendő. A leg-
 nagyobb túraautómat is vegyék fel a
 yachtra. Holnap reggel utazunk.

— Hová? — kérdezte a titkár csodál-
 kozva.

— Nagyrécsére...

— Bocsanatot kérek, elnök úr, nem
 tudom, hogy hol van Nagyrécsé.

— Nagyrécsé egy falu. Nincs más neve-
 zetessége, csak az, hogy én ott születtem.
 Ezenkívül ott van az én szegény jó édes-
 anyám sírja. Meg akarom látogatni a
 szüleim sírját, meg akarom vásárolni azt
 a házat, amelyben születtem és beszélgetni
 akarok azokkal az öregemberekkel, akik
 gyermekkoromban a térdükre ültetiek.
 Nagyrécsé Magyarországon van, hogy
 Magyarország hol van, ezt remélem, nem
 kell önnek magyaráznom, mert ha nem
 tudná, hogy hol van Magyarország, akkor
 azonnal kénytelen lennék önt a szolgál-
 tól elhoesátani.

— Tudom, hogy hol van — mondta a
 titkár boldogan, — hallottam a pusztá-
 ról, a esikósokról, a gulyásokról és a
 cigányokról! Hallottam Rózsa Sándorról,
 akiről nagyszerű hangosfilmet lehetne esi-
 nálni! Tudom, hogy Magyarország fő-
 városa Budapest, amelyet főképpen cigá-
 nyok és gulyások laknak... Nos, elnök
 úr, mit szól az ön földrajzi tudományom-
 hoz?

— Azt, hogy ön egy ökör, kedves Wil-
 kins. Intézkedjen, hogy holnap utazzunk.

— Nyíltan?

— Nem, Wilkins, Inkognitóban.

— Elnök úr egyedül utazik?

— Nem, Wilkins, Magammal viszem a
 leányomat és magát. Mindent megértett?

— Mindent.

Az elnök ezután egy kézmozdulattal el-
 bocsátotta a titkárárt.

Azután lehajtotta a fejét az íróasztalra
 és Nagyrécsére gondolt. Ott most már
 este van. Most mennek haza a tehenek
 és a disznók. Schlézinger, a fűszerkeres-
 kedő, kinn áll a boltja előtt és udvariasan
 köszön a kondásnak, aki betér hozzá egy
 kupica szilvóriumra.

Mister Morrison könnyezni kezdett. Mi
 van azon könnyezni való, hogy Schlézin-
 ger köszön a kondásnak? És benn a bolt-
 ban egy kisfiú lézeng, aki konyhasót cso-
 magol. Aztán titokban elemel egy gyűrűs
 cukorrudat. Schlézinger úr észreveszi ezt,
 de nem szól semmit...

Most már nem könnyezett mister Mor-
 rison, hanem sírt, zokogott. Így még senki
 sem látta a filmkirályt.

Hirtelen kitérült az iroda ajtaja és egy
 fiatal leány lépett be. Golfütő volt a vál-
 lán és diadalmasan kiáltotta:

— Papa, legyőztem golfban az egész
 társaságot...

Mister Morrison megcsókolta a leányát,
 aki törekeny, szöke szépség volt. Mary az
 édesapja ölébe ült.

— Papa, te sírsz... — mondta.

— Igen...

— Papa, még sohasem láttalak sírni.

— Esemből jutott valami, kisleányom.

— Micsoda? Talán egy olyan megható
 filmszcenáriumra bukkantál? Hiszen ak-
 kor ebből a scenáriumból nagyszerű fil-
 met lehet csinálni! Ha egyszer te is sírsz
 rajta.

— Nem filmszcenáriumon sírok, Mary.

— Hát?

— Esemből jutott az öreg Schlézinger.

Mary csodálkozva nézett az édesapjára.

— Ki az az öreg Schlézinger? — kér-
 dezte.

— Pálinkát adott a kondásoknak, ostonyelet a kocsisoknak, patkószeget és kaszkövet a gazdáknak, színes kendőt az aszszonyoknak, szardiniát az uraságoknak. Az öreg Schlözinger a te nagyapád volt Mary. Isten nyugosztalja őt.

— Hogyan jutott eszedbe, papa?

— Most fölkeressük őt. Elviszlek téged az ő sírkövéhez. Ott fekszik a nagyanyád mellett. Ott fekszik a te nagyanyád, aki folyton azt hajtogatta nekem, hogy csak becsületeséggel lehet az életben boldogulni. Én betartottam a te nagyanyád tanácsát... Most elmegyünk, virágot teszünk a sírjára és megköszönjük neki ezt a tanácsot.

Mary nem szólt egy szót sem. Lábujj-hegyen kiment a szobából. Nem volt kedve tovább golfozni. Átadta a golfütőt egy kis néger inasnak, aki mindig követte őt.

Reggel azután elindult a csodálatos yacht az óceánon. Amikor a karsú hajó kifutott a kikötőből, fejesóválva mondták egymásnak a matrózok:

— Utazik az öreg Morrison.

A hajó orra nyílegyesen hasított a vizet. És a szélcsendes tengeren, mintha harangszót hallott volna az öreg Morrison. Érdekes, hogy idehallani, az óceán közepére, a nagyrécei templom öreg harangját...

— Itt vannak a színészek!

Egykettőre megtudta egész Nagyréce, hogy vándorszínészek érkeztek a faluba.

Már ott lógott a kerítéseken a kézzel rajzolt plakát:

NAGY DISZELŐADÁS!

Ma este a községi nagyvendéglőben

HAMLET

dán királyfi szomorú históriája.

Irtja: Shakespeare Vilmos
angol királyi író.

Mindenki legyen ott!

Belépődíj ötven filléről egy pengőig.

Szíves támogatást kér:

JÓZSA KÁLMÁN
színigazgató

Este zsúfolásig megtöltötte a közönség a nagyrécei nagyvendéglő nagytermét. A színpadot üres sörshordókra állították fel. A társulat mindössze hat tagból állott.

Ha Ön nem fél az igazságtól, akkor jósojtasson velem.

A történelem legrégebb tudománya a csillagászat, amelynek segítségével az Ön életéből, multjából, jövőjéből sok tény állapítható meg. Pénzügyi lehetőségek és egyéb bizalmas körülmények tárthatók fel a csillagászat nagy tudománya által. Megállapíthatók az Ön kilátásai a házasságban, megállapíthatók barátai és ellenségei terveinek és vállalkozásainak eredményei, örökségek és sok más fontos kérdés oldható meg.

Jósojtasson velem feltűnéstkelő tényleket, amelyek tudatában az Ön egész életfolyása megváltozik és eredményt, szerenést, előrehaladást biztosít kétségbeesés és szerencsétlenség helyett, amelyek most Ön elé törnyosulnak. Az Ön csillagászati értelmezését részletesen és egyszerű nyelven, értelmes formában kapja meg, legalább két teljes oldalon. Adja meg feltétlenül születési időpontját névvel és címmel, értelmes és sajátkezü írással. Ha akarja, úgy mellékelhet 1.— P-t bélyegben (nem vert pénzben) a portó- és írásköltségek fedezésére. Címezze levelet a következőképpen: **Professzor ROXROY, Dept. 4087/B, Emmastraat 42, Den Haag (Holland).** Prof. Roxroy nem érti a magyar nyelvet, ezért sajnálatára, csak német, francia vagy angolnyelvű válaszokat küldhet. Levele 40 fillér bélyeg ragasztandó.

az igazgató felesége volt a drámai hősnő és a primadonna egy személyben. Már délelőtt nagy sürgés-forgás volt a faluban, mert a színészeknek kölesön kellett kérniök a kellékeket. Természetesen a kellékekért biztosítékot kellett hagyni. Zálogba adták a színház könyvtárát (tizenkét kötet), a nélkülözhető felszerelést (két régi függöny, egy pár csizma, két Werndfegyver és egy kitömött bagoly), az igazgatóné nagyságos asszony ékszereit és toilletjeit (egy pár korall fülbevaló, egy jeggyűrű, egy muff és egy tollboa). Az igazgatóné ötvenéves volt, ez azonban nem akadályozta meg abban, hogy naiva szerepeket is játsszon. Almáson például ő játszotta a „Templom egeré”-t, igen nagy sikerrel. A társulat hősszerelmese, honvivője és szerepírója Kövesi Tibor volt, akinek a nevét egy másik plakát nagybetűkkel hirdette. Sugó nem volt a társulatnál, erre nem is lett volna semmi szükség, mert nem olyan nagy baj, ha Shakespeare egyik-másik halhatatlan mondata kimarad a darabból, marad még így is elég szép mondat.

(Folytatjuk)

Az én hetem

IRJA
KARDOS ISTVÁN

Péntek

9

Dénes

A világ egyik legnagyobb ujságja az, amely hetenkint Berlinben jelenik meg és címlapján a német rádió három olyan szereplőjét mutatja be, akiknek fellépése világérdeklődésre tarthat számot.

Ezen a héten a címlap két magyaré. Ime:

Darvas Lili, aki a berlini stúdióban főszerepét játssza az Ármány és szerelem című drámának.

Ambrus Irén, aki a frankfurti stúdióban szerepel.

Kérjük mindazokat, akik résztvettek zeneműpályázatunkon, hogy kottáikat legkésőbb november 1-ig vegyék át, mert ez időn túl a megmaradt kéziratokat megsemmisítjük

Szombat

10

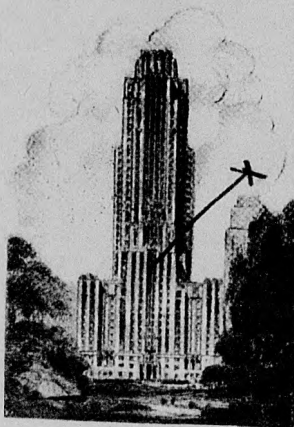
Ferenc

Biller Irén Amerikából küldött levelének egy része:

„Ház és ház, felhőkig érő, égbe nyúló. Nappal sehol a nap, bár érzed melegét, este sehol a csillag és a hold, bár látod ragyogását. Mindenki rohanva igyekszik célját elérni. Amikor esztendőkkkel ezelőtt Kassáról Pestre jöttem, azt irtam Margit testvéremnek, hogy olyan szállodában vegyen nekem lakást, amely kicsiny, lehetőleg egyszobás, mert nem bírom a háztömbök rettenetes ridegségét. Most itt lakom:

ESSEX HOUSE

160 CENTRAL PARK SOUTH
NEW YORK CITY

Egyebként boldog és meglegedett vagyok. Mintha álom volna körülöttem minden.“

Vasárnap

11

Placidia

Egyik kabarében zenés darabra készülődnek. A fiatal színész tele torokkal, de annál hamisabban zengi:

„Elmegyek én, elmegyek én messzire.“

A rendező nem állja meg szó nélkül:

— Ki tartja vissza?

Hétfő

12

Miksa

Bankettot adtak Berlinben a Haway rózsája 25-ik előadására. A bankett menükártyáját Ábrahám Párról készült rajz díszítette. Itt az eredetije:

Artischockensuppe „Laya“
Bessie-Buffy „Bällchen“
Rheinzander filiert
Auf „Taro“ Art
Hähnchen nach „Stone“
Appikosen „Jimboy“
Miksas Bombe

Kedd

13

Ede

A Sasfiók felújítása alkalmából az első és egyik legremekőbb reichstadti herceg, Törzs Jenővel beszélgetek:

— A Sasfiók nagy emlék számomra. Egy tomboló közönség zúgó tapsainak áradatában álltam a bemutató estéjén. Fél nyolc órakor kezdtük az előadást és pontban hajnali fél három volt, amikor a cifra schönbrunni palotában örök pihenésre hunytam le a szememet.

Méltatlan volna hozzám, ha nem emlékezném meg a darab fordítójáról, Ábrányi Emilről, aki zengőn zenélő szavaival gyönyörűen adta vissza a kis sas szárnyú szenvedéseit. Ő maga sem tudta, micsoda nagyszerű szimfóniát alkotott. A premier után megkérdeztem tőle, tudja-e, hogy a Sasfióknak van két olyan sora, amelynél különbet kevés magyar poéta alkotott színmű számára. Ábrányi szerénykedett:

— Ugyan kérem, nekem nincsen olyan sorom.

— És akkor elmondtam neki a Sasfiók két sorát, amelyben a magánhangzók elrendezése olyan szindús melódiát adott, amelynek kigondolásához nemcsak költő, hanem muzsikus is kell. Ime a verssor:

Fogadj el engem Wagram, itt vagyok,
Fogadj el, bennem váltságdíj ragyog.

Szerda

14

Kalliszt

Szöke Szakáll — amint lapunk más helyén említjük — megjött Budapestre és ezt így jelenti a Délibáb olvasóinak:

Itt vagyok! —

*Szöke Szakáll
Budapest 1931.
Kalliszt*

Csütörtök

15

Teréz

Sebestyén Dezsőhöz, a Fővárosi Operettszínházba beállít egy fiatal szerző. Hóna alatt az elmaradhatatlan operettlibrettóval, amelyről azt mondja, hogy annyit lehet rajta nevetni, amennyit Magyarországon még soha egy operetten nem kacagtak. Néhány nap múlva a librettista beállít és megkérdi a direktor véleményét a darabról.

— Nagyszerű! — feleli Sebestyén.

— Komolyan? — érdeklődik a szerző.

Sebestyén lesújtón felel:

— Vics nélkül...

BETÖRŐ

írta Békeffi József

— No és mit csinálsz, ha teljesen hasznavehetetlenné válik? — kérdezte valaki a társaságból.

— Az lehetetlen. Kicszerűsíthetlek rajta minden alkatrészt, új bőrrel huzathatom át az üléseket, átlakkoztathatom, de mégis az marad: az én drága barátom — mondta meleg bariton hangján az építész.

— Hát ez már mégis csak sok! — zavartam meg Károly barátom áradozását. — Hogy lehet egy masinát így bálványozni. Még egyszer majd azt állítod, hogy lelke is van a te fekete kocsidnak.

Csanády Károly meglepetve nézett reám. Dióbarna szemeiben valami különös fény jelent meg, fejét hátravetette és hosszan bámult bele a kertem öreg tölgyei fölött úszó, vörössel kontúrozott felhőkbe. A társaság valamennyi tagja elhallgatott, csak a mögöttünk levő szökökút csobogása hallatszott.

— Lelke? Talán igen... talán nem. De nagyon értelmes állat — folytatta Károly — én mindenesetre neki köszönhetem a karrierem, sőt... a boldogságom is.

A karrierre a férfiak fészkelődni kezdtek. A „boldogság” szó szinte torzává szépitette a hölgyek arcát. Egy tizennyolc éves temperamentumos leány felugrott az asztaltól, amúgy is karsú teste megnyúlott, mintha a felhőkbe repült szó után akart volna kappni, pedig csak egy levelet tépett le a lugas oszlopára kúszó vadszőlőindáról. A nap eltűnt a dombok mö-

gött s ebben a pillanatban keletkezett borzongató szellő a fehér selyemruhát ráformálta a leány testére, aki úgy állt ott a méregzöld pázsiton, mint az élet királynője. A következő pillanatban kiejtette kezéből a csipkés-szerű levelet, Károlyhoz lépve, görnyedt koldussá változott és szinte könyörögve bűgta:

— Mesélje el, Károly bácsi...

— Az egyetemről kikerülve, évekig dolgoztam, mint alkalmazott. Nem vagyok kivételes tehetség és így semmi reményem nem volt arra, hogy valami nagy nemzetközi pályázaton próbálkozzam híressé válni. Fizetésemből ugyan tisztességesen megéltem, de arra már nem volt elég, hogy előkelő klubokban vagy tengeri fürdőhelyeken gazdag emberek között forgolódjam. Már pedig gazdag barátok nélkül egy építész örök életében más irodájában görnyedhet.

— Csak egy politikus vagy valami bolond segíthet rajtam — gondoltam sokszor... Harminczéves lehettem, amikor életemben először találkoztam a Bolonddal. Egy, a részére felépítendő villa tervezésének a honoráriumát előre fizette ki a főnökömmnek... Erről jöttem rá, hogy bolond. Az építkezés tartama alatt összebarátkoztam vele, megajándékozott bizalmával s titokban megvallotta, hogy semmi kedve sincs a főnököm által tervezett sablonos házhoz. Sikerült rábeszélnem, hogy adja el a félig kész villát s terveztessem velem egy másikat. Én majd csinálom neki valami rendkívülit.

Igy is lett. Hogy mi minden badar

ságot terveztem ebbe a „Mindenben újszerű” házba, arról órákig beszélhetnék, de most csak a hálószobát említtem meg, amelyből egy süllyesztő segélyével fejest lehetett ugorni az alagsorban épített bazinba, ahonnan egy földalatti folyosóban mozgó szalagon háton fekve lehetett kijutni a park nagy úszómedencéjébe. Egyszóval, ez volt az első önálló tervezésem. A második házban, amelyet a Bolond vejének készítettem, az volt a fő attrakció, hogy a könyvtárszobát tornateremmé lehetett átváltoztatni.

A két ház ugyan hírhedtté tett, de munkát mégsem tudtam kapni. Valami megmagyarázhatatlan balszerencse üldözött. Már újra állást akartam vállalni, amikor végre egy napon történt valami. Az „Országos Bank” vezérigazgatója üzleti ügyben a lakására kért. A kastélya vagy nyolc kilométerre volt a várostól és így a Bolondtól kölcsönkért autón mentem ki hozzá. Hosszasan tárgyaltunk az építkezésről, de nem sikerült vele megállapodnom. A vezér udvariasan kikísért az útra és ahogy az autót meglátta, felkiáltott:

— Kedves építész úr, gyönyörű a kocsija!

— De kérem, hiszen ez nem is...

— Ugyan, ne szerénykedjen — vágott megkezdett mondatomba, — az üzletnél nem volt ilyen szerény... No de azért remélem, meg fogunk egyezni.

Ugy is lett. Az építkezésen annyit kerestem, hogy autót vehettem magamnak. Csodálatos egy alkotmányt:

csukottnak éppen olyan szép, mint nyitottnak. Emellett világító a megnyezete s ez adta az ötletet, hogy a következő házat egyetlen lámpa alkalmazása nélkül készítettem el. Mondanom sem kell, hogy az a ház híressé tett.

— Ebben az időben annyit dolgoztam, hogy nem maradt időm magamra gondolni. Eszembe sem jutott, hogy hiányzik valami. Pedig hiányzott: az első évek küzdelmeinek az izgalma... a pénz utáni hajsza édes boldogsága. Az a bizonyos „hátha sikerül” ördögien vigyorgó anyyala. Ilyesmire már természetesen semmi reményem sem lehetett és talán azért fogott el valami megmagyarázhatatlan vágy. Ez az érzés legjobban hasonlított a deák-korombeli kalandvágyhoz, de mégsem volt az. Kétségbeesetten tapasztaltam, hogy valami zseniálisan végrehajtott rablás vagy elegánsan kieszelt szélhámoságról olvasott ujsághír valószínűleg látba hozott. Utána napokig nem tudtam a rajztáblához ülni és folyton azon tűnődtem: vajjon mit érezhet egy ilyen ember, a tett elkövetésekor. Kétségtelen, hogy ez egy beteges állapot és éppen ezért nem tudtam tőle szabadulni.

Akkoriban történt, hogy Cseney barátom azzal lepett meg bennünket, hogy most készült el egy csodálatosan szép márványszobra, amellyel bizonyosan világhírű lesz. Hogy a bemutatás minél hatásosabb legyen, a szobrot a modellen kívül senki sem látta. Ekkor egy különös gondolat villant át az agyamon. Mélyen a szeme közé néztem és tréfásan azt kérdeztem tőle:

— Mondd, öregem, mit tennél, ha elrabolnák tőled?

Cseney nevetve válaszolt:

— Még ha aranyból volna, de márványra egy becsületes tolvaj nem pályázik — és most már saját viccén nevetett. Az izgalomtól valószínűleg nagyon elsápadtam, mert nevetését abbahagyva, megdöbbenve nézett reám, megragadta karom és felkiáltott:

— Mi bajod, Karesi?

— Hebegtem valami ostoba kifogást és azt reméltem, hogy ezzel elintéződött az ügy. De nem! Három napig harcoltam magammal s a vége az lett, hogy az irodába rendeltem négy bikaerejű kőművesemet. Azt mondtam nekik, hogy egy ártatlan tréfáról van szó, amit senkinek sem szabad elmondaniuk. Fejenként százkoronás pecsétet kaptak a szájukra.

— Pontosan éjfélkor érkeztem Cseney villájához. Az autót a háztól kétszáz lépésnyire állítottam meg. A kerítés vaskapuját és a műterem ajtaját álkulcsokkal nyitottuk fel. Zseb-lámpám fénycsóvjával kerestem meg a szobrot. Ott állott a csillogó fehér szobor a műterem sarkában, háttal felém fordulva. A nagy izgalomban nem gondolkoztam azon, hogy miért dolgozott Cseney a sarokban. Sem arra, sem másra... Embercim a magukkal hozott fekete vásznat, nehogy a fehér márvány az úton árulónk legyen, ráterítették és leemelték a talpazatról.

Világosan emlékszem, hogy a kőművesek nyögtek a nehéz súly alatt. A hangos beszédhez szokott embereknek szörnyű megerőltetésükbe került, hogy „hó-rukk” kiáltásokkal nem bízathatják egymást. Soha sem gondoltam, hogy egy alig százhatvan centiméter magas márvány nőalak ilyen nehéz legyen. Végre mégis sikerült feltenni a kocsira.

— Reggel korán jöjjenek, hogy idejében elrejthessük a kertben — adtam ki az utasítást munkásaimnak.

Az ajtókat remegő kézzel zártam be és csak akkor nyugodtam meg, amikor kezem a kormánykerékre tettem.

Az erdő mellett, ott, ahol éleset kanyarodik az út, lefékeztem a kocsit s ebben a pillanatban történt a borzalmas dolog: valami kemény tárgytól származó ütést éreztem a vállamon. Önkéntelenül hátrapillantottam... Szívverésem megállt. Ott állt közvetlenül a hátam mögött a márvány szobor, kőhaja lobogott a szélben, fehér felsőteste előrenyúlott és a vál-

lairól lecsúszott fekete vásznat a velem szemben fújó szél a derekához szorította... Mindez csak egy másodperc tizedrészéig tarthatott, mert különben leszaladok az útról... Most a szobor megmozdult és egy párdúc rugalmasságával ugrott át mellém. Egyik kezével megragadta a volánt, a másikkal meg revolvert szegezett a halántékomnak.

A kocsit megállt... felordítottam... és úgy estem ki az útra, ahogy a homokzsák zuhan, amikor kidobják a léghajóból.

A szobor felkacagott... Képzeldés — gondoltam. A motorzúgást szívem kalapálásától már nem is hallottam s az autót pillanatok múlva belevesztett az éj sötétjébe.

*

Csanády Károly megállt az elbeszélésben. Ivott egy pohár vizet és utána a mellette ülő feleségéhez fordulva mondogta:

— Thyrá, a többit te sokkal jobban tudod.

A nyugati égbolt még izzott a nap utolsó csókjától. De a fák körvonalai már felolvadtak a sötét háttérben. A szökőkútban elhelyezett fényforrás megfestette a visszaeső cseppeket, amelyek úgy hullottak le a magasból, mint milliárdnyi aranypehely. Majd változott a szín és opálosan fénylő gyöngyszemek százezreinek csobbanása kísérté lágú zenével ezt a különös történetet...

— Jobban? — kezdte kellemes alt hangján Thyra.

— Cseney hónapokig kért, hogy álljak modellt élete főművéhez. A művészet szent dolog — ezzel győzött meg. Az utolsó simításokat végezte a szobron, amikor urammal összetalálkozott. Túlságosan jól ismerte művészársát, gyanút fogott és megkért, hogy segítek neki a játékban.

— Bolondság — próbálkoztam ki-
térni... — még ha sikerül is fel-
lopóznom az autóra, amint meg-
mozdulok, azonnal tisztában lesz a

helyzettel. Aztán azzal érvelt, hogy a betörés izalmában senki sem fog észrevenni és ha a robogó autón a vezető vállára teszem a kezem, nincs olyan bátor ember, aki meg ne rémüljön.

— És a testem színe? — igyekeztem lebeszélni Cseneyt a kalandos tervről. Ebben az ellenvetésben már nyilván benne volt a titkos megadás, hiszen engem is érdekelt a dolog. Annyira érdekelt, hogy szereztem egy nagy doboz színházi festéket és rizsport a hajamnak.

A cselédség felváltva örködött a kertben. Így történt, hogy amikor a betörők a műterembe értek, én fekete selyemruhamba öltözöttem már a kocsit csomagtartójára kuporodva vártam a szobor elszállítását.

Amint sejtettük, az uram másnap reggel beállított Cseneyhez. Szegényke, nagyon össze volt törve. Azzal kezdte: „Azt hallottam a városban, hogy az éjjel betörtök hozzád és elrabolták a szobrot”. Cseney bevezette a műterembe, amelynek közepén már újra ott állott a márványalak... Az uram elsápadt, szemeiből dermedt rémület sugárzott. Szédülten támolgott a szoborhoz tenyerével megtapogatta, ujjai-
val végigsimította a mosolygó fej kemény hajfürtjeit. Utána székre kellett ültetni és hideg vízzel itatni, mert különben elájul.

Az adott jelre én is bementem hozzájuk. Még sohasem láttam embert olyan zavarban, mint amikor engem Cseney néki bemutatott. Lassan visszavert a vér az arcába és még ott, háttal ülve, a szobornak megfogadta, hogy soha többet nem fog betörésre vete-
medni. Amikor autóját Cseney garázsából előhozták, egészen megnyugodott.

Három hét múlva azzal a szerény kijelentéssel lepelt meg, hogy életében csak egy okos dolgot művelt.

— Mit? — kérdeztem én kíváncsian.

— A betörést — felelte elbolondító határozottsággal.

Amin azeqész világ nevet

Az emberbarát

— Miért rohan úgy?
 — Meg akarok akadályozni egy párbajt két férj között!
 — Igazán ez szép kegyedtől! Ha szabad kérdeznem, ön kicsoda?
 — A két férj közül az egyik!

(Karikaturen)

Flapperek beszélgetnek

— Képzeld Susie, milyen rettenetes álmom volt! Azt álmodtam, hogy újra a rövid haj és a rövid szoknya lett a divat!

(La Vie Parisienne)

A kedves vendég

Háziasszony (miután a tizedik csésze feketekávéval szolgálja fel vendégének): Ugy látszik, maga nagyon szereti a kávé!

Vendég: Valószínű, különben nem innék ilyen sok vizet, hogy egy kis kávéhoz tudjak jutni!

(Excelsior-Mexico City)

Isten őrizz!

— Uram, ígérem, ha hozzáam adja feleségül a lányát — tenyereimen fogom hordani egész életemen keresztül!

— Nem engedem! Még divatot alapít — és akkor jól fogok kinézni a női cipőgyárral!

(Das Interessante Blatt)

Jogos aggodalom

Férj: Angyalkám, itt az ideje, hogy elkezdj már te is főzni!

Feleség: És akkor is fogsz szeretni?

(Dimanche Illustré, Paris)

A táncosnő logikája

Ittelő úr kopogtat a táncosnő öltözőjének ajtaján: Szabad, édes?

Táncosnő: Nem, nem, Isten ments! Még nem vagyok felöltözve!

Ittelő: Az nem baj! Valami csak van magán!

Táncosnő: Abszolúte semmi! Ha nem hiszi, nézzen be a kulcslyukon!

(Le Sourire)

Variációk egy téma körül

(Le Sourire)

Árleépítés

— A Meier et Co. cégtől két katalógust hozattam. Egy teherautót és egy luxusautót akarok venni. Darabonként három márkába került.

— Akkor rendelék magamnak is egy autót!

(Lustige Kiste)

Fő a látszat

— Látod szívem, itt jön Nathanson! Vele voltam eljegyezve, mielőtt a te feleséged lettem!

— Mosolyogj, kérlek! Nem kell, hogy az arcomról leolvassa a házasságleteledet!

(Candide)

Skótok ha vendéglőben találkoznak

Skót hölgy: Pincér, hozzon nekem egy fél adag borjúsültet!

Pincér: Azt nem lehet kérem!

Skót úr a másik asztaltól: Hozzon kérem egy egész adagot — én átveszem a felét!

(Humor)

Ez a pénz!

— Nincs feledékenyebb asszony a világon a feleségemnél! Folyton, folyton pénzt kér.

— És mit csinál vele?

— Nem tudom! Még egyszer sem adtam neki!

(Journal Amusant)

Bál után

— Szörnyű egy ilyen katzenjammer! Maga is így szenved ilyenkor?

— Nem! Én agglégény vagyok!

(Tit-Bits)

A festőművész táneol

— Mester, ön remekül táncol! Olyan lendülettel, hogy...

— Jó volna, ha a lábammal tudnék festeni!

(Punch)

Nehéz pálya

— Bettenetes lehet tűzoltónak lenni! Ön hogy bírja ki? Én inkább a tébolydába záratnám magam, semhogy tűzoltó legyek!

— Hát ha az önnek jobban passzol, uram!

(Karikaturen)

Helyes megfejtés

— Miből él ez a fiatalember?

— Ir.

— Mit?

— Levelet a szüleinek!

(London Opinion)

Gyógymód

— Doktor úr mit csináljak, olyan vörös az orrom.

— Tejet igyék!

— Tejet? Egyszer már egy egész évig csak azt ittam.

— Mikor volt az?

— A születésemet követő esztendőben.

(Fliegende Blätter)

A repülőtéren

— Mindenesetre még alaposan meggondolom, hogy azt a nagy utat repülőgépen tegyem-e meg!

— Ugyan kérem, mindössze két állomásról van szó!

— ???

— Igen, Münchenben felszáll és Amerikában leszáll!

(Ulk)

Legénybúesú

— Sajnos, a maga legénybúesúja előtt kellett elutaznom. Hogy sikerült?

— Köszönöm, nagyszerűen! Ugy berúgtam, hogy másnap nem tudtam elmenni az esküvőre!

(Punch)

A nagymama tanítja az unokáját

— Tommykám, ha neked van egy szelet torta a kezeden és választanod kellene anyukád és a torta között, mit csinálnál?

— Az a kérdés, milyen torta jöhet számításba!

(Journal)

Alkoholisták

— Kár, hogy tegnap nem láthattalak téged?

— Hát hol voltál?

— Veled a bárban!

(Passing Show)

Eskü-eskü!

— Parancsolsz egy pohár cognacot?

— Nem, nem, Isten ments! Megesküdtem, hogy soha életbenem nem érintek meg többé cognacos poharat. De ha volnál olyan szíves egy csészében adni...

(Il Travoso-Roma)

Óvatos hölgy

— No és azt is megmondtad a vőlegényednek, Susie, hogy hány éves vagy?

— Azt is — részben!

(La Vie Parisienne)

A szépség sebészete

A sebészeti technikai fejlődésével, az érzéketlenítés tökéletesítésével elérkezett a lehetősége az úgynevezett alakjavító műtéteknek is, melyekkel a test minden részén, de főként az arcon meglepő eredmények érhetők el.

Ma már az orr összes alaki hibái belső műtéti eljárással javíthatók és ez a látszólag nagy operáció teljesen fájdalomtalan, a gyógyulás nyom nélküli, mert a műtéti beavatkozás az orr belső üregében történik.

Legtöbbször, főleg azok, akiket normális arccal áldott meg a természet, azt hiszik, hogy a kozmetikai műtétek legfőbb indító oka a hiúság. Ez a feltevés azonban téves.

Igen sokan lelki okokból operáltatják meg magukat. Ha valaki ugyanis nagy, görbe orral, vagy egyéb feltűnő szépséghibával jön a világra, már gyermekkorában kezdi érezni az ebből származó hátrányokat. A serdülőkorban kifejezetten érezhető viselkedésén ennek hatása és később, hogy mentesítse magát embertársai gúnyjától, társaságától visszahúzódik, elveszti önbizalmát és valósággal emberkerülővé válik. Ha barátai jóindulattal vannak is iránta, ő bizalmatlan, minden szóban, minden tekintetben célzást sejt. Ezen leikiállapotnak klasszikus példáját adja *Rosland* gyönyörű,

romantikus drámájában, a „Cyrano”-ban, aki, ha nem csúfítja el arcát kiálló hatalmas orra, a legboldogabb ember lehetett volna.

Mivel az orr az arc legkiemelkedőbb és ezáltal legfeltűnőbb része, érthető, hogy a kozmetikai operációk ezen a testrészen a leggyakoribbak. Az orr hibái közül legfeltűnőbb a kampós, széles, ferde, hosszú, lelógó és nyeregorr, mely utóbbi sérüléstől (sportsérülés) is eredhet (boxolóknál, futballistáknál stb.).

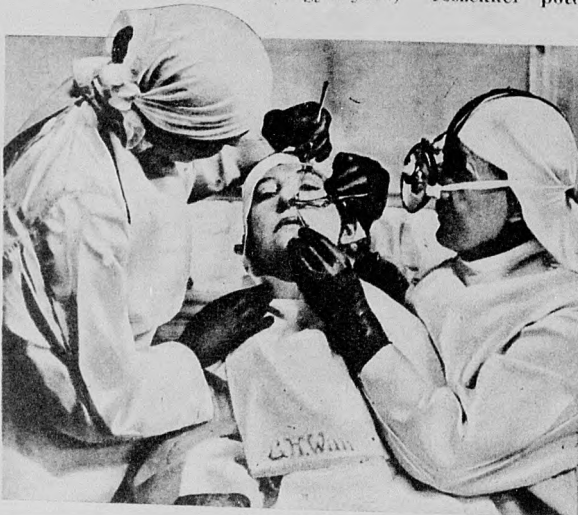
Minden hibák úgy korrigálhatók, hogy kívül az orron semmiféle heg nem marad vissza.

A duzzadt vagy dupla ajkat ugyancsak kozmetikai operációval lehet megjavítani. A hiányzó szempilla vagy szemöldök szintén pótolható, még pedig vagy az ellenoldali szemöldökből, vagy a hajas fejbőről vett bőrdarabkával.

Nagyobb sérülések, betegségek, fejlődési rendellenességek következtében fennálló hiányok (az orr részleges vagy teljes hiánya, nyúlajk stb.) pótlóplasztikával korrigálhatók. Ezek lényege abban áll, hogy a pótlásra szoruló terület szomszédságából vagy a test távolabbi részéből vett szövetrészekkel pótoljuk a hiányzó testrészt.

Ez utóbbi a szabad átültetés, mely a test egyes alkotórészeinek: bőr, nyálkahártya, csont, egyik helyről a másikra való átültetésén alapul. Harctéri sérüléseknél egész arcrészeket pótoltak ilyen módon, sikerrel.

Ezeknél a kozmetikai műtéteknél a leleményességnek és művészi érzéknek tág tere nyílik. A plasztikus sebész a szépség szobrása, aki helyes érzékkel korrigálja azokat a szépség-hibákat, amelyeket a természet mostohasága okoz és komoly hivatást tölt be mindazoknál, akiket külsejük akadályoz meg a boldogulásban.

Orrplasztika

Dr. Heks Imre.

e

no“-ban.
 hatalmas
 t volna.
 dőbb és
 ó, hogy
 estrészen
 zül leg-
 hosszú,
 érüléstől
 ál, fut-
 k, hogy
 n marad
 yancsak
 javítani.
 ök szín-
 lenoldali
 ből vett
 fejlőd-
 n fem-
 y teljes
 val kor-
 hogy a
 tságából
 szövet-
 estrészt.
 szabad
 a test
 szeinek:
 a,csont,
 másakra
 alap-
 rülések-
 részeket
 módon.
 metikai
 lelemé-
 művészi
 nyílik.
 ebész a
 a, aki
 korri-
 zépség-
 ket a
 hasága
 hívá-
 ndazok-
 üljük
 a bol-
 s Imre.

茶賀我的
 華友新年
 之禧
 嗟咧匹

PEREG A FILM

Lukács Pál hollywoodi karrierjének igaz története

Az itt következő cikket közölte a *Picturegoer Weekly* legutóbbi számában.

Minket bizonyára még jobban fog érdekelni, mint amennyire az angol olvasókat érdekelheti. Hiszen *Paul Lukas*ról, *Lukács Pál*tunkról szól, akiről olyan sok hír érkezett már hozzánk Hollywoodból, de őszintén szólva, sohasem tudtuk, hogy melyik igaz.

Örömmel közöljük tehát a híres angol filmujság cikkét, mert az igaz és hiteles történetet mondja el.

„Amikor *Lukács Pál* hazájából, Magyarországból, Californiába érkezett, nem tudott két szót angolul. A megérkezését követő héten találkoztam vele. Ugy könyvelték el, mint egy „nehéz” embert.

Miért? Mert nagyon magas és sötét volt, szúrós szemei voltak és úgy öltözködött, mint a *legjobb rossz emberek*; mint azok, akiket a közönség a filmről, mint rossz embereket ismer. *Lukács* boldogtalan volt, mint intrikus.

Budapesten színpadi színész volt és vezető szerepeket játszott a város legnagyobb színházában, — amint azt kérésre elmondta nekem. Mint romantikus hőst ismerték. Akkor jött el a hangos-

film ideje és az a félelem, hogy angolul nemtudása viszszerkergeti hazájába, hihetetlen erőt adott neki. Egyrészt ez a félelem, másrészt az a valami, amit „it”-nek, „sex appeal”-nek neveznek a nők-nél és aminek nincs határozott neve a férfiaknál — rövid idő alatt az angol nyelv mesterévé tette őt. *Van glamourja*. A hangja mély, csengő és átható; szemei lélekbelátók; modora, mint a hangja, őszinte. *Lukács Pál* elhiszi és átérzi

mindazt, amit a felvevőgép előtt eljátszik.

Talán ezek az okai annak, hogy külseje többé nem kelti számunkra a rossz ember, az intrikus hatását. Ma már olyan a megjelenése és külseje a filmen is, mint a romantikus szerelmeseké.

Az új *Lukács Pál* így tudott nagyon rövid idő alatt az amerikai film legnépszerűbb hősei közé emelkedni.”

A cikk szerzője: *Margaret Chute*, egyike a legismertebb angol filmujságíróknak. A cikkből talán azt is kiérezni, hogy a cikkíró szereteténél nagyobb vonzalmat érez *Paul Lukas* iránt...

Lukács Pál tehát intrikus színészből szerelmessé lépett elő. Csak akkor értjük meg, hogy ez mit jelent, ha meg-gondoljuk, hogy Amerikában a „rossz ember” mindig csak másodrendű szerep lehet, mert hiszen a hős végül is győzedelmeskedik fölötte.

Igy győzött az elegáns, romantikus és ideális szerelmes *Lukács Pál* a sötéttekintetű, túlságosan komoly, intrikus *Lukács Pál* felett Amerikában.

Kis bajuszával egy szebb, férfiasabb és hódítóbb *Menjourea* emlékeztet.

A legújabb hollywoodi hírek szerint *Rudolf Valentino* szerepkörében fogjuk viszontlátni.

Because
P A U L
LUKAS was
dark and tall he
was promptly made
a villain. Now he is
a popular "Hero."

Lukács Pál fényképe a következő aláírással jelent meg az angol lapban: „Mivel *Paul Lukas* sötét és magas volt, rögtön rossz embert csináltak belőle. Most népszerű hős.”

HÁROM ÉRDEKES INTERVJU HÁROM ÉRDEKES EMBERRÉL

Berlin, október.

Cecil B. de Mille Berlinbe érkezett. A Metroék házi vetítőjében adta a következő nyilatkozatot:

— Világkörüli úton vagyok, innen Moszkvába utazom. (Talán valamilyen megállapodást készült elő az orosz és amerikai filmipar között? — velem közbe. Lehet — jetei nevére.) Berlinben jelen leszek új filmem, a „Madame Sztán” premiérjén. A „Madame Sztán”: operett, de egyáltalában nem hasonlít a német operettekhez. Más. Legérdekesebb jelenetei egy Zeppelin belsejében játszódnak, ahol egy dollármilliomos álarcsbált rendez. A nagy jelenet: vihar, amely katasztrófára vezet. A vendégek ejtőernyőkön ugrálnak ki a légi bálteremből — és ezt a jelenetet nem artisták játsszák. Maguk a színészek vetették ki magukat kétszáz láb magasan a Zeppelinből.

— Mégis operett ez a film...

Felix Bressart kétségtelenül az utolsó filmvígelnépszerűbb komikus.

— Szeretnék becsületes filmeket játszani — kezd el szomorúan az intervjút. Ki nem szeretne? — Persze, nekem sokkal nehezebb, olyan filmek után, mint a *Mesék az irógépről* és a *Garnizon réme*. Megjegyzem, mikor

igazán katona voltam, nem ment a dolog olyan humorosan, mint a filmgarnizonban. Hát kérem, nekem ebből elég volt... Nagyon nehéz munka után két hét alatt kipihentem magam a Rivierán. Most színházi turnéra indulok a *Konto* X-szel. Mit mondjak még? Imádom a kutyákat, órákig tudok bámulni az uccán egy állatot. Szeretnék egy filmet kutyapartnerrel játszani.

— Van kutyája?

— Nincs.

— Pedig telne rá a fizetéséből.

Németország egyik legnépszerűbb filmhetilapja közölt a héten kétoldalas intervjút *Abrahám Pállal*.

Abrahám most a *Viktoria und ihr Husar* hangosfilmésítésén dolgozik. (A huszárt Petrovics Szvetiszláv játssza.) Az intervjúból megtudjuk, hogy *Abrahám Pál* néhány évvel ezelőtt — pontosan: 1928-ig még nem volt hajlandó könnyű zenével foglalkozni. Klasszikus muzikusnak készült, vonósnyegését a Waldbauer-kvartett, szernádját a Filharmónikusok adták elő; sőt a salzburgi ünnepi játékokon is előadták egyik munkáját.

Nem lehetetlen, hogy ha sok pénzt szerez, újra klasszikus muzikus lesz belőle.

Itt a Drakula!

Lugosi Béla és Helen Chandler
a Drakulában.

Azt mondják, hogy egy film sorsát sohasem lehet előre kiszámítani. Mégis, vannak esetek, amikor igen. Így indult az idei év legnagyobb sikerének Amerikában két film, amely két, milliós példányszámú regényből készült. Az egyik *Remarque* könyve: *Nyugaton a helyzet változatlan*, a második *Bram Stoker* regénye: a *Drakula*. Mindkét film Universal-produkció.

Bizonyos, hogy a „Drakula”-nál izgalmasabb filmet még sohasem pergettek. A magyar közönséget azonban mindennél jobban érdekelheti ez a film, amelyben magyar színész: *Lugosi Béla*, a Nemzeti Színház Hollywoodba

vándorolt tagja futott be világkarriért. A „Drakula” minden jelenete egyébként is meglepetés. A lélekzetfojtó történet a Kárpátokban indul — és magyar beszéddel kezdődik! Szinte észrevétlenül tér át azután a film idegen nyelvre; a játék és a rendezés (*Tod Browning* munkája) olyan kifejezi, hogy a film minden kockáját átéljük. Hatásosabb filmet el sem lehet képzelni — még a regény elolvasása után sem, mert a szemünk előtt lejátszódó dráma érdekességét nem pótolhatja semmiféle könyv.

Lugosi Béla partnernője, *Helen Chandler*, rendkívüli szépségű színésznő.

Orién filmszínház

Renate Müller ballérése

Azt mondják, hogy egy kis ballépés az nem a világ. Kivéve, ha *Renate Müller* ballépéséről van szó: mert az legalább is *világ-siker*.

Tényleg csak Renate Müller tudott ilyen kis ballépésből ilyen nagy sikert csinálni.

A szép Renate a szemünk láttára futott be néhány

hónap alatt az elsők közé. (Persze, hogy *a szemünk láttára*: filmen!) Eláruljuk sikerének titkát: Renate Müller nem kozmetikai csoda, akit a filmvárosok boszorkánykonyhájában démonikus tüneményé alakítottak át. Ő az örök nő, az örök nőiesség — és népszerűsége azt bizonyítja, hogy minden

fius divat ellenére, a nőben mégis csak a nőt szeretjük és nem a fiút.

A *Mesék az írógépről* főszerepében láttuk utoljára. Akkor is *Hermann Thimig* volt a partnere. Most, az *Egy kis ballépés* premiérével kapcsolatban — ahol Renate ismét Thimiggel játszik együtt — el kell mondanunk, hogy Thimig éppen a budapesti premiér napján ünnepli születésnapját és Renate erre a napra érkezett

Renate Müller és Hans Brausewetter

Ufa, Corvin, Kamara: Egy kis ballépés

(Fotó Ufa)

vissza
hetes
sék gra
címet
Albrecht
Vajj
ban?
sal va

Az
legéde
Reinhold
akinek
A ber
mutatt
tember
telt ha

A fi
egyber
lenete
autóút
azután
nagy-n

Renate Müller és Hermann Thimig
Ufa, Corvin, Kamara: Egy kis ballépés

vissza Londonból, háromhetes kirándulás után. Tessék gratulálni, itt közöljük a címet: *Berlin-Halensee, Albrecht Achilles Strasse 7.*

Vajjon kik mulatnak jobban? Ők Berlinben, egymással vagy mi Pesten, velük?

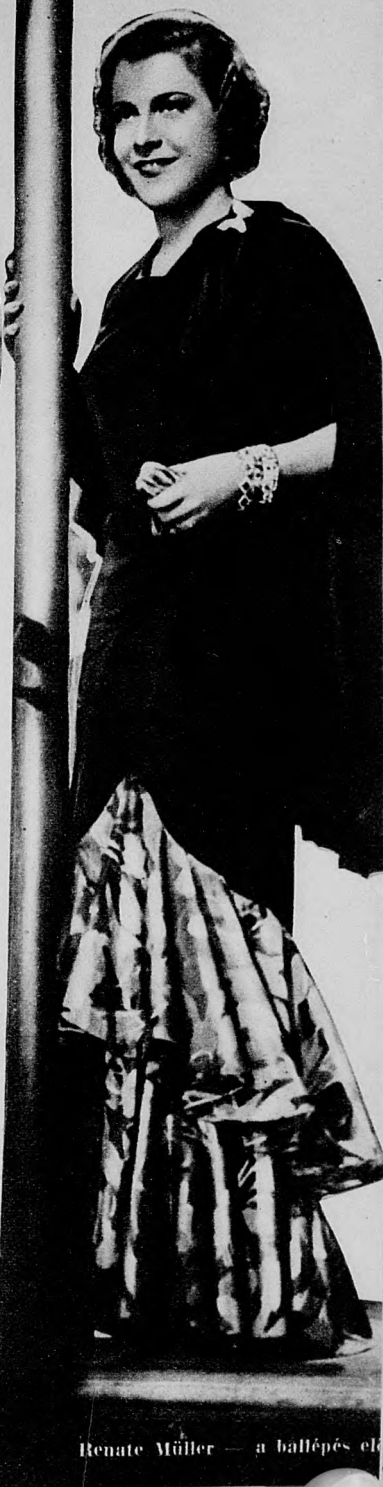
Az *Egy kis ballépés* a legédesebb zenés vígjáték. *Reinhold Schünzel* rendezte, akinek ez első hangosfilmje. A berlini *Gloria-Palastban* mutatták be először, szeptember első hetében. Azóta telt házakkal fut.

A film legizgalmasabb és egyben legmulatságosabb jelenete egy ragyogó éjszakai autót. A sötétség leple alatt azután a kis ballépésből nagy-nagy szerelem lesz.

Hermann Thimig válópéres ügyvédet játszik — és a nagy válóper happy enddel végződik. Az bizonyos, hogy kevés olyan filmet láttunk, amelyiknek ennyire őszintén kívántunk volna happy endet.

Renate Müller mellett *Hilde Hildebrandnak* van érdekes vámpirszerese. Hermann Thimiggel pedig *Hans Brausewetter* és *Otto Wallburg* alakítanak nagyszerű színészi triót. Még valakit kell kiemelni a filmből: a zongorista *Blass* kitűnő alakját.

Nem akarunk senkit sem erkölestelenségre buzdítani; de ezt a „Ballépés”-t mindenkinek szívesen ajánljuk.

Renate Müller — a ballépés el

VILÁGHIRADÓ

GRETA TÁNCOL

(Hollywood, október)

Greta Garbo most pogány, jávai táncokat tanul.

A Metroék stúdióiban megkezdtek a Mata Hari forgatását. A táncosnő és kémnő híres szerepét Garbo játssza. Partnere Ramon Novarro.

A film legérdekesebb jelenete kétségtelenül az lesz, amikor Greta egy misztikus jávai templomban különös, vad táncot táncol. Ilyen szerepet még sohasem láttunk tőle.

Mint Garbo filmjeinek általában, ennek a filmnek sem lesz happy-endje. Mata Harit kémkedésért agyonlövik.

*

FILMSZTÁRBÓL — FILMDIREKTOR

(London, október)

Jaqueline Logan karrierje kezdettől fogva érdekes. Mint újságíró kezdte pályáját s így is került Hollywoodba. Szépsége azonban úgy látszik vonzóbb volt, mint stílusa, mert filmre szerződötték. Néhány érdekes vámpírszerepet játszott.

— Most — meséli, már nem Hollywoodban, hanem Londonban — kicsit újra visszatérek régi szerelmemhez, az újságíráshoz. Szerződésemmek, mely Elstreebe, az angol filmvárosba szólít, két érdekes pontja van: magam írom filmjeim szcenáriumát és én vezetem a felvételeket is. Filmdirektor lettem.

Néhány évvel ezelőtt feltrúnt Hollywoodban egy filmrendező: Dorothy Arzner. Jacqueline Logan azonban egyszerre ír, játszik és rendez.

Janet Currie, Hollywood
legszőkébb és legfiatalabb
filmsztárja

A SÜ

Có

is me

ről.

sebb

Egy

lep

Akil

azok

Mal

JANÉ

is od

Moor

Gyön

neki

Malib

homl

közli

Gayn

megy

olyan

filme

él fér

re.

A

ugya

sokra

csüln

ben

van:

akine

laja é

lett a

hogy

széds

férfi,

szede

mára

HAR

JÖ

Eg

nész

ban s

társul

ról é

**A SOHA VISZONT — NEM
— LÁTÁSRA !**

Colleen Moore nevét jól ismerjük a némafilmekről. Most sokkal érdekesebb szerződést kötött. Egy délamerikai üdültelep vezetését vette át. Akiket új címe érdekel, azok számára itt közöljük: *Malibu La Costa*.

JANET GAYNOR

is odakerült, ahová Colleen Moore. Ne tessék megijedni! Gyönyörű villát építtetett neki férje: *Lydell Peck*, Malibu La Costa-ban. A villa homlokzata tizenöt láb — közlik az amerikai lapok. Gaynornak tehát nagyon jól megy; az életben éppen olyan sikere van, mint a filmen. Idillikus házasetet él férjével. Legalább egyelőre.

A filmsztárok házasságát ugyanis nem szabad nagyon sokra (sok esztendőre) bescsülni. Az ifjú párnak különben is rossz szomszédsága van: *Richard Barthelmess*, akinek tizennégy szobás villája éppen a Gaynoréké mellett áll. Azt kérdezhetnék, hogy ez miért rossz szomszédság? Olyan híres szép férfi, mint Barthelmess, veszedelmes ifjú házások számára.

**HARRY LIEDTKE PESTRE
JÖN**

Egész sereg német filmszínész indult ebben a szezonban színházi turnéra, saját társulatával. *Conrad Veidt*-ről és társulatáról, *Elisa-*

ELISABETH BERGNER

legközelebbi filmjében egy sofőrleányt játszik. Címe: *Chausseur Antoinette*. Ezúttal új ember rendezi: *Herbert Selpin*.

AMERIKA LEÉPIT !

A filmgyárak elhatározták, hogy az átlagfilmek költségeit kisebb összegben határozzák meg, mint eddig. A Fox ennek alapján 60.000 dollárt, Warner Brothers 40.000 dollárt, Paramount 80.000 dollárt, Metro-Goldwyn 85.000 dollárt irányzott elő egy-egy normálprodukciónak költségeire.

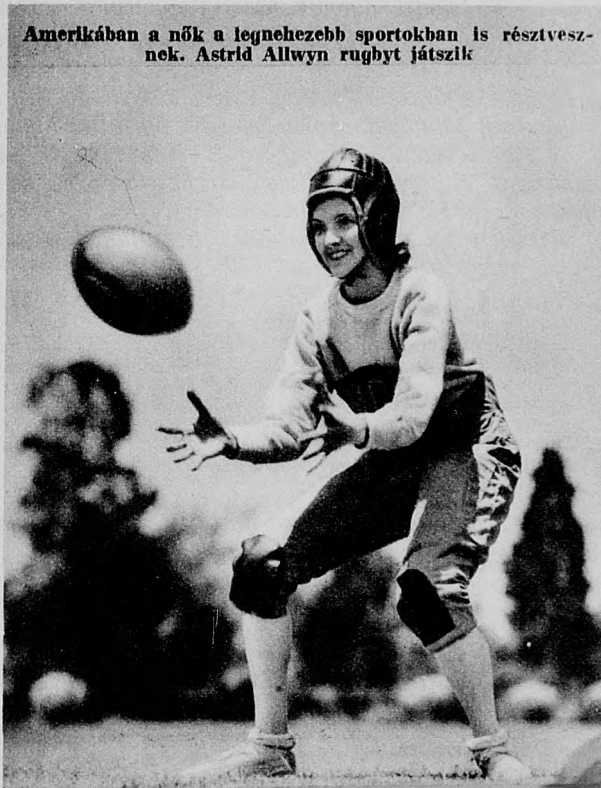
A magyar filmgyártás számára ezek még mindig elérhetetlen számok.

Beth Bergner-ről és társulatáról nem kell külön írni: itt Pesten találkoztunk velük. *Emil Jannings* Londonban játszik. *Harry Liedtke* ismét Pestre jön; előbb azonban lengyelországi és skandináviai szerződésének tesz eleget. 1932 lesz, mire kis társulatával hozzánk érkezik.

KINAI OPERATÓRT

szerződötetett az egyik angol filmgyár *Transatlantic* című filmjének forgatására. Az első sárga cameraman!

Amerikában a nők a legnehezebb sportokban is résztvesznek. Astrid Allwyn rugbyit játszik

MONTECARLO BOMBÁZÁSA

Az itt következő oldalakon érdekes meglepetést nyújtunk át olvasóinknak. Szokatlan, de annál szórakoztatóbb pályázatot hirdetünk.

A szezon egyik legnagyobb filmjének magyar feliratait és párbeszédeit közöljük. Tessék figyelmesen áttanulmányozni: olyan, mint egy izgalmas regény. A feliratok alapján azután tessék megírni a film meséjét!

A beérkező pályázatokat a Délibáb következő számaiban közöljük, a legsikerültebbeket pedig értékes díjakkal jutalmazzuk.

Első díj: ötven pengő.

Második díj: egy páholy a film premierjére; harmadik díj: negyed éves ingyenes előfizetés a Délibábra; negyedik díj: két jegy a film premierjére; ötödik, hatodik, hetedik, nyolcadik díj: értékes könyvjutalom.

A díjakat a következő zsüri ítéli oda: Antal József, az Ufa igazgatója; Lándor Tivadar főszerkesztő, az Ufa dramaturgja; Tolnai Sándor, a Délibáb szerkesztője és Pán Imre, a Délibáb filmrovatvezetője.

Egy-egy pályázat nem lehet több harminc nyomtatott sornál.

A film címe: „Monte-Carlo bombázása“. A leveleket Monte-Carlo bombázása jeligével a Délibáb szerkesztőségébe kérjük (Budapest, VII, Dohány ucca 12–14. Tolnai-palota).

Tessék tehát munkához látni, jó mulatást és sok szerencsét kívánunk!

I. felvonás

... távirat a parancsnoknak!
Kapitány!... Távirat!...
Péter, ... mi állt a táviratban?
... Pontenero pénzválsága miatt...
... a hercegnő nem tudja...
... átutalni a zsoldot...
És mi mindent ígértek, mikor e dicső állam
zsoldjába szegődtünk!
Besétálni, matróz urak!
Oroszok, olaszok, franciák Pontenero hercegnőjének zászlaja alatt megtalálják...
... amit szívük kíván!
És ha panaszkodol, hogy nem történik
semmi, mi a válasz?
Nyugalom!
Ófensége cirkálója, a Persimon, álljon
indulásra készen!
Az útirányra a hercegnő ad utasítást!
Éljen a hercegnő!

II. felvonás

Ez hadihajó, nem sportpálya!
Indulásra készülj!...
Pavlicsek főmérnök!
Hogy állunk a szénnel?
... rosszul!
... öszszekaparni a szentet! Gőzt minden
kazanba!
Te, ... ez már szemtelenség!...
Ófensége a hercegnő holnap megérkezik...
... no nézd... a kisasszony megparancsolja!...
Megparancsolja, hogy sétáltassuk meg a
tengeren!
Ezzel a tiszti urak panaszaival a tétlenség miatt
elintézve. I. Yola.
... nézd, milyen csúf!
... nem sétáltatom a hölgyet!
... nem indulunk el!
Voltam céllövő... cowboy Texasban...

...és most víziszförje legyek egy nőnek?
 Craddy, az utazás nem is lenne rossz...
 Baleari-szigetek... te... a Riviera...
 ...éjjel látjuk Monte-Carlo fényeit...
 ...álmodunk a kaszinóról... a játék-
 szerencséről...
 ...álmodunk édes leányokról...
 Álmodunk?... Két ilyen csirkefogó, mint
 te meg én?
 ...indulunk, vagy nem indulunk?
 Pavlicsek, van elég szenünk Monte-Carlóig?
 ...és ha el kellene tüzelnem az utolsó
 vergóniámat!

III. felvonás

Húzd le a függőnyt!
 Húzd fel a függőnyt!
 Unalmas az élet... unalmasak a regények...
 ...én csak tudományos könyveket olvasok!
 (A könyv címlapja látszik)

Hogy csábítom el a férfiakat?

*Vezérfonal kokottok és olyanok számára,
 akik erre a pályára készülnek*

Fenségedet telefonhoz kérik!
 Fenség, abba kell hagynia útját...
 Craddock kapitány táviratozott!
 Nem engedek az orromon táncolni...
 Monte-Carlóba indulok, mulatni!
 ...hol van csatlakozás Monte-Carlo felé?
 Fenség, már felismeri?
 Azt a szörnyeteget!
 Ó, látom őt! Arcán a bűn barázdái...
 fekete haj...
 És bizonyosan tetoválva van!
 Tehát... Monte-Carlóban vigyázzatok...
 ...ne rugjatok be!
 ...ne kártyázzatok!
 ...a lányokat ne bántsátok.
 ...és mulassatok jól!
 Jön! Készítsen elő-mindent elfogatására!
 Consulat du Pontenero.

IV. felvonás

...ugyan miért félték tőle annyira?
 Ha most se jön senki, fene kellemetlen
 leszek!
 Konzul úr bemegy!...
 ...ha csemetek, ön elbújik, én pedig
 elfogom őt!
 ...miért hajózott a hercegi parancs elle-
 nére Monte-Carlóba?
 ...mert egyszer végre egy igazi nővel...
 ...egy igazi nővel akartam vacsorázni!
 De hisz a mi hazánkban oly pompás nők
 vannak!
 ...csakhogy én nem szeretém, ha a nők
 birkaflaggyútól illatosak!
 ...guberaljon ki gyorsan 100.000 frankot!
 ...nincs szenünk és zsoldunk!
 ...teljes csőd!
 ...ugyan hová úszik?
 A montecarlói hölgyek nem várnak sokáig!
 És a Cafe de Paris-ban hamar elkapkodják
 a nőket!
 ...hisz nincs utasításom a hercegnőtől!
 ...hagyjon békén azzal a libával!

Bácsikám, csemetek!
 Adja meg neki a pénzt!
 Fenség, mindössze 118 frankom van!
 ...minden ékszerész megad érte 100.000
 frankot.
 ...milyenek ezidén a leányok?

V. felvonás

(A könyv egyik fejezete látszik)

*Hogy csábítom el a férfiakat? Vezérfonál
 kokottok és olyanok számára, akik erre a pá-
 lyára készülnek.*

II. Rész

Harc a veléltársnővel. Az erély, mint fegyver.

Utolsó rész

Siker érzékiség útján!

Tehát nem az vagyunk, aminek kiadjuk
 magunkat?
 Igazán bűbajos vagy!
 És szép növesű!...
 ...ez aztán a nő!...
 ...légy megint jó!
 ...adok neked, amit akarsz!
 ...Önagsága mingyárt megtalálta a leg-
 szebbet!...
 ...Ponteneró hercegnője adta el!
 ...ez rávall arra a koldusnépségre!
 Szabad valamit kikeresnem?
 Mi az ára?
 130.000

VI. felvonás

Hisz csak tréfáltam!
 ...ez csak 100.000 frank!
 Elfogadja ezt a gyűrűt?
 ...de kapok érte még 10.000-et!
 ...nem fogadom el!
 ...Hát mindent kockára tesz egy nőért?
 ...Érted szétrobbantom még a monte-
 carlói bankot is.
 ...ideadhatod a zsoldomat?
 ...volna ugyanis itt... valami csinos...
 Fiu... egészen bolond vagyok!
 Ó is bolondul érted?
 Majdnem hiszem, hogy igen!
 ...ez birkaflaggyú?
 ...gyerünk nyerni!
 Nézz rám, akkor nyerek!
 Vesztettem, mert félrenéztél!
 ...adja ide készpénzben!
 Diana, nyertem!

VII. felvonás

Itt van a 100.000 frank, amelyet vissza
 akart nyerni!
 Hisz maga a feketepettyes hölgy!
 Péter... itt a nagy pillanat!
 Uram, hogy vélekedik Buenos-Aires-ről?
 El akar utazni?
 El bizony, kicsikém!
 Holnap a Regina Victorá-val Honoluluba
 utazunk!

Tud szabadulni a szolgálatból?
 Tudok? ... Akarok!
 ... nekünk nem parancsolgathat egy ostoba
 nőszemély!
 ... van tudniillik egy hercegnőnk j
 És az ostoba?
 Mint a tők!
 ... csinos, mint egy béka!
 Ez a pontenerói himnusz!
 ... az utolsó játszma!
 ... nem akarja kihasználni a jó napját?
 Honoluluig ugyanis elég a pénz!
 ... Hát gyerünk még egyszer!
 ... nem, nem... ami van, az van!
 Hadd játsszam én!
 Négyyszer a legnagyobb tét 30-ra!
 Most maga nézzen a szemembe!
 5!
 16!
 11!
 0!
 Most a Regina Viktória maga nélkül fog
 elindulni?
 Miért? ... Hisz van még 100.000 frankom!
 ... a hölgynek 26 cocktailja volt!
 Mégis szép az igazi szerelem!

VIII. felvonás

A 100.000 frankot nem lett volna szabad
 megkockáztatnia!
 ... és nem is volt az enyém!
 ... hisz azt ... loptam!
 Mi lesz most!
 ... mingyárt jövök!
 Biztonságuk érdekében! Kerüljék a kaszi-
 nót a következő 24 órában!
 Az utolsó órában 500.000 frankot játszót-
 tam el itt!
 ... ebből 100.000 frankot vissza kell kap-
 nom!
 ... az a kis szardiniásdoboz ott ...
 ... a „Persimon”... parancsnoka én va-
 gyok!
 ... ha holnap nincs nálam a pénz...
 ... gránátokkal szórom tele a kaszinót!
 ... egy telefonhívás elég, s a maga szardiniás-
 doboza a tenger fenekére kerül!
 Ha a pénz holnap reggel pont 9-kor nincs
 ott, ... lövetelek!
 ... ha nem kapom vissza pénzem, holnap
 levegőbe röptem a kaszinót.
 Szavamat adtam nekik ott benn!
 Zsaroló!

IX. felvonás

Fenség! ... Alszik még?
 Menjen be! Hisz maga nyugdíjkepes! ...
 Maga is úgy remeg, bajtárs?
 ... hideg veríték a homlokomon!
 Civilisónak a kormányfélen!
 A kaszinó embere itt van!
 Itt a pénz?
 Nincs itt!
 Az ágyúkhöz! Cél: Monte-Carlo, kaszinó!
 Óva intem! A villafrancai hajóhad érte-
 sitve van!

Igazi tengeri csata... Péter!
 Ez az úr külön páholyból akarja nézni a
 csatát...!
 Pont 9-kor az első lövés!

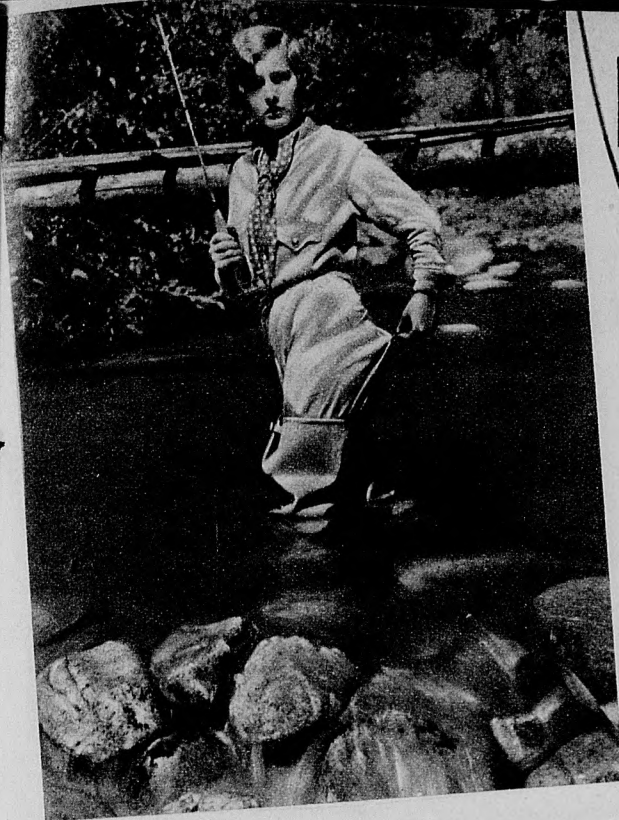
X. felvonás

Craddy, nem fogsz lövetni!
 Te pedig, kicsikém, meg fogsz hülni!
 Nem kell a gyöngyöd! Szavamat adtam!
 Nőtől semmit se szabad megtagadni!
 De most ígérd meg, hogy nem lövetsz!
 Ha nem lövetelek, akkor is megcsípnek...
 a 100.000 frank miatt!
 Akkor szólok érdekedben a hercegnőnek!
 Nem tehetek róla, Craddy!
 ... ne viccelj, kicsikém... azaz bocsánat,
 Fenség!
 Fenség, veled akár lovat is lopnék!
 Ó Fensége a hercegnő!
 Hisz ez a feketepettyes hölgy!
 Ó Fensége hajónk e nagy napját itt akarja
 átélni!
 Kormányfélen... hajó közeledik!
 Minden ember a helyére! ...
 ... megtiltom, hogy lövessen!
 Fenség, az én hajómon csak egy ember
 tilthat meg... én!
 Az ágyúkhöz!
 Draddock kapitány, letartóztatom!
 ... Csak a parancsnokoknak engedelmess-
 kedtek!
 Többé nem parancsnokokot! Elsikkasztotta
 a hajópénztárt!
 ... vegye el a fegyverét!
 ... tudod mi az a hadihajó...?
 a személyszállító, amellyel Craddy Honolu-
 luba akart utazni!
 Mérgeledtél egy kicsit, Craddy?

XI. felvonás

Nem tehettem mást Craddy!
 Adj tíz pofont, de légy megint jó!
 ... hisz csak az én gyöngyömet vásároltad
 vissza az én pénzzel!
 Craddy... hisz itt van a hajópénztár!
 Kár, hogy Pontenerónak nem férfi a hercege!
 Annak most odakenhetnék egyet!
 Ki lövet itt parancsom nélkül?
 Búcsúlövések, Craddy! Hazamegyünk!
 Hol vagyok én otthon?
 Ponteneróban, Craddy!
 Miniszterem lesz!
 Mindenkit felakaszthatatsz, aki nem kedves
 neked!
 ... add ezt neki nevemben!
 ... a 100.000 frank nálam van!
 Fiúk, itt a zsold!
 A Regina Victoriához...!
 Hol a kapitány?
 Honoluluba megy!
 Rossz ember, úgy-e?
 ... rossz barát is...
 Hűtlen bajtárs, Fenség!
 De mégis a legpompásabb fickó a világon!
 ... Honoluluba!
 ... Craddock után!

hollywoodi horgász történet

Madge Evans, mint e képen látni
Szeret zavárosban halászni.
Szenvedélyével nem ment sokra:
Ő maga akadt a horogra.

Mit ér a horgosítás közben
A vasmal? — gondolja árva
— S oros halak úsznak át szemem
Mikor majd keljünk föl körömben.
(Kiss Miro)

E héten már jubilál hangosfilm-nyelvtanunk: a negyedik lecke jelenik meg. Most egy kicsit összefoglaljuk, amit tudunk.

Előre kell azonban bocsátanunk a következőket: ne elégedjünk meg azzal, hogy az itt közölt szavakat és kifejezéseket megtanuljuk. Ismételjük el azokat sokszor hangosan, kiejtésünket hasonlítsuk össze a hangosfilm-színészek kiejtésével és igyekezzünk abból, amit már tudunk, újabb mondatokat alakítani.

Most egy kicsit nyelvtannal is kell foglalkoznunk.

A Greta Garbo filmben hallottuk, hogy amikor az ajtón kopogtak, ezt felelte: **Come in** (*kam in*)=lépj be.

Ugyan ehelyett azt mondjuk: „szabad”. A **to come** (*tu kam*) szó pontos fordítása: jönni. A **to** (*tu*) szócskának az a szerepe, mint a magyar jönni, menni, aludni, állni stb. igékben a „ni”-nek. Csakhogy a „to” a szó elé kerül. Tehát:

to come (*tu kam*)=jönni.

to go (*tu gó*)=menni.

Egyetlen szempillantás alatt megtanulhatjuk ezeket a szavakat ragozni: a „to” helyett egyszerűen azt mondjuk, *én, te, ő, mi, ti, ők*. Aránylag kevés kivételtől eltekintve, az angol igen egyszerűen ragoz. Csak az egyes szám harmadik személyénél jön hozzá egy „s” vagy „es” betű.

I come (*áj kam*)=én jövök;

you come (*ju kam*)=te jössz (ön jön);

he comes (*hi kamsz*)=ő jön;

(nőnemben: **she comes** (*si kamsz*);

(semleges nemben: **it comes** (*il kamsz*);

we come (*vi kam*)=mi jövünk;

you come (*ju kam*)=ti jöttök;

they come (*dzé kam*)=ők jönnek.

Ez igazán nem nehéz. Most ragozzuk el a „to go=menni” t is;

I go (*áj gó*)=én megyek;

you go (*ju gó*)=te mész (ön megy);

he (vagy **she**, vagy **it**) **goes** (*gáz*)=ő megy;

we go (*vi gó*)=mi megyünk;

you go (*ju go*)=ti mentek;

they go (*dzé gó*)=ők mennek;

Sajnos, még jobban ki kell terjesztenünk ragozási tudományunkat. Tanuljuk meg, most már rendszeren (az egyébként többször előfordult) két segédigét:

to be (*tu bi*)=lenni;

to have (*tu hev*)=bírnival.

Ragozásuk, mint minden nyelvben, az angolban is rendhagyó. A „to be” németül *sein*, franciául: *être*.

I am (*áj em*)=én vagyok;

you are (*ju ár*)=te vagy;

he (*she, it*) **is** (*iz*)=ő van;

we are (*vi ár*)=mi vagyunk;

you are (*ju ár*)=ti vagytok;

they are (*dzé ár*)=ők vannak.

És most a „to have” (*tu hev*) (németül *haben*, franciául *avoir*).

I have (*áj hev*)=nekem van;

you has (*ju hez*)=neked van;

he (*she, it*) **has** (*hez*)=nekik van;

we have (vi hev) = nekünk van ;
you have (ju hev) = nektek van ;
they have (dzé hev) = nekik van.

Senki se vesztse el kedvét a nyelvtani feladatoktól: ezek nélkül nem mehetünk semmire. Tessék tehát mindent jól megtanulni, hiszen ezek a szavak szinte minden pillanatban előfordulnak, a legkülönbözőbb alakban. Lássuk csak a példákat. Mindenki ismeri ezt a dalt:

I come from Alabama, with a banjo on my knee

(*áj kam fram Atabama, vizs e bendzsó on máj ni*).

Könnyen megérthetjük, mit jelent:

I come = jövök; from =ből, ből; from Alabama = Alabamából; with =val, vel; with a banjo = egy bendzsóval; on = rajta; my = enyém; on my knee = térdemen.

Hangulatos néger jazz-song. A jazz szót ismerjük; song = dal, ének.

Most még tanuljuk meg a legszükségesebb film-kifejezéseket:

motion picture (mósn pikésör) = mozgókép;

picture (pikésör) = kép;

contract (kontract) = szerződés;

screen (szkrin) = film;

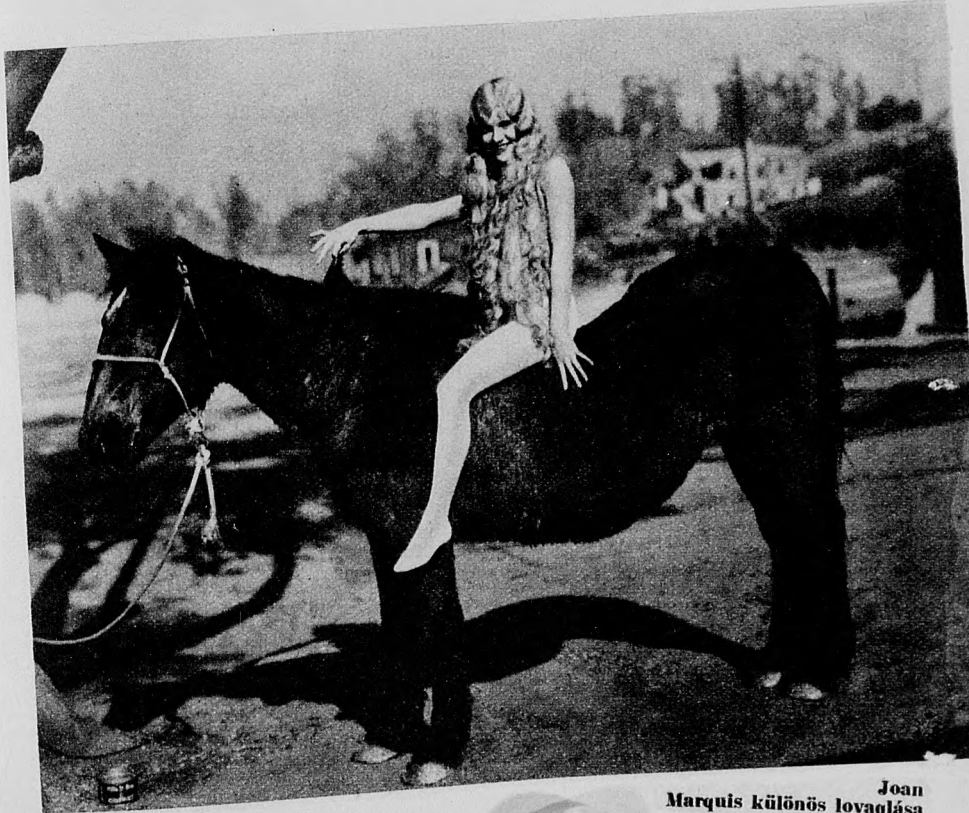
star = sztár.

Egyszerre elég ennyi. Fejezzük be a leckét és búcsúzzunk el:

So long! (szó long) = viszontlátásra!

Itt a Krinolin! A legújabb párizsi divat kialakulásában a fiús foilettekkel szemben diadalmaskodott a nőiesség. Párizs divat-kreátorai mind keresték a nőiességet kidomborító vonalakat és így újra divattá vált a 70-es és 80-as évek ismert típusú modellje, az eszményien nőies „Krinolin”. A világ női divatját irányító párizsi élelmesség azonban nem elégedett meg ezzel, a ruhadivathoz kreált egy nőiességet lehellő illat-kompozíciót: a „Crynoline“-t, mely lenyűgöző kellem-varázsával szenzációs terjesztője lett a fel-támadt krinolin-divatnak. Ezt az illatesodát egyelőre **Eau de Cologne** és **Parfum** alakjában a szakkörökben jól ismert „Mury” párizsi parfümgyáros keltette életre és az új divatban osztatlan sikert aratott vele. A párizsi gyár a „Crynoline“-t, éppúgy mint a világhírű „Narcisse Bleu” kozmetikai készítményeit a Török József R.-T. (Budapest, VI, Király u. 12) útján hozza nálunk forgalomba. A „Krinolin” divattal így bevonul a magyar piacra a szenzációs sikert ért „Crynoline”-illat is, hogy meghódítsa a nőiességükről mindig híres magyar hölgyközönséget.

Szóról-szóra azonban ennyit jelent: *olgan sokáig!* Ilyen furesa nyelv az angol. So long. (pán).

Joan
Marquis különös lovaglása
(Fotó Paramount)

Rólam van szó

ÍRTA: DOROTHY JORDAN

Ha egy filmsztár cikket ír, már baj van. Azt mondják, hogy a cikket nem ő írta, hanem valaki más. De még ez sem minden; legtöbbször hozzátesszik azt is, hogy a cikk rossz, tehát a sztár nem tud írni s akkor minék ír? Valóban, ez a kor telhetetlen!

A filmsztárnak így csak egy mentsége lehet, ha cikket ír: ha róla magáról szól a cikk. Hiszen itt annyi témája van, amiről beszélhet! Milyen magas, milyen színű a haja, milyen színű volt ezelőtt és talán milyen lesz legközelebb. Hány kiló és hogyan tudja megőrizni testsúlyát (ami napjaink egyik legnagyobb problémája). Mit csinál reggeltől estig és azután? Alkalma nyílik arra, hogy számolási tudományát bemutassa, hiszen csak meg kell szoroznia heti fizetését öttel, ahhoz, hogy megkapja azt az összeget, amiről azt hiszik, hogy napi keresete.

Végül elmondja azt is, hogy a szerelmet csak hírből és a rendező utasításából ismeri. Mert Amerika elvárja kedvenceitől, hogy csak őt szeressék.

Hát én mindezt nem mondom. Főlöszleges például arról beszélnem, hogy milyen magas vagyok. Egy filmsztár mindig elég magas ahhoz, hogy partnerénél egy fejjel *atacsongabb* legyen. A fizetésemet sem mondom meg; mi haszna, ha amúgy sem mondok többet vagy kevesebbet? Ennek csak akkor volna értelme, ha nekem lenne a legnagyobb fizetésem, de, sajnos, nincs így. Azt azonban mondhatom, hogy alaptalannul tartják a

sztárokat Krózusoknak. Nincs az az összeg, amit az ember barátai és vendégei (mert ez a kettő nem mindig ugyanaz) el ne tudnának költeni. Ha elkövetném azt a megdöglőtlanságot, hogy a hajam színéről beszélnék, bizonyosan volnának, akik azt állítanák, hogy festett hajjal jöttem a világra. Az emberek szeretnek rosszat beszélni. Ezt azért tudom, mert a sztárok is szeretik, ha rosszat beszélnek róluk.

Mindezekről tehát nem beszélhetek. Rájöttem arra, hogy rólam írjanak mások cikket. Egyébként is *há* lenne, ha magamról beszélnék: még talán kiderülne, hogy nem vagyok olyan, amilyennek az emberek látnak (és újabban hallanak is). Hiszen senki sem olyan, de legkevésbé a filmsztár: őt ugyanis az egész világ folyton nézi és ezért igyekszik elváltoztatni magát. Ehhez azután lassan hozzá szokik és többé nem is lehet megmondani, hogy milyen.

Ez azonban már úgy hangzik, mint egy élettapasztalat. Ha pedig egy filmsztárnak élettapasztalatai vannak, akkor már öregszik, ha pedig ezekről is ír, akkor már öreg. A direktorom pedig nekem még legalább öt évig nem engedni meg, hogy elmuljak tizenkilenc éves. Csak akkor fogom betölteni huszadik évemet.

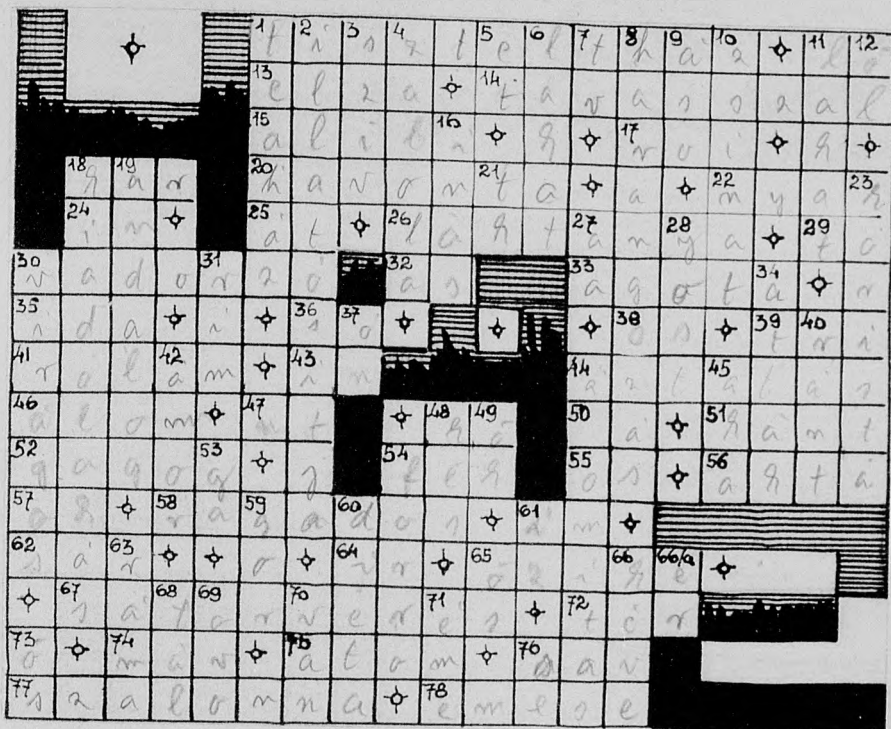
Miről beszéljek hát? Sem magamról, sem élettapasztalataimról. Egy élettanulást azonban mégis elárulok: egy filmsztárnak nem kell semmiről beszélnie. Egy filmsztárnak csak beszélnie kell.

Ki ez a sötét alak?

Tessék kitalálni és a megfejtést beküldeni hozzánk! Múlt heti filmjeletyünk megfejtése: Greta Garbo. Miután nagyon sok megfejtés érkezik be, a jövőben nem egy, hanem két jutalmat adunk. A Rádium moziba szóló jegyeket: Rác Ferenc, VII, Elemér uca 22, III. 32 és a Décsi moziba szóló jegyeket László Ilonka, VII, Hársfa uca 40 I., nyerte

KERESZTREJTVÉNY

Vízszintes sorok: 1. Megszólítás. 11. Vadász teszi. 13. Női keresztnév. 14. Ilyenkor gyakori a költőzködés. 15. Igazolni kell. 17. Király idegen nyelven. 18. Végtag. 20. Így is fizetnek labkért. 22. Testrész. 24. Idegen prepozíció. 25. Igekövető. 26. Ez is ház. 29. Viz. 30. Jogtalanul használja fegyverét. 32. Régi római pénz. 33. Női keresztnév. 35. Női keresztnév. 36. Bányász-szák. 38. Csont latinul. 39. Három, szláv nyelven. 41. Meghatározás személlyel szemben. 43. = 24. 44. Lenkeszítéssel kapcsolatos szó. 46. Olvasás közben jelentkezik. 47. Jársz rajta. 48. A gyémánt is az. 50. Francia névelő fonetikusan. 51. Világhírű filozófus. 52. Ékezettel háziszárnyas teszi. 54. Gépezet. 55. = 38. 56. Irat. 57. Okozat testvére. 58. A házban veszélyes betegség. 61. Mutató szócseka. 62. Ruhára káros. 64. Igen. 65. Vad beceneve. 67. A szabadban való emberi férőhely készítésével kapcsolatos munka. 72. Házak veszik körül. 74. Vasút rövidítése. 75. Részecske. 76. Mar. 77. Ennivaló. 78. Ósünek volt.

Függőleges sorok: 1. Japánban sok van. 2. Szobával is teszi az ember. 3. Szerv. 4. Lőszer-szám része. 5. Idegen kötőszó. 6. A házat is biztosítja. 7. „A”-val közte ilyen futás és ugrás is van. 8. Behallatszik az ablakon. 9. Szerszám. 10. Pápa rendeli el megtartását. 11. = 6. 12. Gyilkol. 16. Kiszolgáló. 18. Kapura van kívül. 19. Elábrándozik. 21. „O”-val közte hal. 23. Színházban működik közre. 27. Egymást követő betűk az „ABC”-ből. 28. Irógép-márka. 30. Hyen kert is övezi a házat. 31. Író bajlódik

vele. 34. Roham. 37. Fém. 40. Kitép. 42. Rómaiak istene volt. 44. A boszorkány adta be a mesékben, hogy valakit elbűvöljön. 45. Községünk neve. 48. Szerszám. 49. Személyes névmás. 53. Ékezettel háziszárnyas hangja. 54. Nagyon meleg. 59. Tudás esőve. 60. Orvos írja elő. 61. Lektár. 63. Falon függ. 65. Mindenkinnek van. 66. Kötik. 66a. Német személyes névmás. 68. Edény. 69. Iskola. 70. Segédige. 71. Hírnemes egyetlen rövidítése. 73. = 65. 76. Tagadószó.

Mult számunkban közölt „Bor” keresztrejtvény helyes megfejtése. **Vízszintes sorok:** 1. Bőbiskol. 8. Ladik. 12. Aba. 13. Alkohol. 15. Lé. 16. Idogál. 18. Tropicus. 20. Aroma. 21. Kövidinka. 25. Kalocsa. 31. Tóra. 33. Locsol. 34. Opusz. 37. Kaesint. 38. Kadarka. 40. Csunya. 41. Áram. 42. Ob. 43. Ss. 44. (A)-dy. 45. Za (az). 46. Utó. 47. Zoli. 48. Tál. 50. Barát. 53. In. 54. Kardos. 57. Mosó. 58. Gyi. 60. Kiabál. 61. Nő. 62. Klór. 63. Kopó. 65. Tét. 66. Só. 67. Garaton. **Függőleges sorok:** 1. Badaacsony. 2. Óbor. 3. Bagó. 4. Salak. 5. Kl. 6. Oktáv. 7. Lór (ról). 8. Lop. 9. Ali. 10. Ilu. 11. Késő. 14. Hordó. 17. Am. 19. K. u. k. 22. Itókázás. 23. Iroda. 24. Napam. 26. Alacsony. 27. Locs. 28. Ocsudik. 29. Csiny. 30. Allatódal. 32. Szabó. 35. Ur. 36. Skót. 39. Arató. 43. Sziget. 48. Triké. 49. Lobog. 51. Am. 52. Robot. 53. Ak (ka). 56. Sára. 59. Int. 63. Ka. 64. Pó. 64a. Ön.

Mult számunkban közölt bürtrejtvények helyes megfejtése. 1. Érdekes és értékes áriák. 2. Minden ízében egyszerű.

Ismerlek!... Segítek?

A grafológus üzenetei

Választ csak olyan levelekre adunk, amelyhez mellékelve van a „grafológia-szelvény“. Minden íráshoz egy szelvény. Aki levélben akar választ kapni (soron kívül), az mellékeljen megfizetett, felbélyegzett borítékot és írásonként 2—2 pengőt. A levelekre a beérkezés sorrendjében válaszolunk. A borítékon jelezni kell a „grafológus“ szót.

Van-e I... Levélét a szerkesztői üzenetek helyett hozzám küldték és így én válaszolok először s ha akar, írjon újra „felvilágosítást kérek“ megjelöléssel. Nem akartam, hogy olyan soká várjon, mikor olyan kétségbeesett hangulatban van. Iparkodjék józanul meggondolni a dolgot. Ha tisztában vannak egymással és a mindketőjük akarata egyformán erős, kell, hogy megoldást találjanak. Ennél nagyobb akadályokat is küzdöttek már le olyanok, akiket az Ur-isten egymásnak teremtett. Ha valamelyiküknek biztos állása van, vegyenek fel egy kölesönt, amelyet részletekben fizetnek vissza. Próbálkozzak már ilyen irányban? Igaz, hogy nagy megterhelés, de ha mindketten akarják, nem hiábavaló áldozat. Ha pedig úgy látja, hogy ez sem megy, szedje össze minden erejét és szakítsa ki magát a dologból. Csak nem sírni és kétségbeesni, ájuldozni és fetrengegni, mert annak idegileg nagyon hamar karát fogja látni és semmiképpen sem vezet ki közelebb a célhoz. Gondoljon arra, hogy semmi sem lehetetlen, minden az akarat-erőn, kitartáson múlik! Mindenkor szívesen állok rendelkezésre, ha megint úgy érzi, hogy szükség van valakire, akinek kiöntheti a lelkét.

— **Kívánsi természetű.** Ügyes, nagyon tevékeny, minden erejét összeszedi azért, hogy jól megállja a helyét az életben. Boldog, ha talál valamit vagy valakit, aki lelkesedést vált ki belőle. A fellengősség iránti hajlama ebben jut kifejezésre. — **Veni, vidi, vici.** Szeretetre-méltó, nyugodt kedélyű egyéniség. Jól megállja a helyét az életben, nincsenek teljesíthetetlen vágyai. Részletesebb elemzésre az írásminta nem elegendő. — **Szöke Mária.** Finomlelkű, de nem szentimentális. Mindenkor megtartja a józanságát, kedves, szívélyes és mégis tartózkodó. Nagyon intelligens, öntudatlanul is megtalálja mindenben a helyes mértéket. Igen rokonszenves és bizalomkeltő egyéniség. Szellemileg nagyon fejlődésképes. — **Anda Mária.** Igen nyugodt természet. Minden részletkérdésnek nagy fontosságot tulajdonít és ezáltal kissé nehézkessé válik. Tartózkodó. Igazság-szerető. Fellépése komoly, korrekt, tiszteletet parancsoló. — **18-ik tavasz.** Rendkívül szelíd, mindenbe beletrődik, amit a véletlen hoz számára. Élénk fantáziája van s ábrándozásainak tárgya rendszeren egy napsugaras, szép jövő elképzelése. Anyai melegség és kedves nőiség van benne, megérdemli, hogy a sors kegyelje legyen. —

Szöke lány. Szellemes, nagyon szereti a szóra-kozást s hajlamos a felületességre. Nyugtalan, ha nincs valami kellemes program kilátásban és könnyen elkeseredik, ha nem egészen úgy mennek a dolgok, mint ahogy szeretné. Fegyelméletlen, rendtelenségre hajló, túlságosan elnéző önmagával szemben. — **Fehér orchideák.** Szenvedélyes, nem tud magán uralkodni. Szereti a művészeteket, lelke egy a hétköznapi gondoktól mentes, emelkedett szellemi élet után vágyik és csak ebben talál szépségeket. Ritkán érzi azt, hogy megértik, mert zabolátlan fantáziáját másnak nehéz is követnie. — **Memento.** Idegei nincsenek a legjobb állapotban. Nagyon uralkodik magán, nem akarja, hogy lássák belső reszketését és állandó izgatottságát. Legszebb pillanatai, amikor a mások iránt érdeklődése olyan erőssé válik, hogy meg tud feledkezni sajátmagáról. Rendszeres, koncentrált figyelmet igénylő munka volna nagyon kívánatos számára. Életkörülményei nem elégítik ki, úgy érzi, hogy sokkal többet és értékesebbet produkálhatna, ha megfelelő hatáskörre volna. Rokonszenves, intelligens egyéniség. — **R. S. Vándor.** Még fejlődőben lévő egyéniség. Határozott, állhatatos, nem engedi, hogy befolyásolják. Elég energikus, ha érdeke megvédéséről van szó. Anyagi kérdésekben a viszonyain felüli igényei vannak s nem tud takarékos vagy kicsinyes lenni, még akkor sem, amikor erre szükség volna. — **Hannos asszony, 24.** Nagyon jószívű, hajlamos a túlzásokra, különösen a jócselekedetekkel kapcsolatban, amelyekből gyakran hiányzik az okos megfontolás. Különös egyéniség. Igen sok az ellenmondás benne. Szenvedélyesen szeret és szenvedélyesen gyűlöl. Nagyon nyílt tud lenni, amikor olyan kedve van s néha annyira elzárkózik, hogy a legközelebb állók sem sejtik, hogy mi megy benne végbe. Igen vonzóvá és érdekessé teszi lényét ez a misztikus kiszámíthatatlanság. — **Eknéry, Gyorsirástudomány, 18.** Még fejlődőben lévő egyéniség. Szellemes, nagyon szereti a kedélyes embereket és a legprimítivebb társaságban is jól érzi magát, ha kedélyesek. Emellett okos, számító és nagyon jól megállja a helyét úgy a tanulás, mint a kötelesség/fejlesztés szempontjából. Helyesen indult. — **A jó anya, 20.** Nagyon jólelkű, önmagáról egészen megfeledkezik. Végletekig finom megérzésekre képes, mindent kitalál, ami szeretteivel történik, ha egy szót sem szólnak, akkor is. Minden idegen éppen úgy számíthat megértő jóságára, mint legközelebbi családtagjai, akikért azonban az életét is kész bármely percben odaadni. — **Tunító, 19.30.** Intelligens, látszik, hogy sokat foglalkozik szelleme csiszolásával és ezért további fejlődése és további lépései erősen függnek azoktól, a hatásoktól, amelyek érik. Jólelkű, szinte a gyengeségig, nem tud senkinek sem fájdalmat okozni. — **Hóvirág, 18.** Nagyon sok csalódás érte, ma már nem mer örülni és nem mer reménykedni. Iparkodik magából kidolgozni a keserűséget, mert maga sem szereti a keserű és mindenben csúnyát és rosszat látó embereket. Szeretet és megértés után vágyik és nagyon megváltozna, ha valami nagy öröm, boldogság érne. — **Páva, 1931.** Nagyon alapos, körültekintő, nyugodt, igazságos egyéniség. Önmagával megvan elégedve s igyekszik is mindenben úgy cselekedni, hogy a mások jó véleményét is kiérdemelje. Modora választékos, tudatos, nagyon udvarias.

S. Sz. V

✂ **GRAFOLÓGIA-SZELVÉNY** ✂

Szerkesztői üzenetek

Olvastóink napról-napra tömegesen fordulnak hozzánk kérdésekkel. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímzett és felbélyegzett válaszborítékol küld. A nekünk szóló levelet így tessék megcímezni: „Délbibá” szerkesztőségének, Budapest, VII. Dohány uca 12. Felvilágosítást kérek. Kéziratokat nem örlünk meg

Dalos asszony. A baj nem nagy, csak annak látja. Jókedvű, szeret énekelgetni, férje viszont morózus és rossznevet veszi, hogy dalol. Emiatt már többször összekaptak és úgy érzi, hogy emiatt előbb-utóbb szakadás fog bekövetkezni maguk között. Tanácsunk csak az lehet, hogy mindaddig, amíg férje rosszkedve el nem múlik, ne énekeljen. Lehetséges, hogy muló idegességéről van csupán szó, de lehet az is, hogy férjének nagy gondjai vannak, mint mostanában majdnem minden embernek. Próbáljon alkalmazkodni hozzá és meglátja, hogy nemsokára eljön az idő, amikor ő maga fogja kérni, hogy énekeljen. Válasra, szakításra gondolni emiatt nem szabad. — **G. Károly.** Küldje vissza a leánynek az aranyláncot és magyarázza meg neki, hogy éppen azért, mert értékes, nem fogadhatja el. Ilyent legfeljebb menyasszonyától fogadhat el férfi. — **Kislány, Szeged.** Kétségbeesésre semmi oka. Könnyű természetű, muló betegség, amit orvos egy-két hét alatt kikezel. Valószínűleg megfázott. — **Ujpesti olvasó.** A művésznő jelenleg Berlinben van és nem tudunk arról, hogy mostanában Pestre jöjné. Ha jön, be fogunk róla számolni. — **Vén diófa.** A szerepet annak idején Fedák Sári játszotta. Király Ernő Budapesten van. — **Hol lesz, kislány.** Ezt a számot Weigand Tibor énekelte. — **Nirvana 20.** Az illetőt nem ismerjük. Kérjük, írja meg, hogy kicsoda, micsoda. — **Ivan Petrovics.** 1. Nem kötöttek házasságot. 2. Nem igaz, különben is Dolores del Río még nem olyan öreg, hogy ekkora leánya lehetne. 3. Rendkívül egyszerűen él és öltözködik, de szó sincs róla, hogy öreg, rozoga házban lakna. Nagyon intelligens és csak azért nem jár társaságba, mert sokat dolgozik és szabad idejében inkább pihen. 4. Küld, de mellékeljen leveléhez nemzetközi válaszulványt, amit a postahivatalban kap. Címe: Vilma Banky, Hollywood, California, Rod la Rocque House. — **Izik János.** Rossz, ezért, sajnos, nem közölhető. — **L. József, Murányi uca.** Sok hiba van benne, nem közölhetjük. — **Csinos lány, de...** Az orrvörösséget rendszerint vérszegénység okozza. Táplálkozzék jól, egyék vitamindús ételeket. Irasson fel orvosával arzén- és vasipulákat. — **Egy előfizető, Szeged.** Felesleges hajszálakat diathermiás eljárással lehet nyom nélkül és véglegesen eltávolítani. Ha Pestre jön, szívesen útbaigazítjuk. Nem költséges. — **W. I., Ujpest.** Örvendünk, hogy a patta-

násos, mitesszeres arcbőr gyógyítására ajánlott krém használatával olyan szép eredményt ért el. Mi is üdvözljük. — **Gesztenyebarna.** Az ajánlott hajszeszt csak használja a megadott utasítás szerint; a hajhullás és korpa-képződés rövidesen megszűnik. — **Pécsi előfizető.** A francia követség címe: Budapest, VIII, Reviczky uca 6. — **Két szőke.** Elza Temary 24, Grete Mosheim 26, Nagy Kató 21, Jenny Jugo 25, Lilian Harvey 25, Gustav Fröhlich 29 éves. — **K. László, Itákosfalva.** Keresse fel az illetőt és adja elő neki kérését. Egészen biztosan meghallgatja és tanácsal fog szolgálni. Nagyon kedves ember. — **Szomorú leány.** Az a leg-helyesebb, ha elfelejti. Igaz, hogy ez — amint leveléből látjuk — nehezen fog menni. Nem érdemli meg, hogy azok után, ami történt, egyetlen pillanatot is foglalkozzék vele. — **Károlyka.** Mary Johnson játszotta a „Ramper” női főszerepét. Egy idő óta nem játszik. — **Ella 22.** Mossa haját hetenként kétszer az ajánlott gyógyszerzappannal, a közbeeső napokon dörzsölje be fejbőrért lefekvés előtt bármilyen sóshorszesszel. Kvarcfénybesugárzás is jöhatású. — **Syrakusa.** Mossa le arcát 13%-os hidrogén-szuperoxid oldattal, állandóan meleg vízben mosakodjék és kerülje a fűszeres ételeket, alkoholos italokat. A használt gyógyszer nem ártalmas. — **Tanáestalan kislány.** Írja meg címét és mellékeljen felbélyegzett válaszborítékol, hogy kozmetikus orvosunk részletesen válaszolhasson Önnek. — **Komárom.** Örvendünk, hogy az ajánlott fagykenőcs minden panaszát megszüntette. Használja továbbra is előírás szerint. — **H. József, Kaposvár.** Írjon levelet a leány anyjának és kérje meg arra, hogy fogadja néhány percre. Amennyiben a meghívót megkapja, menjen el és mondja el, hogy komoly szándékkal szeretne a leánnyal foglalkozni. Legfeljebb tíz percig maradjon. Azután, ha meghívja, ebből megtudja, hogy az udvarlást szívesen veszik. — **Párizsi előfizető.** Ugy tudjuk, hogy minden hozzá intézett levélre szívesen válaszol és ezért valószínűnek tartjuk, hogy küld fényképet. — **G. Kató.** Többször szerepelt a rádió műsorán és úgy tudjuk, hogy négy héten belül ismét énekelni fog. Írjon a Stúdióba, a kívánt felvilágosítást meg fogják adni.

Előfizetési ár:

¼ évre 2 pengő 50 fillér, ½ évre 5 pengő.
Ausztriában példányonként 40 Groschen.

Szerkesztő: TOLNAI SÁNDOR

Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI
MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT.
Kiadásért és szerkesztésért felel: PAIZS GÉZA
Budapest, VII, Dohány uca 12.

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat Rt. mélynyomó-körforgógépein,
Budapest, VII, Dohány uca 12 szám
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma:

József 423—39 és József 423—50

Edmonde Guy világhírű táncosnőt választották meg Párizsban a legszebb
francia nőnek (Foto Kevstane Talbot-Studio, Párizs)

Tolnai Nyomdai Műintézet és Kézdővállalat B.-T. nyomdán, Budapest.

Q
VEVŐI
BUDAPEST
MEGJELE